

Jaardocument maatschappelijke verantwoording 2011

Vastgesteld door de raad van bestuur van Stichting Emergis in de vergadering van 10 april 2012.

Goedgekeurd door de raad van toezicht van Stichting Emergis in de vergadering van 24 april 2012.

Colofon

Uitgave: Emergis, 10 april 2012

Samenstelling projectgroep jaardocument 2011

Karin Lund, bestuurssecretaris

Jac van Meer, directeur

André Merks, hoofd afdeling kenniscentrum

Arjan Verstijnen, hoofd planning en control

Stichting Emergis

Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg

Postbus 253

4460 AR Goes

Telefoonnummer: 0113 26 70 00

Telefaxnummer: 0113 21 66 26

website www.emergis.nl

e-mail emergis@emergis.nl

Het jaardocument maatschappelijke verantwoording 2011 bestaat uit twee delen:

Deel 1 – Maatschappelijk verslag 2011

Deel 2 – Jaarrekening 2011

Deel 1 – Maatschappelijk verslag 2011

Inhoudsopgave

Voorwoord	6
1 Uitgangspunten van de verslaglegging.....	8
2 Profiel van de organisatie	8
2.1 Algemene identificatiegegevens.....	8
2.2 Structuur van de organisatie	8
2.3 Kerngegevens.....	11
2.4 Samenwerkingsrelaties/belanghebbenden.....	13
3 Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap	17
3.1 Normen voor goed bestuur.....	17
3.2 Raad van bestuur	17
3.3 Raad van toezicht	18
3.4 Managementteam	22
3.5 Bedrijfsvoering.....	22
3.6 Cliëntenraad.....	27
3.7 Ondernemingsraad	28
4 Beleid, inspanningen en prestaties.....	30
4.1 Meerjarenbeleid	30
4.2 Algemeen beleid	30
4.3 Algemeen kwaliteit- & veiligheidsbeleid	35
4.4 Kwaliteitsbeleid ten aanzien van patiënten/cliënten.....	38
4.5 Kwaliteit ten aanzien van medewerkers.....	44
4.6 Beleid in relatie tot de samenleving.....	48
4.7 Financieel beleid	49

Voorwoord

Het jaar 2011 is opnieuw een turbulent jaar geweest. Voor de geestelijke gezondheidszorg in zijn algemeenheid en voor Emergis in het bijzonder. De ontwikkelingen in de sector volgen elkaar snel op met onder meer bezuinigingen, pakketaanpassingen en invoering eigen bijdrage in de curatieve GGZ. Als organisatie is het daarom nodig om alle zeilen bij te zetten om op koers te blijven om onze ambities te kunnen realiseren. Ambities die we hebben verwoord in ons visiedocument 'Geestelijk gezond in Zeeland'. Het is daarbij onze uitdaging en inspiratie om samen met anderen te werken aan een gezond Zeeland.

Aansluiting bij de Parnassia Bavo Groep

Die samenwerking hebben we in 2011 gezocht bij de Parnassia Bavo Groep. Samen met de directeurs en een groep medewerkers hebben we ons georiënteerd op deze samenwerking. Want ondanks dat het goed gaat met Emergis, zijn we op onderdelen zoals kinder- en jeugdpsychiatrie, verslavingszorg en e-health kwetsbaar. Na oriëntatie en onderzoek bleek dat er op nagenoeg alle deelgebieden kansen voor beide organisaties lagen. Hierop hebben wij eind 2011 als raad van bestuur aangegeven dat een fusie met de Parnassia Bavo Groep een goede oplossing zou zijn, zowel inhoudelijk als bedrijfsmatig, voor de strategische uitdagingen waar Emergis voor staat. Een groot deel van onze medewerkers en cliënten dacht hier echter anders over. De uitgebrachte adviezen en het beperkte draagvlak onder medewerkers en cliënten waren zo duidelijk dat een aansluiting bij de Parnassia Bavo groep niet langer een reële optie was. Dit heeft ertoe geleid dat wij begin maart 2012, na een moeilijke overweging, hebben moeten besluiten af te zien van een fusie met de Parnassia Bavo Groep.

Wat hebben we bereikt in 2011?

Al het werk dat we in het kader van het voornemen tot samengaan met Parnassia Bavo Groep hebben verricht, is niet voor niets geweest. We hebben meer gedetailleerd inzicht gekregen in de eigen organisatie. We weten nu nog beter wat onze sterke en zwakke punten zijn, wat we nodig hebben om deze te verbeteren en uit te bouwen en daar gaan we ons voordeel mee doen.

Naast dit alles hebben we de nodige andere resultaten geboekt. Zo heeft onze facilitaire dienst de Gastvrijheidsprijs GGZ 2011 in ontvangst mogen nemen, zijn de veiligheidsteams van start gegaan en is er een familieraad in oprichting ingesteld. Aan het herontwerp van de specialistische zorg voor volwassenen, ouderen en verslaafden is in 2011 verder vorm gegeven, waaronder de totstandkoming van het aanmeldpunt 'Centrale aanmelding & acute zorg', die operationeel is sinds januari 2012. Verder hebben we dit jaar weer met een positief resultaat kunnen afsluiten van € 2,0 miljoen.

15 jaar Emergis

In 2011 vierden we ook ons 15-jarig bestaan. Met diverse activiteiten door het jaar heen hebben we hieraan aandacht besteed. Zoals een optreden van Willeke Alberti voor onze cliënten, een buurtfeest voor medewerkers, cliënten, familie en buurtbewoners en ons eigen filmfestival 'Do you mind?' binnen het filmfestival Film by the Sea.

Waar richten we ons op in 2012 en volgende jaren?

We richten ons primair op het inhoudelijk en bedrijfsmatig versterken van Emergis. Belangrijk gelet op de toenemende eisen die aan ons gesteld worden en steeds krappere budgetten, richten we ons specifiek op het versterken van de kwetsbare bedrijfsonderdelen kinder- en jeugdpsychiatrie, verslavingszorg en e-health.

Daarnaast geven we veel aandacht aan de implementatie van zorgprogramma's, zorgpaden en routine outcome metingen. Daarbij is het zaak dat we onze processen, systemen en bedrijfsvoering hier integraal op afstemmen. Wij willen gelijktijdig de interne organisatie versterken door het veiligheidsbeleid verder uit te werken en stevig te verankeren in de organisatie, zowel gericht op cliënten als op medewerkers. Daarnaast is de invoering belevingsgericht werken een belangrijk project. Andere belangrijke thema's zijn de invoering van de basis GGZ, de transitie van de extramurale AWBZ naar de WMO, de transitie van de jeugdzorg naar de gemeentes, het scheiden van wonen en zorg in de AWBZ en het opvangen van de gevolgen van bezuinigingen in de curatieve GGZ en de invoering van de eigen bijdragen.

Tot slot

2011 was een enerverend jaar. Voor ons allen. We hebben veel over en van onszelf geleerd. Het gehele jaar hebben we allen voor ogen gehouden waarvoor we met z'n allen willen staan: Samen werken aan een goede geestelijke gezondheid van alle mensen in Zeeland. Onze dank daarvoor gaat uit naar al onze medewerkers, cliënten en externe samenwerkingsrelaties.

Leen van Leersum en Rick Mentjox
raad van bestuur

1 Uitgangspunten van de verslaglegging

Emergis legt als zorginstelling elk jaar verantwoording af over de manier waarop het budget aan zorg is besteed. Over het jaar 2011 is Emergis verplicht om dit te doen via het jaardocument zorginstellingen. Het jaardocument bestaat uit drie onderdelen: het maatschappelijk verslag, de jaarrekening en Zichtbare Zorg (de elektronische sectorgebonden bijlagen). Wij hebben de voorgeschreven indeling van het jaardocument gevolgd. Binnen deze opbouw van het jaardocument trachten wij zoveel als mogelijk aan te sluiten bij de hoofdlijnen van beleid van Emergis.

In dit jaardocument wordt verantwoording afgelegd op geconsolideerd niveau.

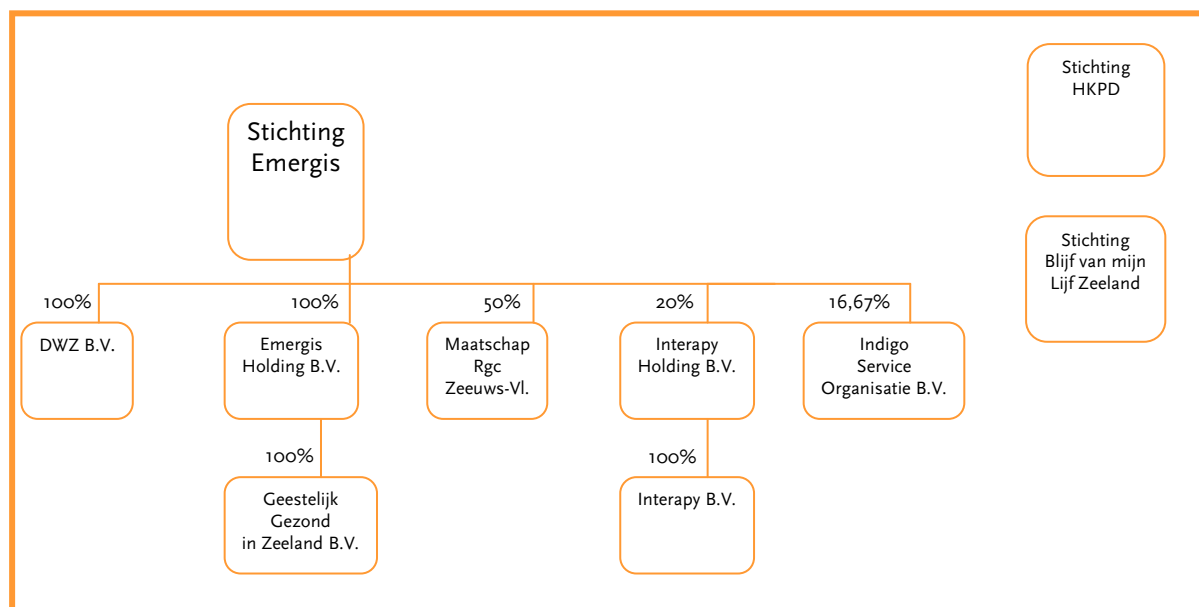
2 Profiel van de organisatie

2.1 Algemene identificatiegegevens

Stichting Emergis	
Adres	Postbus 253
Postcode	4460 AR
Plaats	Goes
Telefoonnummer	0113 26 70 00
Identificatienummer(s) NZa	ZVW: 450-1061; AWBZ: 300-1414
Nummer Kamer van Koophandel	41115214
E-mailadres	Emergis@emergis.nl
Internetpagina	www.emergis.nl

2.2 Structuur van de organisatie

2.2.1 Juridische structuur; dochtermaatschappijen, deelnemingen en verbonden partijen per 31-12-2011

Demontage Werkplaats Zeeland bv (DWZ)

DWZ is een 100% dochteronderneming van Emergis. Dit is een zelfstandig bedrijf dat een integrale oplossing biedt voor recycling van professionele apparaten en elektronica. De aangeleverde apparatuur wordt door DWZ gedemonteerd. De bv heeft tevens als doel de re-integratie van (ex-)psychiatrische cliënten te bevorderen.

Emergis Holding B.V.

Tot op heden vinden nog geen activiteiten plaats vanuit Emergis Holding B.V. en haar 100% dochtermaatschappij Geestelijk Gezond in Zeeland B.V. Volgens de statuten van Emergis Holding B.V. is de kernactiviteit met name het verhogen van de synergetische waarde van de activiteiten van stichting Emergis, door het bevorderen en in stand houden van diensten en faciliteiten van geestelijke gezondheidszorg in de meest ruime zin van het woord.

Maatschap Rgc Zeeuws-Vlaanderen

Het regionaal gezondheidscentrum (Rgc) is een maatschap tussen stichting Emergis en stichting ZorgSaam. Vanuit het Rgc wordt vormgegeven aan de kortdurende ggz, zowel klinisch als ambulant, voor volwassenen en ouderen in de regio Zeeuws-Vlaanderen.

Interapy Holding B.V.

Per 31 december 2010 was Emergis samen met vijf andere ggz-instellingen aandeelhouder van Interapy Holding B.V.. In september 2011 heeft één van de aandeelhouders haar aandelen aan de andere aandeelhouders verkocht. Per 31 december 2011 zijn er vijf aandeelhouders van Interapy Holding B.V. met ieder een belang van 20%. In 2012 is overeenstemming bereikt met HSK Groep over verkoop van een gelijk deel van de aandelen Interapy Holding B.V. door vier van de vijf aandeelhouders, waarna HSK meerderheidsaandeelhouder is met 75% van de aandelen, een aandeelhouder alle aandelen heeft verkocht en de overige vier aandeelhouders, waaronder Emergis, ieder 6,25% van de aandelen houden.

Kernactiviteiten van Interapy zijn met name het oprichten van, het op enigerlei wijze deelnemen in, het besturen van, en het toezicht houden op ondernemingen en vennootschappen. Verder verricht de B.V. alle soorten industriële, financiële en commerciële activiteiten binnen de geestelijke gezondheidszorg.

Indigo Service Organisatie B.V.

Emergis is samen met vijf andere ggz-instellingen aandeelhouder van Indigo Service Organisatie B.V.. Deze organisatie heeft ten doel het via een franchiseformule exploiteren van een concept voor het leveren van generalistische geestelijke gezondheidszorg (basis ggz zorg) onder de naam "Indigo", alsmede het op basis daarvan ontwikkelen, in eigendom houden en exploiteren van behandelmodellen.

Stichting Huiskamerproject voor Druggebruikers (HKPD) en stichting Blijf van m'n Lijf Zeeland

In 2008 respectievelijk 2009 zijn de activiteiten en het personeel van beide stichtingen geïntegreerd met Emergis. Zij behoren hierdoor tot de juridische structuur en consolidatiekring van de Emergis-groep. Er worden geen activiteiten meer uitgevoerd vanuit deze stichtingen.

2.2.2 Organisatiestructuur van Emergis

Emergis maakt zich sterk voor de geestelijke gezondheid van alle mensen in Zeeland. Emergis biedt daartoe preventie aan specifieke risicogroepen en behandelt en/of begeleidt circa 12.000 mensen die psychiatrische hulp en ondersteuning nodig hebben. Dat doet zij met circa 1.500 medewerkers en vanuit een 50-tal locaties verspreid over Zeeland.

Emergis kent de volgende organisatie onderdelen:

- Indigo: onderdeel van Emergis dat zich in samenwerking met huisartsen richt op preventie, consultatie en kortdurende behandeling;
- kinder- en jeugdpsychiatrie. Onderdeel van deze sector is Amares, een multifunctioneel centrum voor licht verstandelijke gehandicapten met een psychiatrische stoornis, samen met Stichting Juvent;
- de Dijk: volwassenenzorg, ouderenpsychiatrie en verslavingszorg;
- het Duin: langdurige zorg en wonen;
- De Waag Zeeland: forensische psychiatrie;
- maatschappelijke opvang;
- diensten: dienst financiën en beheer en dienst personeel en ontwikkeling;
- Rgc Zeeuws-Vlaanderen: maatschap tussen de stichting Emergis en Stichting ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen.

Verder biedt Emergis e-therapie voor klachten die zich via internet online laten behandelen. Deze werkwijze heet Interapy.

2.2.3 Besturingsmodel

Emergis hanteert het raad van toezichtmodel als besturingsmodel. De raad van bestuur bestuurt de stichting en de raad van toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de raad van bestuur en de algemene gang van zaken binnen de stichting. De raad van toezicht is een klankbord voor de raad van bestuur en staat hem tevens met advies terzijde. De raad van bestuur is eindverantwoordelijk voor het beleid en legt aan de raad van toezicht verantwoording af.

De sectoren worden aangestuurd door een directie ondersteund door hoofden en teamleiders. Sinds 2010 is er binnen de sectoren langdurige zorg en wonen, ouderenpsychiatrie, volwassenenzorg, verslavingszorg sprake van duaal management, bestaande uit een directeur en een psychiater/directeur. In 2011 is de sector kinder- en jeugdpsychiatrie ook gaan werken volgens het duale managementsysteem. Naast de sectoren zijn er twee ondersteunende diensten, die worden aangestuurd door een directeur.

College geneesheer-directeuren

De raad van bestuur heeft met ingang van 1 januari 2010 een college van één geneesheer-directeur en drie (permanent) waarnemend geneesheren-directeuren. De geneesheer-directeur, tevens lid raad bestuur, treedt op als geneesheer-directeur conform de "Standaard geneesheer directeur" zoals ontwikkeld door de Nederlandse Vereniging van Geneesheren-directeuren. De (permanent) waarnemend geneesheren-directeuren hebben een functie zoals bedoeld in de wet Bopz. Hun taken hebben dus uitsluitend betrekking op wet Bopz-gerelateerde taken. Elke (permanent) waarnemend geneesheer-directeur is daarmee een bestuursorgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.

2.2.3 Toelatingen

Stichting Emergis beschikt over de volgende toelatingen. Het aantal bedden betreft de gecombineerde toelating voor de zorgverzekeringswet en de AWBZ. Het aantal plaatsen beschermd wonen is volledig AWBZ.

Omschrijving	Aantal bedden / plaatsen
Bedden kinderen en jeugdigen	36
Bedden volwassenen en ouderen	346
Bedden verslaafden	24
Totaal bedden	406
Plaatsen Beschermd wonen jeugdigen	12
Plaatsen Beschermd wonen volwassenen	212
Totaal aantal plaatsen beschermd wonen	224

2.2.5 Medezeggenschap, vakgroepen en raden

Ondernemingsraad

De medezeggenschap van de medewerkers is conform de Wet op de Ondernemingsraden. ondergebracht bij de ondernemingsraad van Emergis. De ondernemingsraad kent een zevental onderdeelcommissies en de commissies VGW&M, Arbo en P&O. Zie ook paragraaf 3.8. Het Rgc kent zijn eigen ondernemingsraad.

Centrale cliëntenraad Emergis

Emergis hecht belang aan de medezeggenschap van cliënten, conform de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz). Zij heeft daartoe de Centrale Cliëntenraad Emergis (CCE) ingesteld met daaronder bewoners-, bezoekers- en locatieraden. Zie ook paragraaf 3.6. Het Rgc Zeeuws-Vlaanderen kent zijn eigen cliëntenraad.

Vakgroepen en raden

Een aantal beroepsgroepen binnen Emergis kent ook een vakgroep of raad die aandacht heeft voor de beroepsuitoefening. Deze vakgroepen organiseren voor hun leden studiebijeenkomsten en adviseren de raad van bestuur omtrent ontwikkelingen die hun vakgebied aangaan. Ook kan de raad van bestuur deze vakgroepen om een advies vragen. Minimaal één keer per jaar overlegt de raad van bestuur met de verschillende vakgroepen.

In 2011 kende Emergis de volgende vakgroepen:

- medische staf;
- verpleegkundige adviesraad;
- vakgroep psychologie;
- vakgroep vaktherapie;
- vakgroep maatschappelijk werk;
- vakgroep activiteitensector (*vacant*);
- vakgroep geestelijke verzorging.

2.3 Kernegevens

2.3.1 Kernactiviteiten en nadere typering

Emergis biedt de zorg gebundeld in acht domeinen die alle doelgroepen omvatten:

- Indigo;
- kinder- en jeugdpsychiatrie;
- de Dijk: volwassenenzorg, verslavingszorg, ouderenpsychiatrie;
- langdurige zorg en wonen;
- maatschappelijke opvang;
- forensische psychiatrie De Waag en justitiële verslavingszorg.

De zorg die Emergis biedt wordt gefinancierd krachtens de zorgverzekeringswet (Zvw) en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Emergis heeft een erkenning voor alle ABWZ-functies. Naast deze financiering ontving Emergis in 2011 provinciale en gemeentelijke subsidies, met name voor onderdelen van de verslavingszorg, preventie en maatschappelijke opvang. Gemeentelijke financiering vindt meestal plaats in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Forensische zorg wordt gefinancierd vanuit justitiële kaders.

2.3.2 Patiënten/cliënten, capaciteit, productie, personeel en opbrengsten

Kerngegevens productie, capaciteit, personeel en opbrengsten ggz en maatschappelijke opvang

Kerngegevens	Aantal/bedrag 2011	Aantal/bedrag 2010
Patiënten/cliënten		
Aantal patiënten in zorg op 31 december (ZVW, AWBZ, forensisch en maatschappelijke opvang)	11.029	11.958
Capaciteit GGZ		
Aantal feitelijke bedden op 31 december inclusief beschermd wonen	628	628
<i>Waarvan feitelijke bedden beschermd wonen</i>	224	224
Capaciteit maatschappelijke opvang		
Aantal opvangplaatsen daklozenzorg, crisisopvang en vrouwenopvang	147	147
Productie zorgverzekeringswet, AWBZ en forensische zorg		
Aantal in verslagjaar geopende DBC's	12.092	11.923
Aantal in verslagjaar gesloten DBC's	11.858	11.869
Aantal verpleegdagen inclusief BOPZ (*)	79.850	85.479
Aantal deeltijdbehandelingen in verslagjaar	17.194	18.521
Aantal ambulante contacten in verslagjaar (*)	210.031	194.347
Productie AWBZ		
ZZP-B dagen (verpleegdagen voortgezet verblijf)	53.660	56.008
ZZP-C dagen (verzorgingsdagen kleinschalig wonen)	74.383	72.968
<i>Totaal aantal ZZP-dagen</i>	128.043	128.976
Aantal uren begeleiding individueel	18.356	19.214
Aantal uren begeleiding groep (dagbesteding)	43.780	27.447
Personeel (geconsolideerd)		
Aantal personeelsleden in loondienst op 31 december	1.465	1.492
Aantal FTE personeelsleden in loondienst op 31 december	1.087	1.115
Bedrijfsopbrengsten		
Totaal bedrijfsopbrengsten (in euro's) in verslagjaar	€ 94.157.000	€ 91.283.000
<i>waarvan wettelijk budget voor aanvaardbare kosten</i>	€ 80.657.000	€ 78.254.000
<i>waarvan overige bedrijfsopbrengsten (incl. maatschappelijke opvang)</i>	€ 13.500.000	€ 13.029.000

(*) Het aantal klinische ZVW dagen is in 2011 aanzienlijk lager dan in 2010 door inzet op extramuralisering van de zorg. Dit heeft een gelijktijdige verhoging van de ambulante contacten tot gevolg gehad

2.3.3 Werkgebieden

Het werkgebied van Emergis omvat primair de provincie Zeeland. Emergis bedient dit uitgebreide werkgebied vanuit een groot aantal vestigingen. De locaties en adresgegevens zijn terug te vinden op www.emergis.nl. Daarnaast heeft Emergis enkele websites, waarop specifieke informatie wordt gegeven. Kijk hiervoor op www.amares.nl en www.indigozeeland.nl.

Emergis wil bereikbaar en toegankelijk zijn voor alle inwoners van Zeeland. Het werkgebied is in drie regio's opgedeeld: Zeeuws-Vlaanderen, Walcheren en het Oosterscheldegebied.

In deze regio's biedt Indigo in huisartspraktijken en wijkcentra preventie en kortdurende mentale ondersteuning direct en dichtbij de inwoners van Zeeland. Emergis neemt ook deel aan Interapy, een samenwerking tussen ggz-instellingen die *e-health* aanbieden volgens *evidence based* zorgprogramma's. Mensen met complexe problemen die in aanmerking komen voor een specialistische behandeling kunnen terecht op de verschillende decentrale voorzieningen te Middelburg, Goes, Terneuzen, Tholen en Zierikzee. Indien opname noodzakelijk is, gebeurt dat in de centrale voorziening te Goes. Crisisdiensten voor Zeeuws-Vlaanderen en het gebied boven de Westerschelde springen in als mensen onmiddellijk hulp nodig hebben. Ze doen dat zeven dagen in de week, 24 uur per dag.

Voor de bovenlokale activiteiten van maatschappelijk opvang, vrouwenopvang en sociale verslavingszorg geldt dat deze worden uitgevoerd binnen het werkgebied van de centrumgemeente Vlissingen.

Samenwerken is een belangrijk aandachtspunt voor Emergis. De samenwerkingspartners zijn weergegeven in paragraaf 2.4. Emergis wil mensen niet alleen helpen om hun eigen leven beter te kunnen invullen, maar hen ook bijstaan in hun poging om opnieuw een zo volwaardig mogelijke plek in de samenleving te vinden.

2.4 Samenwerkingsrelaties/belanghebbenden

Clëntenorganisaties	
Regionale cliënten-patiëntenorganisaties	Stichting het Klaverblad Zeeland Psiënt Nederland, afdeling Zeeland
Patiënten- en ouderverenigingen	Ypsilon, afdeling Zeeland Labyrint – In Perspectief Stichting Patiëntenvertrouwenspersoon Landelijke Stichting Ouders van Druggebruikers Handreiking
Financiers	
Zorgverzekeraars, waaronder	Uvit (Univé-VGZ-IZA-Trias) CZ Zorgverzekeraars Achmea Menzis
Zorgkantoor	Zorgkantoor Zeeland
Gemeenten	Goes, Vlissingen, Middelburg, Veere, Kapelle, Borsele, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland, Terneuzen, Hulst, Tholen, Sluis
Ministeries	Justitie en Veiligheid Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Diversen	ZonMW Rabobank Nederland Rabobank Oosterschelde Provincie Zeeland Stichting Verslavingsreclassering Nederland Dienst Justitiële Instellingen (forensische zorg)
Zorginstellingen	
Andere ggz-instellingen	GGZ Westelijk Noord-Brabant Parnassia Bavo Groep PsyQ Zeeland RMPI Dordrecht Eleos Zeeuwse Gronden PAAZ ADRZ Arkin
Jeugdzorg	Stichting Bureau Jeugdzorg Zeeland Juvent
Verslavingszorg	Novadic Kentron Stichting DOOR

Zorginstellingen	
Eerstelijns zorgverleners	Huisartsen in geheel Zeeland Indigo Interapy PsyQ Zeeland Het Lindeke Goes
Ziekenhuizen	Stichting ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen, ziekenhuis de Honte Terneuzen/Luduina Hulst/Antonius Oostburg Admiraal de Ruyter Ziekenhuis
Verstandelijke en lichamelijke gehandicaptenzorg	SVRZ Stichting Arduin Stichting Tragel Mee Zeeland Stichting Philadelphia Het Gors
Verpleging en verzorging	Stichting Werkt voor Ouderen Ter Valcke Allévo Zorg en Dienstverlening Woonzorg West Zeeuws-Vlaanderen Curamus Stichting ZorgSaam, Coensdieke, Bachtendieke, De Blide
Thuiszorg	Zorgstroom Priva Zorg ZorgSaam thuiszorg
Diversen	Revant Zeeland (revalidatie) Platform zorgaanbieders Oosterschelde Ketenzorg Overleg Walcheren Stichting Weerwerk Met Gods Begeleiding (MGB)

Maatschappelijke en overige organisaties	
Woningcorporaties	In geheel Zeeland, waaronder L'Escaut Woonservice, LétÉ, Clavis, RWS partner in wonen, R&B Wonen, Woongoed Middelburg, Woongoed Zeeuws-Vlaanderen en Zeeuwsland
Maatschappelijke/vrouwenopvang	CMO Maresaete Het Witte Huis De Lage Flancken Leger des Heils Blijf van m'n Lijf HKPD
Welzijn/maatschappelijk werk	SMWO - Algemeen Maatschappelijk werk Oosterschelderegio Algemeen Maatschappelijk werk Zeeuws-Vlaanderen Algemeen Maatschappelijk werk Walcheren
Instellingen voor interculturalisatie en emancipatie	Mikado te Rotterdam
Reclassering	Reclassering Nederland
Forensische en penitentiaire instellingen	De Waag Zeeland Van der Hoeven Stichting (vanaf 2012 naam gewijzigd in De Forensische Zorgspecialisten) Penitentiaire Inrichting Torentijd

Maatschappelijke en overige organisaties

Overig	CIZ Brabants Zeeuwse Werkgeversorganisatie Medisch Wellness Centrum Zeeland – RP Recreatie GGD Zeeland Stichting Slachtofferhulp Arbo Unie Veiligheidshuis Zeeland
--------	--

Instellingen op het gebied van onderzoek/onderwijs/brancheorganisaties

Universiteiten en hogescholen	Hogeschool Zeeland Vlissingen Avans Hogeschool Breda Roosevelt Academy Middelburg Universiteit Antwerpen Universiteit Gent Universiteit Nijmegen Universiteit Groningen Erasmus Medisch Centrum
Voortgezet middelbaar/speciaal onderwijs	Stichting Resport ROC Zeeland
Expertisecentra	Kenniscentrum Autisme Nederland Kenniscentrum Eetstoornissen Nederland Kenniscentrum Kusttoerisme Trimbos-instituut Utrecht Stichting Scoop RPCZ Stichting Phrenos
Brancheorganisaties	GGZ Nederland Federatie Opvang
Diversen	NV Economische Impuls Stichting Fluenz

Instellingen op het gebied van veiligheid

Politie	Politie Zeeland
Justitie	Openbaar Ministerie Arrondissement Middelburg Raad voor de Kinderbescherming
Rechtbank	Rechtbank Middelburg
Advocaten	Adriaanse & Van der Weel Olie en de Jonge Advocaten

Instellingen op het gebied van bedrijfsadvies en -ontwikkeling

Advies- en implementatiebureau	PAT Learning Solutions
Ondersteuningsbureau	Van der Hoven Advies
Adviseurs	PricewaterhouseCoopers TNO Boer en Croon
IT-dienstverleners	Raet PinkRoccade

Instellingen op het gebied van arbeidsmarktcommunicatie	
Arbeidsmarkt en opleiden	Transvorm Viazorg
Communicatiebureau	Steam Pol Puype
Werving-, outplacement- en mobiliteitbureaus	ABC Medica Spijtenburg Werving en Advies EMC Active Health Tempo Team Professionals Intellect Transfer BKV Bureau Inzetbaar USG Restart

Overheid en inspecties	
Ministeries	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport Ministerie van Justitie en Veiligheid Ministerie van Jeugd en Gezin
Provincie	Provincie Zeeland
Gemeenten	Goes, Vlissingen, Middelburg, Veere, Kapelle, Borsele, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland, Terneuzen, Hulst, Tholen, Sluis
Inspecties	Inspectie voor de Gezondheidszorg Inspectie voor het Onderwijs Arbeidsinspectie

Met zorgvuldigheid hebben wij bovenstaande lijst opgesteld. Toch kan het zijn dat bovenstaande lijst niet volledig is. Neemt u in dat geval contact op met onze bestuurssecretaris dan zorgen wij ervoor dat de lijst wordt aangepast.

Bestuurlijke samenwerkingsverbanden

- Rgc Zeeuws-Vlaanderen
Een maatschap tussen Emergis en Stichting ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen
- Amares
Een multifunctioneel centrum voor kinderen en jeugdigen met een verstandelijke handicap met psychiatrische problematiek. Een samenwerkingsverband tussen Juvent en Emergis.

3. Bestuur, toezicht, bedrijfsvoering en medezeggenschap

3.1 Normen voor goed bestuur

Health care governance

Emergis volgt de principes van de Zorgbrede Governance Code en leeft deze na.

Statuten en reglementen

In de statuten en de reglementen raad van bestuur en raad van toezicht zijn de taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en werkwijze van de raad van bestuur en raad van toezicht vastgelegd.

3.2 Raad van bestuur

Ingevolge de statuten bestuurt de raad van bestuur de stichting Emergis onder toezicht van de raad van toezicht. De raad van bestuur dient primair het belang van de stichting Emergis in relatie tot de maatschappelijke functie van de stichting. Hij maakt bij de beleidsvorming een evenwichtige afweging van de belangen van allen die bij de stichting betrokken zijn. Elk lid van de raad van bestuur zorgt er voor dat er geen strijdigheid ontstaat tussen zijn persoonlijke belangen en de belangen van de stichting. Ook wordt elke schijn van belangenverstrengeling tussen de stichting en de leden van de raad van bestuur vermeden.

Samenstelling raad van bestuur per 31 december 2011

Naam	Bestuursfunctie	Nevenfuncties
Leen van Leersum	voorzitter	1. kringvoorzitter, vice-voorzitter Zeeland, en lid algemeen bestuur van de BZW (Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging) 2. lid algemeen bestuur VNO/NCW 3. arbiter Stichting Scheidsrecht Gezondheidszorg 4. voorzitter bestuur GroenLinks Zeeland (tot 1 mei 2011) 5. voorzitter bestuur van Theater De Poorterie in Zaltbommel 6. lid raad van toezicht Fonds Psychische Gezondheid
Rick Mentjox	Psychiater, lid	1. voorzitter bestuur Nederlandse Vereniging voor Relatie- en Gezinstherapie 2. lid Commissie Zorgvisie en Normering GGZ Nederland (per 1 juli 2011)

Verantwoording

De raad van bestuur is rechtstreeks verantwoording verschuldigd aan de raad van toezicht. De leden van de raad van bestuur zijn tezamen en afzonderlijk aan de raad van toezicht verantwoording verschuldigd voor de gehele organisatie. Deze verantwoording wordt afgelegd tijdens regulier overleg met de raad van toezicht en op momenten waarop de raad van toezicht deze verantwoording vraagt. Deze verantwoording betreft in ieder geval de beleidsaspecten: kwaliteit van zorg, doelmatigheid en continuïteit van de organisatie en de bedrijfsvoering, innovatievermogen, toegankelijkheid, cliëntgerichtheid en cliënt- en medewerkerstevredenheid. Daarnaast voeren de voorzitter en vice-voorzitter van de raad van toezicht één keer per jaar een functioneringsgesprek met de leden van de raad van bestuur. De basis voor dit gesprek vormt het evaluatie-/reflectieverslag van de raad van bestuur.

Aan de hand van het Jaardocument maatschappelijke verantwoording legt de raad van bestuur jaarlijks aan alle belanghebbenden verantwoording af over het in het verslagjaar gevoerde beleid en over de (totale) in dat jaar geleverde prestaties. De inhoud van deze verantwoording sluit aan op de eisen die in het Raamwerk Maatschappelijke Verantwoording zijn vastgelegd.

Informatieverstrekking

De raad van bestuur verschaft de raad van toezicht tijdig de voor een adequaat functioneren benodigde informatie. In de regel zal dit geschieden als voorbereiding van dan wel tijdens de vergaderingen van de raad van toezicht. Indien daarvoor aanleiding is, voorziet de raad van bestuur de raad van toezicht tussentijds van relevante informatie, met inbegrip van de noodzakelijke achtergrondinformatie en de afwegingen van de voors en tegens. In ieder geval houdt de raad van bestuur de raad van toezicht op de hoogte van:

- ontwikkelingen op het gebied van de positionering en de strategie van de stichting;
- de ontwikkeling van aangelegenheden, voor de formele besluitvorming waarvan hij de goedkeuring van de raad van toezicht behoeft;
- problemen en conflicten van enige betekenis in de organisatie;
- problemen en conflicten van enige betekenis in de relatie met derden, zoals overheid, zorgverzekeraars, samenwerkingspartners;
- calamiteiten, die gemeld zijn bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg dan wel Justitie;
- gerechtelijke procedures;
- kwesties, waarvan verwacht kan worden dat zij in de publiciteit komen;
- verslagen van inspectiebezoeken van de Inspectie van de Gezondheidszorg;
- ontwikkelingen op het gebied van kwaliteit en veiligheid;
- bedrijfsvoering en huisvesting;
- verslaglegging van de externe klachtencommissie(s), en/of andere commissies waarin fouten of bijna-ongevallen worden geregistreerd of beoordeeld.

Taakverdeling

De raad van bestuur heeft een collectieve verantwoordelijkheid, waarbij een van de leden van de raad van bestuur tot voorzitter is benoemd. Binnen de raad van bestuur is geen sprake van een portefeuilleverdeling. Wel is er sprake van een globale verdeling van aandachtsgebieden. De raad van bestuur komt wekelijks in vergadering bijeen. Tijdens deze vergaderingen vindt besluitvorming over deze aandachtsgebieden plaats.

Bezoldiging raad van bestuur

De bezoldiging van de bestuurders is gebaseerd op de adviesregelingen van de Vereniging van bestuurders in de gezondheidszorg (NVZD) en de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorginstellingen (NVTZ). De bezoldiging is gespecificeerd in de jaarrekening 2011. De raad van toezicht stelt de bezoldiging van de leden van de raad van bestuur vast.

3.3 Raad van toezicht

Reglement raad van toezicht

In het reglement raad van toezicht staan de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de raad van toezicht beschreven. Bij het opstellen van het reglement zijn de aanbevelingen vanuit de Zorgbrede Governancecode 2006 en 2010 in aanmerking genomen. De raad van toezicht heeft de taak toezicht te houden op het besturen door de raad van bestuur en op de algemene gang van zaken in de zorgorganisatie. Bij de vervulling van zijn taak richt de raad van toezicht zich naar het belang van de zorgorganisatie, rekening houdend met het feit dat Emergis een onderneming met een bijzondere maatschappelijke verantwoordelijkheid is. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren. De raad van toezicht evalueert zijn functioneren tenminste jaarlijks buiten de aanwezigheid van de raad van bestuur en informeert de raad van bestuur over de uitkomsten hiervan. De raad van toezicht voert tenminste jaarlijks met de raad van bestuur als geheel een evaluatiegesprek over het functioneren van beide organen op zich en in relatie tot elkaar.

Samenstelling raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat uit natuurlijke personen in aantal tenminste vijf en ten hoogste zeven leden. In 2011 hebben zich geen wijzigingen in de samenstelling van de raad van toezicht voorgedaan. Wel waren twee leden juni 2011 herkiesbaar en zijn deze herbenoemd. Dit betrof de heren Möhlmann en Bouwmeester.

De raad van toezicht is zodanig samengesteld dat een spreiding van maatschappelijke achtergronden, deskundigheden en disciplines aanwezig is, waarbij onder meer gedacht wordt aan zorginhoudelijke, financieel-economische, juridische, politieke, sociale en bedrijfskundige achtergronden. Daarnaast beschikt tenminste één lid van de raad van toezicht over voor de zorgorganisatie relevante kennis en ervaring in de zorg. De nieuwe leden van de raad van toezicht zijn openbaar geworven.

Rooster van aftreden

Naam	Benoemd per	Herbenoemen	Aftreden
Hans Codée	01-01-2005	01-01-2009	01-01-2013
Bart Bouwmeester	11-06-2007	11-06-2011	11-06-2015
Henk Möhlmann, vice-voorzitter	11-06-2007	11-06-2011	11-06-2015
Peter Boerma, voorzitter	01-01-2010	01-01-2014	01-01-2018
Saskia van der Wouden	15-06-2010	15-06-2014	15-06-2018
Nicolette van der Ploeg	15-06-2010	15-06-2014	15-06-2018

Overzicht hoofd- en neven functies per 31 december 2011

Naam	Aandachtsgebied	Hoofd- en nevenfuncties
Peter Boerma	voorzitter	<u>Hoofdfunctie</u> Algemeen directeur Delta N.V. (tot januari 2012) <u>Huidige nevenfuncties</u> 1. voorzitter raad van toezicht Zeeuwse Bibliotheek
Henk Möhlmann	vicevoorzitter	<u>Hoofdfunctie</u> lid raad van bestuur Zorggroep West en Midden Brabant <u>Huidige nevenfunctie(s)</u> 1. bestuurslid Stichting Zorgnetwerk Midden-Brabant te Tilburg.
Bart Bouwmeester	lid	<u>Hoofdfunctie</u> consultant <u>Huidige nevenfunctie(s)</u> 1. lid raad van toezicht Revant Revalidatie Zeeland en West-Brabant). 2. lid Raad van Advies Adem- en Ontspanningstherapie opleiding. 3. vicevoorzitter Stichting Behoud Hoogaars. 4. lid raad van toezicht 'Hart voor de Zeeuwen' 5. lid raad van toezicht Medisch Centrum Hyperbare Zuurstof

Naam	Aandachtsgebied	Hoofd- en nevenfuncties
Hans Codée	lid	<u>Hoofdfunctie</u> directeur COVRA N.V. <u>Huidige nevenfunctie(s)</u> 1. penningmeester van de Stichting Kennis Infrastructuur Nucleaire Technologie (KINT). 2. lid van de Externe BeoordelingsCommissie van NRG, Nuclear Research and Consultancy Group te Petten.
Saskia van der Wouden	lid	<u>Hoofdfunctie</u> directeur behandelzaken GGz Haagstreek <u>Huidige nevenfuncties</u> 1. lid raad van toezicht Cardea Jeugdzorg Leiden
Nicolette van der Ploeg	lid	<u>Hoofdfunctie</u> rechter rechtbank Middelburg <u>Huidige nevenfuncties</u> 1. lid algemeen bestuur Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Walcheren (CSW). 2. voorzitter bestuur Vereniging Vrienden van het Zeeuws Orkest. 3. juridisch adviseur Regionaal College voor het Opzicht voor de Classis Zeeland van de Protestantse Kerk in Nederland. 4. bestuurslid Stichting "Neveninstroomproject het Molenwater".

Verslag raad van toezicht

In 2011 vonden zes reguliere vergaderingen tussen de raad van toezicht en de raad van bestuur plaats. Tijdens de vergaderingen zijn de volgende besluiten genomen en documenten goedgekeurd:

- Jaardocument maatschappelijke verantwoording 2010;
- Jaarrekening 2010;
- Jaarplan/begroting 2012;
- herbenoeming Henk Möhlmann en Bart Bouwmeester;
- de raad van toezicht adviseert positief over het voorgenomen besluit tot fusie met de Parnassia Bavo Groep;
- de raad van toezicht stemt in met de nota 'Op weg naar samen'.

Actuele onderwerpen worden per vergadering met de raad van bestuur besproken aan de hand van de 'mededelingen raad van bestuur aan raad van toezicht'. Per vergadering worden steeds één of meerdere specifiek inhoudelijke onderwerpen besproken. Voor 2011 was dit met name de bespreking van de samenwerking tussen Emergis en de Parnassia Bavo Groep.

Regelmatig wordt voor een vergadering een gast uitgenodigd om uitleg c.q. toelichting te geven op zijn of haar werkzaamheden binnen Emergis, vakgebied of actuele ontwikkelingen. Zo heeft in 2011 de raad van toezicht in zijn vergadering ontvangen:

- extern accountant: ter bespreking van de jaarrekening;
- directeur financiën en beheer: toelichting op Jaardocument maatschappelijke verantwoording en jaarrekening;

- hoofd maatschappelijke opvang De Lage Flancken/Blijf van mijn Lijf Zeeland: toelichting op maatschappelijke opvang.
- organisatie- en bestuursadviseur: functioneren raad van toezicht en samenspel met raad van bestuur.

Voorafgaand aan de vergaderingen bespreken de leden van de raad van toezicht, in afwezigheid van de raad van bestuur, de agenda voor. Tijdens een besloten vergadering, voorafgaand aan een reguliere vergadering, heeft de raad van toezicht de samenwerking met de raad van bestuur besproken.

Extra raad van toezicht vergaderingen

In 2011 zijn er naast de reguliere vergaderingen vijf extra vergaderingen van de raad van toezicht belegd. Tijdens deze extra overleggen is onder meer de voortgang rondom de samenwerking met de Parnassia Bavo Groep besproken.

Scholing raad van toezicht

De raad van toezicht heeft begin 2011 stil gestaan bij het eigen functioneren en bij het samenspel met het bestuur. Om scherp te blijven en te bekijken of er zaken zijn die in de komende periode geoptimaliseerd moeten worden.

Commissies raad van toezicht

Commissie financiën en vastgoed

De commissie financiën en vastgoed komt vier keer per jaar of zoveel vaker als nodig is, bijeen. De commissie bespreekt jaarlijks de jaarrekening, de begroting, het verslag van de externe accountant, de managementletter, de voortgangsrapportage financiën en beheer, het strategisch vastgoedplan en de bouwplannen voor de komende periode. De commissie legt haar besluiten als advies voor aan de raad van toezicht.

Leden: Hans Codée en Henk Möhlmann namens de raad van toezicht, Leen van Leersum, en in voorkomende situaties Rick Mentjox, namens de raad van bestuur.

Commissie zorg

De commissie zorg komt drie keer per jaar of zoveel vaker als nodig is, bijeen. De commissie bespreekt onder andere

- de rapportage vanuit het project Veilig Incidenten Melden middels de LIZ methodiek (ieder kwartaal);
- de resultaten van het project terugdringen dwang en drang middels LIZ conforme methodiek (twee maal per jaar);
- de resultaten jaarlijkse somatische screening middels LIZ conforme methodiek (jaarlijks);
- ROM uitkomsten per zorgprogramma middels LIZ conforme methodiek (twee maal per jaar);
- uitkomsten CQ index middels LIZ conforme methodiek (jaarlijks);
- rapportages Inspectie voor de Gezondheidszorg (indien aan de orde).

De commissie legt haar besluiten als advies voor aan de raad van toezicht.

Leden: Saskia van der Wouden, Nicolette van der Ploeg en Bart Bouwmeester namens de raad van toezicht, Rick Mentjox, en in voorkomende situaties Leen van Leersum, namens de raad van bestuur.

Commissie remuneratie

De commissie remuneratie bestaat uit de voorzitter en vicevoorzitter. Deze commissie houdt jaarlijks een functioneringsgesprek met de leden van de raad van bestuur. De commissie legt haar besluiten als advies voor aan de raad van toezicht.

Vergoeding raad van toezicht

De leden van de raad van toezicht ontvangen een vergoeding gebaseerd op de adviesregeling NVTZ. Deze vergoeding wordt, in overeenstemming met de principes van de Zorgbrede Governance Code, vastgesteld door de raad van toezicht.

3.4 Managementteam

De raad van bestuur, bestuurssecretaris en directeuren vormen samen het managementteam. De vergadering van het managementteam wordt voorgezeten door de voorzitter van de raad van bestuur en vindt elf keer per jaar plaats. Daarnaast worden er in het voorjaar twee beleidsdagen en in het najaar één beleidsdag georganiseerd.

Samenstelling managementteam per 31 december 2011

Naam	Functie
Leen van Leersum	voorzitter raad van bestuur
Rick Mentjox	psychiater, raad van bestuur
Karin Lund	bestuurssecretaris
Paul Custers	directeur kinder- en jeugdpsychiatrie
Kommer Jan de Man	psychiater/directeur kinder- en jeugdpsychiatrie (per 1 september 2011)
Jack Elenbaas	directeur de Dijk (volwassenenzorg/verslavingszorg/ouderenpsychiatrie)
Werner Bruning	psychiater/directeur de Dijk (volwassenenzorg/verslavingszorg/ouderenpsychiatrie)
Jan van der Hallen	directeur het Duin (langdurige zorg en wonen)
Fryda Evertse	psychiater/directeur het Duin (langdurige zorg en wonen)
Rosette Wille	directeur sociale verslavingszorg/maatschappelijke opvang, Indigo en De Waag/Forensische psychiatrie
Walter Ijsebaert	projectdirecteur e-health directeur Rgc Zeeuws-Vlaanderen
Jac van Meer	directeur financiën en beheer
Dorine Peters	directeur vastgoed ad interim, binnen de dienst financiën & beheer
Mijke de Goederen	directeur personeel en ontwikkeling

3.5 Bedrijfsvoering

3.5.1 Beleidscyclus

Met de beleidscyclus wil Emergis de inbreng borgen van de eigen medewerkers, maar ook van de cliënten, hun partners en familie alsook van de externe relaties. Daarnaast ondersteunt de beleidscyclus Emergis om planning en realisering in goede banen te leiden en de discussie over inhoudelijke doelen en productie aan de financiën en personeelsformatie te koppelen. De beleidscyclus, ook wel planning en controlcyclus genoemd, is erop gericht doelstellingen te formuleren en de realisatie daarvan te volgen. Dit geldt zowel voor de financiële als de operationele doelstellingen. De beleidscyclus start in april van ieder jaar met de evaluatie van het gevoerde beleid en het verzamelen van input bij de cliëntenraden, de medische staf en vakgroepen, en de sectoren. Ook externe belanghebbenden wordt om input gevraagd. De kaderbrief van de raad van bestuur formuleert voor het sectorbeleidsplan de belangrijkste aandachtspunten voor het nieuwe werkjaar. Jaarlijks formuleert Emergis operationele en financiële doelstellingen en stelt de begroting op. In de begroting is ook een risicoparagraaf opgenomen, waarin belangrijke risico's zijn beschreven. Deze wordt ieder jaar in oktober vastgesteld.

Emergis wil stringenter sturen op en vanuit de beleidscyclus. Om dit mogelijk te maken wordt gewerkt met vaste rapportagedata en -sjablonen. Nadat beleid en doelstellingen zijn vastgelegd, worden maandelijks productie- en financiële cijfers gerapporteerd zodat knelpunten vroegtijdig gesignaleerd kunnen worden. Over de ontwikkeling van deze risico's wordt maandelijks gerapporteerd. De voortgang van de plannen wordt getoetst aan de hand van de maandelijkse verslaglegging van de budgetverantwoordelijke. Driemaal per jaar maakt het management een uitgebreide perioderapportage inclusief analyse, die met de raad van bestuur wordt besproken.

Emergis heeft, in overleg met de accountant, de administratieve organisatie/interne controlefunctie vormgegeven ten einde een bestuursverklaring te kunnen afleveren. De geregistreerde zorg wordt daarmee gecontroleerd op juistheid, volledigheid en tijdigheid.

Door middel van interne controlerapportages worden de bevindingen en verbeteracties gerapporteerd aan de raad van bestuur en de directies van de sectoren en diensten.

3.5.2 Risicomanagement

Emergis heeft een aantal belangrijke risico's onderkend. De onderkende risico's, die hierna nader worden toegelicht, worden gedurende een aantal momenten in de jaarlijkse beleidscyclus besproken en waar nodig geactualiseerd. Dit gebeurt bij de start van de jaarlijkse beleidscyclus in april in een kaderbrief die wordt opgesteld na de beleidsdagen van het managementteam, bij de besprekingen van de perioderapportage, en na afloop van een jaar in de beleidsevaluaties van sectoren, diensten, medische staf, ondernemingsraad en cliëntenraad.

Samenhang van de risico's

De hiernavolgende onderkende risico's hangen nauw met elkaar samen, kunnen van invloed zijn op elkaar en elkaar zelfs versterken. Kwaliteit van zorg staat voorop en de andere onderwerpen zijn hier ondersteunend aan. Als de kwaliteit van zorg goed is, dan betekent dit dat cliënten sneller kiezen voor Emergis, dat medewerkers graag voor Emergis willen (blijven) werken en dat financiers voldoende zorg willen contracteren tegen goede tarieven, waardoor weer investeringen mogelijk zijn in de kwaliteit van zorg, van medewerkers en van vastgoed. Het is moeilijk concrete bedragen te vermelden maar de risico's zullen in principe meer dan € 100.000,- bedragen.

Kwaliteit van zorg

Zorgprogramma's en zorgpaden zijn nodig voor kwaliteits- en efficiencyverbetering in de zorg en kunnen bijdragen aan reductie van de kosten per cliënt. Op basis van zorgprogramma's kunnen cliënten geïnformeerd worden over de zorg die ze kunnen verwachten en de verzekeraars over de zorg die ze kunnen inkopen. Zorgprogramma's en zorgpaden hebben daarnaast invloed op hoe de zorg georganiseerd wordt. Emergis heeft dit traject beschreven in het implementatieplan "zorgprogramma's en zorgpaden" en de organisatieontwikkeling naar "De Dijk en Het Duin", als dragers van de zorgprogramma's, ingezet. Deze ontwikkeling heeft in 2011 deels zijn beslag gekregen, inhoudelijk en organisatorisch en wordt in 2012 doorontwikkeld. Slaagt Emergis hierin onvoldoende dan kunnen we niet de nodige transparantie garanderen naar cliënt en verzekeraar en ontstaat mogelijk negatieve beeldvorming over Emergis en een risico op afname van het aantal cliënten en van de afspraken met zorgverzekeraars.

Emergis is in 2011 gestart met de implementatie van Psygis Quarant, het elektronisch patiëntendossier (epd) wat de zorgverlening in zorgprogramma's en zorgpaden moet ondersteunen maar ook de administratieve verantwoording van de zorg moet vereenvoudigen en verbeteren. Het epd is nodig om naar de cliënt goede zorg te leveren en deze naar de verzekeraar goed te verantwoorden. Onvoldoende implementatie verhoogt de kans op schadeclaims vanuit de cliënt en lagere afspraken met de zorgverzekeraars. Daarnaast zou in 2011 een werkend elektronisch voorschrijfsysteem (evs) opgeleverd te worden. Dit systeem moet het medicatie voorschrijven, de medicatieoverdracht en -verstrekking naar zowel de klinisch opgenomen cliënten als de ambulante cliënten faciliteren. Doordat de leverancier van dit evs failliet is gegaan, heeft dit project vertraging opgelopen.

De GGZ is een dynamische omgeving waarbij cliënten door verschillende hulpverleners kunnen worden geholpen altijd binnen zo goed mogelijke kaders en faciliteiten. Alle directe en indirecte onderdelen van het zorgproces zijn zorgvuldig ingericht om de kwaliteit en de veiligheid van de zorg voor iedere cliënt te kunnen waarborgen. Naast protocollen en richtlijnen biedt het leren van controles en dubbele controles reden en richting voor het maken en bijstellen van de beschikbare kaders en faciliteiten. Emergis gebruikt daartoe onder andere de PRISMA methodiek voor organisatie controle en organisatie reflectie. Het gaat daarbij niet alleen om het feitelijke zorgproces maar juist ook over het: opleidingsbeleid, personeelsbeleid en organisatie, ontwerp en beschikbare apparatuur/faciliteiten en protocollen en standaarden. Alles bedoeld om risico's ten gevolge van de organisatie inrichting en geldende richtsnoeren te voorkomen dan wel vroegtijdig te onderkennen. In 2011 is Emergis gestart met Prisma analyses en zijn op een aantal onderdelen van Emergis PRISMA analyses uitgevoerd. In 2012 wordt dit verder uitgebouwd.

Kwaliteit medewerkers

Het risico dat de medewerkers van Emergis niet beschikken over de benodigde kennis, vaardigheden, competenties en/of ervaringen, heeft de hoogste prioriteit. De ontwikkelingen in het kader van de modernisering van de AWBZ en de invoering van prestatiegerichte bekostiging stellen veranderende eisen aan de kwaliteit van de medewerkers, zowel aan de zorgverleners, de leidinggevendenden als aan het ondersteunend personeel. De kans dat het genoemde risico zich inderdaad voordoet, is groot als ook de impact ervan: indien de medewerkers niet beschikken over de benodigde kwaliteiten, is dit direct van invloed op de realisatie van de doelstellingen van Emergis.

Clïënt- en medewerkerveiligheid is een cruciaal en risicovol thema in 2011 en volgende jaren. Veiligheid betreft verschillende onderdelen, zoals medicatieveiligheid, fysieke veiligheid (waaronder agressie gericht op medeclïënten en/of personeel), brandveiligheid van gebouwen, omgevingsveiligheid op het terrein van de centrale voorziening maar ook de risico's op suïcide bij bijvoorbeeld nabijgelegen spoorweginfrastructuur. Door de ontwikkeling naar extramuralisering en daaraan gekoppeld de kritische opstelling bij opname neemt de zorgzwaarte bij opgenomen clïënten toe. Dit heeft ondermeer gevolgen voor de agressie zowel gericht tegen medeclïënten als tegen medewerkers. Uit de incidentmeldingen verzameld via de MOOG (melding ongevallen en ongewenste gebeurtenissen) blijkt een toename in incidentmeldingen. Emergis heeft de Responsmethodiek geïmplementeerd waarmee medewerkers wordt geleerd hoe om te gaan met agressie bij clïënten, collega's en vooral in crisissituaties. Belangrijk in dit alles is de leercyclus (Leren van Incidenten in de zorg) die naar aanleiding van incidenten op gang komt.

Onder kwaliteit van medewerkers valt ook de gedragscode voor medewerkers, clïënten, familie, vrienden en samenwerkingspartners, waarbij voor medewerkers een uitvoerige gedragscode geldt. Onvoldoende implementatie en naleving van de gedragscode geeft risico's op schadeclaims vanuit clïënten en verzekeraars.

Om de kwaliteit van de leidinggevendenden te waarborgen en te verhogen volgen alle leidinggevendenden in 2011 en 2012 een intensieve leergang.

Kwaliteit van medewerkers dient hand in hand samen te gaan met een flexibele en gezonde bedrijfsvoering. De bezuinigingsmaatregelen in de GGZ hebben ontegenzeggelijk invloed op de wijze waarop personeelsbeleid wordt vormgegeven. Contracten voor medewerkers worden zo veel mogelijk voor bepaalde tijd aangaan om zo veel mogelijk flexibel in de bedrijfsvoering te kunnen zijn. Er wordt zo veel als mogelijk gebruik gemaakt van flexibele roostering. Met deze maatregelen willen we zorgen dat we eind 2012 op een lager kostenniveau per medewerker zitten dan voorgaande jaren. Het is evident dat dit noodzakelijk is voor een gezonde bedrijfsvoering en tegelijkertijd vormt dit een risico voor de kwaliteit van de medewerkers.

Systemen op orde

Emergis opereert in een omgeving die sterk verandert. Het risico bestaat dat zij zich hieraan niet (snel) genoeg kan aanpassen, zoals aan de veranderende regelgeving en de groeiende eisen van belanghebbenden. De veranderende omgeving stelt nieuwe eisen aan de attitude, flexibiliteit en kennis van de organisatie, de medewerkers en aan de robuustheid en aanpassingsmogelijkheden van de geautomatiseerde systemen. De wijze waarop Emergis omgaat met de kwaliteit van de medewerkers is hiervoor reeds beschreven.

Met het programma 'systemen op orde' tracht Emergis te zorgen dat al haar geautomatiseerde systemen voldoende op orde blijven om aan de eisen van de veranderende omgeving te blijven voldoen. Dit betreft overigens niet alleen aanpassing van de systemen zelf, maar ook het inzetten van medewerkers die adequaat kunnen omgaan met deze systemen en de benodigde wijzigingen in de organisatie en processen.

Doel van het programma is te komen tot een situatie waarin Emergis niet (te) afhankelijk is van de beschikbaarheid en toepasbaarheid van de systemen en waarin zij niet het risico loopt dat de benodigde en/of gewenste informatie niet tijdig en juist geleverd kan worden door de systemen.

De gegevensverwerking wordt mede door de outputfinanciering en de aangescherpte eisen ten aanzien van de rechtmatigheid en doelmatigheid steeds belangrijker. Emergis bewaakt dit continu en heeft de afgelopen jaren diverse maatregelen genomen om aan de verscherpte eisen te kunnen voldoen.

Het project 'inkomstenoimalisatie', dat medio 2010 is gestart bij de sector ouderenpsychiatrie, is voortgezet in 2011 bij de sectoren kinder en jeugd, Indigo en langdurige zorg en wonen. In 2012 wordt dit project uitgevoerd bij de sector volwassenenzorg. Bij dit project worden de administratieve processen binnen de zorg worden geobserveerd en verbetervoorstellen worden geïmplementeerd. Dit wordt ondersteund door het ontwikkelen van diverse management- en controlerapportages.

Marktwerving en concurrentie

Door de toenemende concurrentie en marktwerving bestaat het risico dat Emergis mogelijke opbrengsten mist.

De begroting 2012 is aangepast voor de bezuinigingen en pakketaanpassingen in de zorgverzekeringswet, de uitbreiding van het budget in de AWBZ vanwege de toegevoegde 'intensiveringsmiddelen' en bezuinigingen in de subsidies voor maatschappelijke opvang. De inkooptrajecten voor 2012 met zorgverzekeraars en zorgkantoor, justitie, gemeenten e.d. zijn inmiddels afgesloten en conform begroting 2012. Door de vele ontwikkelingen in de financiering van de GGZ en de invoering van de extra eigen bijdrage in de geneeskundige GGZ per 1 januari 2012 bestaat zowel een risico op een hogere als een lagere realisatie dan afgesproken. Dit vereist continue en adequate monitoring van de hoeveelheid geleverde zorg en indien nodig de flexibiliteit en besluitvaardigheid om snel te kunnen bijsturen.

Op langere termijn, na 2011, dreigen aanzienlijk grotere kortingen vanwege het veranderde economisch klimaat en de bezuinigingsplannen van de overheid. Hierbij worden bezuinigen genoemd tot wel 20%. Het risico bestaat dat deze bezuinigingen ook van invloed zijn op het budget van Emergis. Dit risico kan Emergis alleen opvangen met een adequate en flexibele bedrijfsvoering. Emergis bereidt zich hier op voor door uitwerking van worst-case scenario's per sector en dienst en inventarisatie van (mogelijke) maatregelen om de verdere bezuinigingen het hoofd te bieden.

Veranderingen in de financiering van de ggz

De veranderingen in de financiering van de ggz – zoals outputfinanciering (DBC's en ZZZP's), wijzigingen in het systeem van kapitaalslastenvergoeding, bezuinigingen en pakketmaatregelen in de ZVW en pakketmaatregelen AWBZ - stellen andere eisen aan de financiële sturing en verantwoording, zowel intern als extern. Daarnaast stellen zorgverzekeraars en zorgkantoor aanvullende eisen op het gebied van kwaliteit van zorg, op het gebied van ambulantisering en op het gebied van transparantie.

Als Emergis er niet in slaagt deze veranderingen adequaat te verwerken, dan kunnen grote financiële risico's ontstaan, qua solvabiliteit, liquiditeit en rentabiliteit. De onderhandelingen voor productieafspraken worden met meerdere partijen gevoerd die ieder hun eigen aanbestedings- en gunningstraject met bijbehorende regels hebben. Het omgaan met deze verschillende regels kost veel tijd en vereist gedegen specialistische kennis.

De verschillende partijen verwachten een duidelijke afgrenzing met andere financieringsstromen, hebben verschillende parameters waarop ze inkopen, en stellen eigen eisen aan de verantwoording. Hiermee is meteen een groot risico benoemd. De productieafspraken per financier vormen een bovengrens. Slechts die zorg die daadwerkelijk is geleverd aan cliënten die rechtmatig in zorg zijn, wordt betaald. Emergis tracht dit te beheersen door de realisatie van de geleverde zorg ten opzichte van de begrote productie en productieafpraak per type financier actief te monitoren en zich tijdig te verantwoorden richting financiers, zowel op het gebied van productiegegevens, als vragen uit materiële controles en aanlevering van kwaliteitsgegevens, waaronder ROM.

Op het gebied van interne financiële verantwoording ontstaan risico's als de interne financiële sturing niet tijdig wordt aangepast aan de gewijzigde omstandigheden. Op dit gebied worden in 2012 verdere belangrijke stappen gezet met het opstellen van de begroting 2013 in DBC's en de maandelijkse managementrapportages gericht op onder meer deze onderwerpen. Verder is en blijft het van belang kritische afwegingen te maken bij uitgaven en alleen die uitgaven te doen die strikt noodzakelijk zijn voor de continuïteit van de zorgverlening en van lopende projecten/trajecten.

Specifiek voor 2012 en 2013 geldt dat maatregelen genomen moeten worden om terugval van de vraag naar zorg als gevolg van de invoering van de eigen bijdrage voor patiënten te voorkomen en/of op te vangen. In deze jaren zal ook de transitie van de extramurale AWBZ naar de gemeentes plaatsvinden en zal de transitie van de jeugd ggz van zorgverzekeringswet naar gemeentes zijn beslag krijgen. Het is noodzakelijk dat Emergis actief participeert in deze transities en haar strategie en beleid hier op kan aanpassen.

In 2011 heeft Emergis zich evenals in voorgaande jaren 2009 en 2010 geconfronteerd gezien met financieringsproblemen als gevolg van de knip tussen ZVW en AWBZ, dit jaar alleen in de AWBZ. In 2011 is dit opgelost door goede extra afspraken met zorgkantoor Zeeland. Voor 2012 zijn de ontwikkelingen in de zorgvraag onzeker en is monitoring van realisatie versus afspraken van groot belang, zoals reeds eerder is vermeld. Daarnaast, en minstens even belangrijk, is een goede relatie en goed overleg met de verschillende zorgverzekeraars.

Bekostiging van vastgoed

Sinds 2009 is sprake van een transitiefase voor de bekostiging van de materiële vaste activa die tot op heden in aanmerking komen voor integrale nacalculatie. Het WTZi-bouwregime is afgeschaft en door het Ministerie van VWS is aangegeven dat ook het systeem van integrale nacalculatie van kapitaallasten zal worden beëindigd. Het huidige, in beginsel risicoloze bekostigingssysteem wordt vervangen door een systeem van prestatiebekostiging. Kapitaallasten moeten na de transitie gedekt worden via een component in de integrale tarieven (normatieve huisvestingscomponent). Niet langer bestaat zekerheid over de inkomsten en daarmee de dekking van de huisvestingslasten. Afhankelijk van het zorgaanbod, de bezettingsgraad en de geleverde productie kunnen de inkomsten sterk fluctueren. Hierdoor ontstaan nieuwe risico's voor het vastgoed, zoals exploitatierisico's (leegstand, onderbezetting), boekwaarderisico's (marktontwikkeling), en het risico van afwaardering bij exploitatieverliezen (impairment). Afschrijvingstermijnen moeten voortaan gebaseerd worden op de economische levensduur en niet meer op de oude bekostigingssystematiek. Voor nu nog nacalculeerbare huurcontracten van vastgoed treedt ook een bezettingsrisico op.

Emergis is actief bezig met de voorbereiding op deze transitie. In 2008 is een gebouwen scan uitgevoerd om beter inzicht te krijgen in de actuele waarde en courantheid van het vastgoed. In 2009 is verder onderzoek gedaan naar de bedrijfswaarde van het vastgoed van Emergis. De voorlopige conclusie is dat de bedrijfswaarde positief is en er geen afwaardering nodig is. In 2011/2012 heeft een nieuwe taxatie plaatsgevonden. Ook hierbij is gebleken dat er geen waardering op Emergis-niveau noodzakelijk is. Het onderzoek wordt in 2012 afgerond. Met deze informatie kan Emergis anticiperen op de komende ontwikkelingen. In 2011 is een basis gelegd voor een langetermijnhuisvestingsplan (LTHP) in de vorm van een driejaars-investeringsbegroting. De basis voor een langetermijnonderhoudsplan (LTOP) moet nog verder worden vervolmaakt. Tot op heden wordt er gewerkt met een gelijkmatig budget voor onderhoud per jaar.

Liquiditeitsbeheer

In de aanvangsjaren van financiering op basis van DBC's (2008 en 2009) zag Emergis zich een aantal keer geconfronteerd met risico's op het gebied van liquiditeit doordat de kredietbehoefte sneller steeg dan verwacht. Deze risico's zijn destijds adequaat opgelost en in 2011 hebben zich op dit punt geen problemen gemanifesteerd. Vanwege de genoemde ontwikkelingen kan deze situatie in 2012 zich opnieuw voordoen, zodat het noodzakelijk blijft om dit adequaat te monitoren en zorgvuldig te sturen op het registratie- en facturatieproces, opdat DBC's tijdig en foutloos afgesloten en gefactureerd kunnen worden.

Een belangrijk punt hierbij is de volledigheid van de tijdsregistratie van de professionals die zorg verlenen. Door niet alle tijd besteed aan zorg te registreren, ontstaat het risico dat de daartegenover staande opbrengsten niet ontvangen worden, hetgeen gevolgen heeft voor liquiditeit, rentabiliteit en uiteindelijk solvabiliteit.

3.6 Cliëntenraad

De cliënt en zijn (of haar) directe omgeving staan voorop in de visie van Emergis. Dit draagt zij eerst en vooral uit in de directe inbreng en betrokkenheid die de cliënt heeft in zijn behandeling en behandelplan. Ook de familie krijgt daar in toenemende mate een plek in.

Daarnaast hecht Emergis veel belang aan de medezeggenschap van cliënten, conform de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen (Wmcz). Zij heeft daartoe de Centrale Cliëntenraad Emergis (CCE) ingesteld met daaronder bewoners-, bezoekers- en locatieraden. Daarnaast vindt er regelmatig overleg plaats tussen de raad van bestuur en de sectie ggz, verslavingszorg en maatschappelijke opvang, van stichting Het Klaverblad Zeeland.

Samenstelling

Naam	Functie
Bertus Muijlwijk	voorzitter
Tim Traas	penningmeester (tot eind december)
vacant	secretaris
Lilian Withagen	lid
Jenny de Jong	lid
Rina van de Voorde	lid (tot eind december)
Irene van de Giessen	lid (tot mei)
Stef de Jager	lid (tot sept.)
Anja Bazen	lid (april - december)
James Hornung	lid (tot maart)
Cornelis de Voogd	lid (mei-juni)

Ondersteuning raden

De CCE, bewoners-, bezoekers- en locatieraden worden ondersteund door twee onafhankelijke ondersteuners en vrijwillige ondersteuners. De CCE heeft tevens de beschikking over een eigen secretaresse. Over onderwerpen waarover binnen de CCE niet of nauwelijks expertise aanwezig is, kan de raad een beroep doen op deskundigheid binnen de organisatie (zoals bijvoorbeeld financiën). Verder heeft de CCE zelf contact gezocht met externe deskundigen op wie de raad, daar waar nodig, een beroep kan doen op het gebied van financiën en advisering. In 2011 is onder andere bij het bespreken van het herontwerp van De Dijk van deze deskundigheid gebruik gemaakt.

Verder is de centrale cliëntenraad lid van het LOC Zeggenschap in Zorg.

Begroting

In 2011 beschikte de centrale cliëntenraad over een budget van € 37.610,- en de locatieraad over een budget van € 6.000,-. Voor 2012 is deze begroting gelijk gebleven.

Uitgebrachte adviezen

De CCE heeft, conform de WMCZ, het afgelopen jaar de volgende gevraagde en ongevraagde adviezen aan de raad van bestuur uitgebracht:

- Herontwerp de Dijk: positief advies als het gaat om het gebruik van het plan als basis voor de reorganisatie, mits reactie volgt op vragen rondom ervaringsdeskundigheid, algemene zorgvisie, directe gevolgen voor de cliënten, zorgprogramma's, zorgleefplan en samenwerking.
- Herziening klachtenreglement: januari 2012 ter advisering aangeboden.
- Herbenoeming leden raad van toezicht Möhlmann en Bouwmeester: geen advies uitgebracht in verband met te late adviesaanvraag.
- Voorgenomen besluit fusie Emergis – Parnassia Bavo Groep
- Ongevraagd advies om ervoor zorg te dragen dat de familievertrouwenspersoon in het zorgaanbod van Emergis een vaste plaats krijgt.
- Ongevraagd advies omtrent enkele veiligheidsaspecten van afdeling 20/21.

Vanwege het 15 jarig bestaan van de CCE heeft de CCE op 29 september 2011 een regiodag voor alle raden georganiseerd. Deze dag stond in het teken van kunst, cultuur, muziek en informatie. Een deel van de dag was ook voor alle cliënten toegankelijk. Het is een zeer geslaagde dag geweest.

Besproken onderwerpen

Met de CCE zijn in 2011 de volgende onderwerpen besproken:

- Uitvoeren onderzoek vanuit cliëntenperspectief met als hoofdthema's bejegening en veiligheid op het Emergis terrein;
- Familiebeleid;
- Herziening klachtenreglement;
- Dwang & drang rapportages;
- Belevingsgericht werken;
- Stand van zaken met betrekking tot signalen PVP;
- Voortgang herontwerp de Dijk;
- Stand van zaken zorgprogramma's;
- Wachttijden;
- Jaarplan en begroting Emergis;
- Samenwerking Emergis-Parnassia Bavo Groep.

Met betrekking tot dit laatste punt zijn er in 2011 naast bespreking in de regulieren overlegvergaderingen, ook een aantal extra overlegmomenten geweest op cruciale momenten in het besluitvormingsproces. De centrale cliëntenraad Emergis heeft tussentijds en in de vergaderingen vragen gesteld over de nut en noodzaak van de voorgenomen fusie. Deze vragen zijn tijdens de vergaderingen of schriftelijk door de raad van bestuur beantwoord. De nota 'Op weg naar samen; rapportage onderzoek naar samenwerking, start onderzoek naar fusie' riep bij de centrale cliëntenraad Emergis vragen op. Om het belang van een antwoord op die vragen te onderstrepen, gaf de cliëntenraad in juli 2011 een ongevraagd voorlopig negatief advies op een eventuele fusie met de Parnassia Bavo Groep. Ook deze vragen zijn door de raad van bestuur beantwoord. Op 16 december 2011 is het definitieve voorgenomen besluit aan de adviesorganen, waaronder de cliëntenraad, aangeboden.

Cliëntenraad Rgc

Het Rgc beschikt over een eigen cliëntenraad, die wordt ondersteund door een onafhankelijk ondersteuner en secretaresse.

3.7 Ondernemingsraad

Op grond van de Wet op de Ondernemingsraden (WOR), worden naast onderwerpen als financiën en sociaal beleid, advies- en instemmingprocedures behandeld en informatie uitgewisseld tussen de raad van toezicht, raad van bestuur en ondernemingsraad. Deze worden aangedragen door de raad van bestuur, de ondernemingsraad of onderdeelcommissies vanuit de sectoren of diensten. Iedere sector of dienst heeft een onderdeelcommissie, die rapporteert aan de ondernemingsraad.

In 2011 zag de samenstelling van de ondernemingsraad als volgt uit:

Naam	Functie
Wim van Goch	voorzitter
Jan Willem Vleugel	waarnemend voorzitter/secretaris
Yvonne Engelen	lid dagelijks bestuur
Joke Brouwer	lid
Rob Coppoolse	lid
Liesbeth Dekkers	lid
Hannie Geers	lid
Sonja de Graaff	lid
Lucy Herbers	lid
Chester Leenhouts	lid
Margitta Meerman	lid
Herma Muller	lid

De leden van de ondernemingsraad maken daarnaast deel uit van een van de 6 onderdeelcommissies, die in totaal ongeveer 30 leden hebben. Iedere onderdeelcommissie beschikt over een eigen voorzitter en secretaris. Naast deze commissies maken een aantal ondernemingsraadleden ook deel uit van de OR-commissie P&O en OR-commissie Arbo, voor het bespreken van specifieke hieraan gerelateerde onderwerpen.

De ondernemingsraad en raad van bestuur hebben in 2011 zes overlegvergaderingen gehouden, waarvan twee in aanwezigheid van de raad van toezicht. In deze vergaderingen zijn de volgende onderwerpen besproken:

Adviesprocedures

- Emergis - Parnassia Bavo Groep
- Basis- en herontwerp De Dijk
- Herschikking klinische voorziening
- Herziening reglement klachtencommissie
- Herbenoeming leden raad van toezicht

Instemmingprocedures

- Geactualiseerde personeelsregelingen
- Jobrotation
- Pilot 5,5 uursdiensten

Informatievoorziening

- Emergis - Parnassia Bavo Groep
- Wijzigingen in onderdeelcommissies
- Planning interne verhuizingen (carrousel)

Sociaal beleid

- Sociale ontwikkelingen binnen Emergis
- Sturing op zorg en resultaat
- Boventalligheid en bezetting bedrijfshulpverlening en Psychiatric Emergency Response Team
- Wijzigingen in onderdeelcommissies
- Digitalisering MOOG
- Drugsgebruik/-overlast/-beleid

In 2011 lag het accent op de samenwerking en mogelijke fusie tussen Emergis en de Parnassia Bavo Groep.

4 Beleid, inspanningen en prestaties

4.1 Meerjarenbeleid

Emergis heeft haar ambities verwoord in het visiedocument 'Geestelijk gezond in Zeeland'. Hierin spreken wij onze ambities uit. Ambities die we hebben gerealiseerd, en ambities waaraan we werken. Ambities die spanningen met zich meebrengen om goed met elkaar samen te werken en koers te kiezen en vast te houden, in goede en in slechte tijden. Het is onze uitdaging en onze inspiratie om samen met anderen te werken aan een gezond Zeeland. Drie kernwaarden staan hierbij voorop:

- Passend
- Ruimte
- Samen

Onze ambities beogen we uit te drukken in de volgende missie

*Samen werken
aan een goede
geestelijke gezondheid
van alle mensen
in Zeeland*

De visie gebruiken we als toetssteen voor al ons handelen en is tot stand gekomen met inbreng van medewerkers, cliënten en externe relaties.

4.2 Algemeen beleid

4.2.1 Kaderbrief

Jaarlijks wordt in april een kaderbrief opgesteld. Deze kaderbrief schets de kaders voor de jaarplannen van de sectoren en diensten. De basis van de kaderbrief wordt gelegd tijdens de beleidsdagen van de directeuren en raad van bestuur, en is daarbij mede gevoed door ons visiedocument 'Geestelijk gezond in Zeeland'. Een visie, waarin als vanzelfsprekend kwaliteit van zorg leidend is. In de huidige situatie, waar kwaliteit van zorg, veiligheid en financiering steeds vaker op gespannen voet met elkaar staan, betekent dit een uitdaging voor onszelf, onze cliënten, diens familie en vrienden en onze samenwerkingspartners. Samen werken aan een goede geestelijke gezondheid van alle mensen in Zeeland en ons hierbij in het bijzonder inzetten voor de meest kwetsbare mensen, blijft onze ambitie.

4.2.2 Kaders 2011/2012

- *Zorgprogramma's*

Emergis is gestart met een professionaliseringstraject waarin zorgprogramma's en zorgpaden leiden tot effectieve, efficiënte en *evidence based* zorg. Naast de professionele criteria spelen de communicatie en bejegening een grote rol in de zorgprogramma's. Emergis stelt de cliënt centraal en streeft naar korte processen en procedures (optimaliseren van processen en protocollen), die voor de cliënt inzichtelijk zijn en waarin zijn of haar beleving alle aandacht krijgt. Van de inbreng en inzet van ervaringsdeskundigen in de zorgprogramma's en in de zorg maakt Emergis graag gebruik.

Zorgprogramma's zijn ontwikkeld voor:

- verslavingszorg;
- schizofrenie/psychotische stoornissen & cluster A persoonlijkheidsstoornissen;
- autisme spectrum stoornissen;
- cognitieve stoornissen;
- seksuologie;
- eetstoornissen;
- ADHD;
- angst- en stemmingsstoornissen en cluster C persoonlijkheidsstoornissen;
- ziekenhuispsychiatrie;
- trauma & cluster B persoonlijkheidsstoornissen;
- dubbele diagnose (in ontwikkeling).

In 2011 zijn de zorgprogramma's en zorgpaden verder ontwikkeld en beschreven. Per programma zijn daartoe kenniskringen samengesteld. De sectordirecties zijn verantwoordelijk voor de verdere implementatie van de zorgprogramma's, die in 2011 deels haar beslag hebben gekregen en in 2012 verder geïmplementeerd moeten worden.

Routine outcome monitoring (ROM) in zorgprogramma's ingevoerd

In 2011 is in samenwerking tussen GGZ Nederland en KZN de stichting Benchmark GGZ gevormd. In het voorjaar 2011 is de basis gegevensset vastgesteld en op basis hiervan heeft Emergisgegevens aangeleverd voor de landelijke benchmark. In 2011 is de ROM in Emergis in alle zorgprogramma's en settingen ingevoerd en actief. Doelstelling van Emergis was om eind 2011, conform afspraak met zorgverzekeraars, van alle gesloten DBC's een valide voor- en nameting van 20% te behalen. Medio 2011 werd al duidelijk dat Emergis deze norm niet zou halen. Voor Emergis ligt het percentage respons, voor begin- en eindmetingen, rond de 2% over 2011. Voor alleen beginmetingen rond de 18%. De oorzaak hiervan is meerledig. De koppeling met SBG is technisch complex en volledig goedgekeurde gegevensaanlevering op productniveau aan SBG zal pas in 2012 worden gerealiseerd. Dit komt mede doordat de gegevensoutput van onze rom-leverancier nog niet geheel SBG-compatibel is. Een aantal gevraagde velden in de minimale dataset wordt daardoor niet of anders geregistreerd dan vereist. De implementatie van het 'rommen' binnen Emergis is voor 90% een feit. De routine zowel bij medewerkers als cliënten zit nog in het begin stadium met als gevolg een lage respons.

- *Eerstelijns psychologische zorg*

Het Emergis-onderdeel Indigo richt zich met name op generalistische zorg. Daaronder valt zowel collectieve als individuele preventie en kortdurende behandeling. In 2011 heeft Emergis afspraken weten te maken met zorgverzekeraars CZ en UVIT om ook eerstelijns psychologische zorg (ELP) te leveren. Met andere zorgverzekeraars is dat helaas nog niet gelukt, veelal omdat deze verzekeraars alleen ELP afspraken willen maken met vrijgevestigde GZ-psychologen in plaats van geïntegreerde GGZ-instellingen. De evaluaties met CZ en UVIT over ELP zijn positief, zowel over de kwantitatieve als de kwalitatieve ontwikkeling. Met het aanbod van ELP voorziet Emergis in een behoefte binnen Zeeland. Cliënten met lichte tot milde problematiek hebben nu sneller dan voorheen toegang tot de gevraagde psychologische zorg.

- *Herontwerp de Dijk*

Op 10 december 2010 kwam het basisdocument Herontwerp de Dijk beschikbaar. Cluster de Dijk levert specialistische zorg aan volwassenen, ouderen en verslaafden. Het werd ter bespreking voorgelegd aan de Ondernemingsraad en de cliëntenraad. De voorgestelde ontwikkelingen in dit basisdocument sluiten aan bij de actuele (beleidsmatige) inzichten over de organisatie van processen, zorgondernemerschap, organisatorische structuren voor professionele organisaties, blended E-health, kwaliteitszorg en andere belangrijke ontwikkelingen. Naar aanleiding van dit basisdocument is vanaf 2011 een veranderings-/ontwikkelingstraject voor de Dijk ingezet. Dit traject loopt volgens plan.

- *Communicatie en bejegening*

Centraal thema is en blijft de communicatie en bejegening, met cliënten, familie en vrienden en samenwerkingspartners. De visie 'Geestelijk gezond in Zeeland' fungeert hierbij als leidraad.

- **Responsetraining:** in 2012 hebben alle medewerkers van Emergis een responsetraining gevolgd en wordt gestart met de terugkomdagen.
- **Communicatiematerialen:** Het herschrijven van communicatiematerialen in begrijpelijke taal voor zowel cliënten als medewerkers draagt tevens belangrijk bij aan de gewenste communicatie en bejegening. Herziening van de communicatiematerialen is in volle gang. Er is voor gekozen om hier efficiënt en effectief mee om te gaan. Dit betekent dat alle communicatiematerialen niet in één keer worden aangepast, maar dat aanpassing wordt doorgevoerd wanneer nieuw materiaal moet worden besteld.
- **Belevingsgericht werken:** na een oriëntatie in 2010 op Planetree heeft eveneens een oriëntatie plaatsgevonden op 'belevingsgericht werken' ontwikkeld door en geïmplementeerd bij Stichting ZorgSaam Zeeuws-Vlaanderen in Terneuzen. De oriëntatie heeft geleid tot de conclusie dat 'belevingsgericht werken' naadloos aansluit bij de visie van Emergis 'Geestelijk gezond in Zeeland'.

Het project wordt momenteel opgezet. Een projectleider wordt benoemd om het project te gaan trekken. Belevingsgericht Werken werkt door op alle werkprocessen in de zorg- en dienstverlening binnen Emergis. Het is een praktisch concept waarbij het niet gaat om 'u vraagt, wij draaien', maar meebewegen met de cliëntvraag waarbij niet te snel: "nee dat kan niet", wordt gezegd, maar er juist gekeken wordt naar de mogelijkheden. Binnen Emergis zijn er al voorbeelden van belevingsgericht werken. Zo won de facilitaire dienst van Emergis de Gastvrijheidsprijs GGZ 2011. Gastvrijheid neemt een steeds grotere plaats in binnen de zorgsector. Belangrijke onderdelen daarvan zijn gezond en lekker eten en genieten van een goede maaltijd in een prettige ambiance. Maar ook de manier waarop het personeel patiënten en cliënten bejegt is een graadmeter, evenals de dienstverlening.

- *Systemen op orde*
Blijvende aandacht voor systemen op orde, zowel de beheersmatige als inhoudelijke systemen, is nodig, waarbij efficiënt en effectief gebruik wordt gemaakt van de daarvoor aanwezige instrumenten voor het melden, evalueren en leren van incidenten. Daarnaast dient er continu aandacht te zijn voor een meer flexibele bedrijfsvoering en verdere efficiëncymaatregelen. We streven ernaar dat Emergis werkt als een geoliede machine.
- *Huisvesting*
Emergis heeft een strategisch vastgoedplan. Dit plan wordt jaarlijks herijkt. Tevens wordt er gewerkt met een meerjarenbegroting. Deze wordt jaarlijks voortschrijdend opgesteld voor de komende drie jaren. De doelstelling is om binnen de dekking van de kapitaalslasten te blijven en op deze wijze te 'sparen' voor grotere investeringen in 2020. Emergis wil dan investeren in nieuwe gebouwen waarbij alle klinische patiënten een eigen kamer met natte cel hebben. Ook is de doelstelling om dan een deel van de huisvesting in de ziekenhuizen te realiseren.
- *Meer inzet ICT*
ICT, zoals bijvoorbeeld, e-health, Interapy, het vernieuwde EPD, nog meer dan nu inzetten om te komen tot een betere en passende zorg. Eind 2010 is een projectdirecteur E-health aangesteld om een belangrijke impuls te geven aan de verdere uitrol van e-health. Bij fusie met Parnassia Bavo Groep had Emergis gebruik kunnen maken van de mogelijkheden van het e-health warenhuis. Nu de fusie niet doorgaat, zal Emergis in 2012 het eigen beleid op het gebied van e-health verder vormgeven.
- *Ervaringsdeskundigen*
Binnen Duin worden er momenteel drie ervaringswerkers ingezet op een diversiteit aan activiteiten. Met de ervaringswerkers wordt nadrukkelijk ingezet op ruimte voor eigen inbreng en eigen regie van cliënten, die zorg krijgen in een klinische voorziening en/of een FACT team. Ze leveren input aan beleid, geven voorlichting en zijn docent SRH, cursus Herstellen doe je zelf en de cursus Werken met je eigen ervaring. In de klinische setting van verslavingszorg werkt één ervaringswerker op vrijwillige basis en een verpleegkundige als ervaringswerker. Vanaf 2010 is er een begin gemaakt met gezamenlijk werkoverleg en intervisie en heeft één ervaringswerker coördinerende taken gekregen hiervoor. Verder zijn er 10 ervaringsdeskundigen actief in de gastlesgroep.

Deze groep is opgericht door een ervaringswerker in 2009 met als doel het delen van ervaringsverhalen tussen cliënten onderling en het geven van voorlichtingen zowel in- als extern. Sinds 2010 wordt project LIVE (landelijke inzet van ervaringsdeskundigheid in de ggz) uitgevoerd binnen Emergis waarin doelen en acties geformuleerd zijn die betrekking hebben op kwartiermaken, het bieden van goede toerusting en het scheppen van duidelijke randvoorwaarden (beleid) met betrekking tot de inzet van ervaringswerkers. Dit gebeurt instellingsbreed. In de projectgroep zijn afgevaardigden van zowel Duin (langdurende zorg) als Dijk (volwassenenzorg) vertegenwoordigd. Onlangs is het voorstel van directie Duin voor een op te richten vakgroep voor ervaringswerkers goedgekeurd door de raad van bestuur. De vakgroep moet met betrekking tot rol en taken nog worden ingevuld. Dit is onder andere een doel binnen het LIVE project waarin we zoveel mogelijk streven naar een instellingsbreed draagvlak, inzet en betrokkenheid.

- *Kwaliteit & Veiligheid (zie verder ook hoofdstuk 4.3)*
Op dit moment wordt zowel binnen Emergis (cliënten en medewerkers) als buiten Emergis (Inspectie) toenemend aandacht gevraagd voor kwaliteit en veiligheid, besteedt Emergis extra aandacht aan de verschillende aspecten van veiligheid, zoals agressie, intimidatie, ervaren onveiligheid, medicatieveiligheid, veiligheid van gegevens (privacy), brandveiligheid, suïcidepreventie, hygiëne, voeding, et cetera. Er is een start gemaakt met de ontwikkeling van een samenhangend veiligheidsbeleid, waarin in ieder geval een element is hoe we als individu, organisatie en samenleving omgaan met (onvermijdelijke) onveiligheid. Dit beleid wordt in 2012 (verder) geïmplementeerd in samenhang met overige kaders, in het bijzonder 'belevingsgericht werken'.
- *Samenwerking*
Samen met cliënten, familie en vrienden, collega's en samenwerkingspartners komen tot kwalitatief goede zorg. Dit vraagt een helder beeld van en inzicht in de mogelijkheden van zowel onze interne als externe samenwerkingsrelaties en het daar waar nodig komen tot convenanten.

Emergis kent een groot aantal samenwerkingsrelaties, zowel intern als extern. Mede in het kader van de visie 'Geestelijk gezond in Zeeland' heeft Emergis zich ten doel gesteld:

- *de interne en externe samenwerkingsrelaties te optimaliseren:* hiervoor zijn nodig een goede afstemming met anderen in het zorgnetwerk van de cliënt, het in kaart brengen van dit netwerk en wie daarin de belangrijkste spelers zijn en het beantwoorden van de vraag hoe deze relaties vorm moeten krijgen. Het resultaat dient te zijn dat er nieuwe interne en externe afspraken komen over wie wat doet, welke zorg kun je en wil je zelf aanbieden, welke kun je beter samen met anderen aanbieden en welke vormen van zorg dien je wellicht af te stoten.
 - *de kwaliteit van de relaties te verbeteren:* dit hangt nauw samen met de verbetering van de samenwerking. Om een goede samenwerking tot stand te brengen, dient iedereen verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van de relaties. We streven naar een optimale bejegening zowel intern als extern. Dit kan op verschillende manieren tot uiting komen, zoals in het streven naar een goed behandelplan, maar ook in het optimaliseren van de samenwerkingsverbanden. Door te expliciteren en te formaliseren worden relaties zichtbaar en toetsbaar. Het verbeteren van de kwaliteit van de relatie krijgt ook expliciet aandacht in het ondersteuningstraject voor medewerkers en leidinggevenden.
- *Oriëntatie op samenwerking met Parnassia Bavo Groep*
Al langere tijd wordt er binnen Emergis gesproken over intensieve samenwerking en/of fusie. Tot tweemaal toe is in het verleden getracht te komen tot een fusie met GGZ Westelijk Noord-Brabant, die uiteindelijk niet doorging. Tegelijk is in de afgelopen jaren op veel onderdelen samenwerking tot stand gekomen, al dan niet geformaliseerd, zoals onder meer met het Rgc Zeeuws-Vlaanderen, Indigo, De Waag, Amares en Interapy. In november 2010 is het initiatief ontstaan om te kijken of een intensievere vorm van samenwerking, in concreto met Parnassia Bavo Groep, tot de mogelijkheden zou kunnen horen. Dit heeft er toe geleid dat de raden van bestuur van Emergis en de Parnassia Bavo Groep op 13 december 2010 een oriëntatie op samenwerking hebben aangekondigd. De samenwerking zou moeten leiden tot betere zorg voor onze cliënten en in het belang zijn van de medewerkers en beide organisaties. Hiervoor zijn o.a de volgende deelgebieden onderzocht: verslavingszorg en forensisch, kinder- jeugd GGZ, e-health en e-works, opleiding en onderzoek, vastgoed en inkopen. Daarnaast hebben de raden van bestuur een oriëntatie uitgevoerd over mogelijke modellen, waarin de samenwerking vormgegeven kan worden. Begin april 2011 waren de uitkomsten van de onderzoeken en verkenningen bekend. Op een aantal deelgebieden was het evident dat samenwerking daadwerkelijk kon leiden tot betere zorg voor onze cliënten én het versterken van de bedrijfsvoering. Een aantal aspecten kon op korte termijn tot resultaten leiden, voor andere onderwerpen gold dat de resultaten meer op langere termijn bereikt konden worden en afhankelijk waren van de te kiezen organisatievorm. De deelgebieden zijn door de betrokkenen met veel enthousiasme onderzocht en de cultuur van beide organisaties lijkt op elkaar aan te sluiten. Deze uitkomsten hebben ertoe geleid dat ook werd nagegaan of op andere deelgebieden van beide organisaties samenwerking tot betere resultaten kon leiden en daarmee wenselijk was.

Tevens werd nagegaan in welke vorm de samenwerking het beste kon plaatsvinden. Eind september 2011 kwamen ook deze resultaten beschikbaar. Hierop hebben de raad van bestuur van Emergis en de directeuren aangegeven dat een fusie met de Parnassia Bavo Groep een goede oplossing zou zijn, zowel inhoudelijk als bedrijfsmatig, voor de strategische uitdagingen waar Emergis voor staat. Er werd een voorgenomen besluit aan de adviesgremia voorgelegd. Dit besluit riep veel vragen op over nut en noodzaak en men vond de onderbouwing onvoldoende. Het draagvlak binnen de organisatie voor het voorgenomen besluit om aan te sluiten bij de Parnassia Bavo Groep bleek gering. Er werden door de adviesgremia negatieve adviezen uitgebracht op het voornemen.

Emergis en de Parnassia Bavo Groep wilden fuseren vanuit de overtuiging dat samengaan goed is voor patiënten, medewerkers en stakeholders. Het zou beide organisaties sterker maken. Begin maart 2012 heeft de raad van bestuur van Emergis, na een moeilijke overweging, echter moeten besluiten af te zien van een fusie met de Parnassia Bavo Groep. De uitgebrachte adviezen en het beperkte draagvlak onder medewerkers en cliënten waren zo duidelijk dat een aansluiting bij de Parnassia Bavo groep niet langer een reële optie was.

- *Familiebeleid*

Emergis streeft een integraal familiebeleid na. Het doel van het familiebeleid is om de familie te informeren over en waar mogelijk te betrekken bij de behandeling en de begeleiding van de cliënt om zo te komen tot een zo optimaal mogelijke behandeling en begeleiding in het kader van het herstel van de cliënt. Om het familiebeleid in 2012 integraal op te gaan zetten, is een projectleider benoemd.

Uitgangspunten (richtlijnen)

- De familie wordt gezien als partner in de zorg voor de cliënt. Samenwerking en ruimte voor de deskundigheid van de familie- die de cliënt immers het beste kent- zijn daarin sleutelbegrippen.
- De familie wordt op passende, zorgvuldige en respectvolle manier bejegend.
- Naast aandacht voor de vragen van familie is er ook ruimte en aandacht voor eventuele kritiek van de kant van de familie.

Familieraad i.o.

Voornemen was om per juli 2011 een familieraad op te richten. Dit onafhankelijk orgaan kan gevraagd en ongevraagd haar visie geven op de hulpverlening van Emergis. Vanwege het ontbreken van kandidaten is dat helaas niet gelukt. Inmiddels hebben zich eind 2011 een drietal kandidaten gemeld, waarmee begin 2012 gesprekken zijn gevoerd. Dit heeft ertoe geleid dat er met ingang van maart 2012 een familieraad in oprichting is ingesteld. Samen met de projectleider wordt 2012 benut voor de verdere implementatie en bemensing van de raad als ook het opstellen van reglement en dergelijke.

Omgaan met klachten

Vanzelfsprekend hopen wij dat, indien de familie niet tevreden is over de contacten met de hulpverleners en/of de zorg die de cliënt ontvangt, zij dit met de betreffende hulpverlener(s) en waar nodig diens leidinggevende bespreekt. Dit kan leiden tot aanpassen van de geboden zorg. Is dit niet het geval dan de familie zich wenden tot de familievertrouwenspersoon. De familievertrouwenspersoon is inmiddels ruim tweeënhalf jaar actief binnen Emergis. Haar aanwezigheid wordt nog altijd zeer op prijs gesteld en familie weet haar steeds beter te vinden. Ze helpt de familieleden hun verwachtingen te formuleren en bemiddelt in de contacten met de hulpverleners. Zij ondersteunt hen in de gesprekken met de hulpverleners, met de directies en zo nodig met de raad van bestuur. Om onafhankelijkheid te garanderen, is de werkgeversfunctie voor de familievertrouwenspersoon toevertrouwd aan het Klaverblad Zeeland.

Tenslotte bestaat de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de klachtencommissie cliënten en familie. Dit houdt in dat familie en andere personen die in het kader van hun relatie met de cliënt contacten met de zorgaanbieder onderhouden, ook een klacht tegen een gedraging of beslissing van een medewerker of van de zorgaanbieder jegens henzelf kunnen indienen. Hiervoor wordt binnen de klachtencommissie een familievertegenwoordiger benoemd. Deze wordt eerst dan actief wanneer het een klacht van familieleden of andere personen betreft.

4.3 Algemeen kwaliteit- & veiligheidsbeleid

Emergis voert een actief kwaliteitsbeleid door kwaliteitscontroles maar richt zich vooral op de verbetering die naar aanleiding van deze controles worden gevoerd. Veel aandacht gaat daarbij uit naar de kwaliteit van het behandelplan. Emergis vindt een goed en actueel behandelplan, met duidelijke behandeldoelen en tijdspad cruciaal voor de behandeling. Nieuw in 2011 is dat per 1 november Emergis, op aanwijzing van de inspectie, gestart is met de zogenaamde PRISMA methodiek om suïcides en bijna-suïcides te onderzoeken. PRISMA is de afkorting van Prevention and Recovery Information System for Monitoring and Analysis. PRISMA is een analyse-methode gebaseerd op systeemdenken. De PRISMA-methode kan worden toegepast in geval van eenvoudige en complexere situaties. Hierbij kan worden gedacht aan procesafwijkingen, incidenten zonder schade en met schade en calamiteiten. Het maakt hierbij niet uit of de oorzaken van technische, organisatorische dan wel menselijke aard zijn. De PRISMA analyses geven naast een overzicht van de feitelijke gebeurtenissen concrete verbeteracties.

4.3.1 HKZ-certificering

In maart 2011 is het HKZ-certificaat van Emergis opnieuw verlengd. De audits hiervoor vonden plaats op basis van de nieuwe normenversie van het certificeringsschema. De looptijden van de GGZ- en MO-certificaten zijn voor de komende periode geïntegreerd, waardoor efficiencywinst en kostenbesparing plaatsvindt. Er wordt hard aan gewerkt om de nieuwe onderdelen uit dit schema, vooral op het gebied van het veiligheidsmanagementsysteem, verder uit te bouwen.

4.3.2 Cliëntwaarderingsonderzoeken

Emergis heeft een eigen instrument ontwikkeld om zicht te krijgen op de tevredenheid en waardering van cliënten voor ons werk. De resultaten vormen de basis voor verbetervoorstellen. De vragen worden, afhankelijk van het soort afdeling, schriftelijk dan wel digitaal aangeboden. De vraagstellingen zijn bij de vragen die ook voorkomen in de prestatie-indicatoren identiek gemaakt aan de CQ index. In 2012 zal bezien worden of en hoe beide instrumenten gebruikt blijven worden, mede in relatie tot de jongste pilot rondom de combinatie met de ROM-metingen.

Onderstaand een jaaroverzicht van de Emergis-cliëntwaarderingsonderzoeken uit de periode 2007 t/m 2011.

Cliëntwaardering	2007 n=1705	2008 N=951	2009 N=1031	2010 N=1274	2011 N=192
1.Informatievoorziening	6,7	6,8	6,7	6,6	6,1
2.Hulpverlener	7,4	7,7	7,5	7,5	7,8
3.Eigen invloed	7,0	7,2	7,2	7,1	7,1
4.Wonen	7,0	7,5	7,8	7,0	7,0
5.Eten	6,7	7,2	6,6	6,9	6,7
6.Communicatie	6,8	6,8	7,0	7,0	n.v.t.
7.Resultaat	6,9	7,6	6,8	6,5	6,9
Totaal	7,0	7,0	7,1	6,9	7,0

Toelichting schema analyse 2007 t/m 2011:

Over de jaren heen is er een vrij gelijkmatig beeld te zien in de cliëntwaardering. Cliënten rapporteren dat ze gastvrij en vriendelijk bij Emergis ontvangen worden. Ze ervaren hun hulpverleners als deskundig en hebben de indruk dat de informatie en persoonlijke gegevens zorgvuldig behandeld worden. De hulpverleners zijn voor de cliënt goed bereikbaar, ook via de telefoon. Wel willen de cliënten meer en duidelijke informatie ontvangen over hun behandeling, de vordering daarvan en de verwachte duur.

In het laatste verslagjaar zijn geen langdurige zorgcliënten bevraagd, maar juist wel een extra groep cliënten uit de kortdurende behandeling.

4.3.3 CQ-index

Naast de uitvoering van het eigen cliëntwaarderingsonderzoek is ook het landelijke onderzoek uitgevoerd in de vorm van de CQ index voor ambulante behandeling kort GGz en VZ. Dit is het standaard meetinstrument voor cliëntervaring dat vanaf verslagjaar 2010 voor iedere instelling verplicht is. De verschillen tussen de scores van de GGz-instellingen liggen niet ver uit elkaar en zijn op uitzonderingen na meestal niet significant.

De CQ-index vragenlijst, in de huidige vorm, levert onvoldoende informatie op. De lijst laat te weinig onderscheidend vermogen zien, en de inspanningen en kosten van een meting zijn groot. Hoewel alle partijen nut en noodzaak van het gestandaardiseerd meten van klantervaringen onderschrijven, zijn zij tot op heden niet tevreden met de manier waarop dit gebeurt. Deze onvrede heeft ertoe geleid dat GGZ Nederland, Zorgverzekeraars Nederland en de LPGGZ opdracht hebben gegeven tot het ontwikkelen en testen van een vragenlijst om op een gestandaardiseerde manier, binnen de ROM cyclus, cliëntervaringen/tevredenheid te kunnen meten. Emergis participeert in de pilot die hiervoor is gestart.

Instellingen kunnen vanaf verslagjaar 2011 ook een CQ-index gebruiken voor Beschermd Wonen, Begeleid Zelfstandig Wonen en Klinische zorg en VZ. Vanaf verslagjaar 2012 kan de CQ-index voor de opvang gebruikt worden.

4.3.4 Interne audits

Ook dit jaar zijn via onderzoek en interne kwaliteitsaudits input geleverd aan kwaliteitsverbetering. De auditonderwerpen zijn, in overleg met de directies, door het kenniscentrum vastgesteld. Te allen tijde sluiten zij aan op de beleidscyclus van Emergis. Veelal betroffen het procesaudits op het primaire proces.

Er zijn in dit verslagjaar twee nieuwe vormen van auditen geïntroduceerd: de PRISMA-audit en de VVB-audit. De eerste auditvorm wordt onder andere ingezet bij rapportages aan de Inspectie naar aanleiding van door hen uitgevoerde inspecties en bij procesanalyses van suïcides en tentamen suïcides. De tweede auditvorm is ingezet voor het uitvoeren van veiligheidsvisitatiebezoeken in het kader van het veiligheidsmanagementsysteem.

Vanuit de AO/IC-kaderregeling zijn tevens audits en controles uitgevoerd. Door verdere automatisering konden de controles heringericht worden en konden behandelplanaudits geheel of gedeeltelijk op basis van technische controles plaatsvinden.

4.3.5 Prestatie-indicatoren ggz

Om de resultaten en de kwaliteit van de zorg meetbaar en inzichtelijk te maken wordt sinds 2006 gebruik gemaakt van de basisset prestatie-indicatoren. Deze set is ontwikkeld in samenspraak tussen Inspectie voor de Gezondheidszorg, Zorgverzekeraars Nederland, Landelijk Platform GGz, Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie, Platform MEER GGZ, Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie, Nederlands Instituut van Psychologen, Verpleegkundigen en verzorgenden Nederland vertegenwoordigd door de Vakcommissie GGZ, GGZ Nederland, en het Ministerie van VWS.

De basisset is inmiddels teruggebracht tot een kernset. Een aantal indicatoren is tijdelijk of definitief verwijderd, omdat deze eerst doorontwikkeld moeten worden.

Over de indicatoren wordt gerapporteerd in 'Zichtbare Zorg' (www.zichtbarezorg.nl).

Voor de opvang is in 2011 ook een prestatie-indicatorenset ontwikkeld. In 2012 zal deze in gebruik genomen worden.

4.3.6 Veiligheid

Veiligheid van zorg voor zowel de cliënt, de familie als de medewerker is een belangrijk thema voor Emergis. In 2011 zijn in Emergis vervolgstappen genomen om te komen tot een integraal veiligheidsbeleid. Om dit beleid voor te bereiden en uit te voeren is een werkgroep integrale veiligheid geformeerd.

Emergis heeft de afgelopen jaren diverse activiteiten uitgevoerd op het terrein van “veiligheid”. Deze initiatieven hadden daartoe verschillende doelstellingen, structuren en werkterreinen. Enkele van deze initiatieven zijn: Response-methodiek en het project dwang en drang, het werken met veiligheidsteams. In dezelfde periode hebben onder andere GGZ Nederland, het ministerie van VWS en de Inspectie voor de gezondheidszorg het thema veiligheid prioriteit gegeven. Aansluitend op eerdergenoemde en het visiedocument van Emergis heeft veiligheid in de kaderbrief 2012 een expliciete plaats gekregen binnen Emergis.

Medio 2009 publiceerde de Stichting HKZ het nieuwe HKZ-ISO 9001 certificatieschema voor de ggz. In dit schema wordt (voor het eerst) expliciet eisen gesteld aan het veiligheidsmanagement. Medio 2010 wordt dit schema voorzien van een addendum, waarin aanvullende eisen aan het veiligheidsmanagement zijn opgenomen. Aangezien Emergis HKZ is gecertificeerd, voldoen wij aan alle normen die aan een veiligheidsmanagementsysteem worden gesteld.

In 2007 initieerde de brancheorganisatie van de sector GGZ Nederland in samenwerking met VWS en IGZ een speciaal programma rond zorgveiligheid. Naast het veiligheidsmanagementsysteem in engere zin, zijn een aantal zorginhoudelijk veiligheidsthema's geagendeerd: agressie in de zorg, medicatieveiligheid, somatische comorbiditeit in de psychiatrie, suïcidepreventie, veiligheid van dwang & drang, al dan niet als overkoepeling van bestaande inhoudelijke programma's.

De raad van bestuur heeft als ambitie om conform het patiëntveiligheidsprogramma 2007-2011 van GGZ Nederland, het veiligheidsmanagementsysteem verder in te richten. Met als kernonderdelen retrospectieve incidentanalyse, prospectieve risicoanalyse, monitoring van proces- en uitkomstindicatoren en integraal verbetermanagement. Daarnaast worden uitgebreide eisen gesteld aan de beleidsvorming, de rol van bestuur & management en het bewerkstelligen van een cultuur van veiligheid. Met dit laatste wordt vooral bedoeld dat er in alle lagen van de organisatie bij voortduring systematische aandacht is voor risicobeheersing.

De stappen tot nu toe zijn geweest:

- Als start en kadering van dit traject is een o-meting (conform de methodiek van veiligheidsvisitebezoek¹) uitgevoerd naar het onderwerp veiligheid binnen Emergis. De basis voor deze audit is het patiëntveiligheidsprogramma 2008-2011 Veilige zorg, ieders zorg.
- Onderzoek met de COMPaZ is gestart (staat voor Cultuur Onderzoek onder Medewerkers over de Patiëntveiligheid in Ziekenhuizen in Nederland). Het onderzoek richt zich op het meten van de patiëntveiligheidscultuur binnen Emergis. Dit omvat de mate van bereidheid van melden, registreren, analyseren en leren van incidenten in het zorgproces. Inzicht hierin kan als hulpmiddel dienen bij het effectief opzetten van een veiligheidsmanagementsysteem (VMS) en, indien nodig, verbeteren van het melden en analyseren van incidenten. De eerste meting is in het RGC (juni 2011) uitgevoerd. In het najaar 2011 is de meting in de rest van Emergis gestart.
- Oriëntatie naar “best practice” met betrekking tot veiligheidsbeleid is afgerond door de werkgroep. Op voorspraak van de inspectie is “Rivierduinen” als voorbeeld genomen.
- Notitie “veiligheidsbeleid in Emergis” is afgerond.
- In samenwerking met de afdeling ICT van Emergis is een begin gemaakt met de meldingstrajecten van suïcides en bijna-suïcides en de MOOG te implementeren in “Topdesk”. Een programma waar meldingen en de status ervan (wie is probleemeigenaar, wie moet welke actie ondernemen etc.) inzichtelijk kunnen worden gemaakt.

¹ Het veiligheidsvisitebezoek (VVB) is ontwikkeld door het Centrum voor Kwaliteit en Management in de Zorgsector (CKMZ) in opdracht van GGZ Nederland, aansluitend op het Patiëntveiligheids-programma 2008-2011 Veilige zorg, ieders zorg

- Start veiligheidsteams in Emergis. De veiligheidsteamleden zijn getraind in het oplossen van probleemsituaties met Response-interventietechnieken. De inzet is altijd gericht op het herstellen van veiligheid van cliënten en personeel. Na de actie vindt een evaluatie plaats en worden het behandelteam en eventueel overige betrokkenen geïnformeerd over de conclusies die het veiligheidsteam heeft getrokken. Vanaf begin oktober zijn de teams ingezet tijdens de vroege diensten. Tijdens deze diensten geldt het persoonlijk alarm uitsluitend voor de leden van het veiligheidsteam. Na de eerste pilot (twee maanden) is besloten de pilot verder uit te breiden en met nog eens 2 maanden uit te breiden.
- Start implementatie EVS (elektronisch voorschrijfsysteem) met betrekking tot medicatie uitgifte: wegen het faillissement van Theriak, de leverancier van dit systeem, heeft dit geen doorgang gehad. We oriënteren ons opnieuw op een EVS.

Veilige Publieke Taak

Emergis neemt ook deel aan het project Veilige publieke taak in Zeeland. Met het programma Veilige Publieke Taak wil de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tot 2011 dan ook namens het kabinet een stevige impuls geven aan de aanpak van agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak. Hiermee wil zij bereiken dat overheid, werkgevers en werknemers hun verantwoordelijkheid (blijven) nemen om agressie en geweld (verder) terug te dringen en te zorgen dat een brede vertegenwoordiging van organisaties met een publieke taak daadwerkelijk (samen)werkt aan het beëindigen van agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak en het herwinnen van het respect. Immers 'geweld eindigt waar respect begint'. Emergis heeft met de partijen in Zeeland een convenant ondertekend om samen te werken aan een veilige publieke taak en zo ook een veilige samenleving.

Suïcides/preventie

Onderdeel van veiligheid is natuurlijk ook het voorkomen van het aantal suicides. Tot en met 2009 had Emergis te maken met een gevoelige toename van het aantal suicides alsook van het aantal suïcidepogingen. In andere ggz-instellingen als ook buiten de ggz stelde men deze toename vast. In 2010 was het aantal suicides gedaald van 11 in 2009 naar 9 in 2010. Daarnaast was wel een stijging van het aantal suïcidepogingen zichtbaar van 44 naar 58. In 2011 heeft helaas weer een hoger aantal suicides (17) en suïcidepogingen (71) plaatsgevonden. Dit is een beeld dat opnieuw ook landelijk te zien is. Verklaringen zijn depressie als volksziekte nummer één, de economische recessie en een veranderend sociaal-economisch klimaat. De kans op depressie en suïcidaliteit neemt daardoor ook toe.

Emergis hanteert sinds 2011 het landelijk vastgestelde suicide preventieprotocol om zodoende sneller en adequater te kunnen reageren op dreigende suicides. We zoeken naar verklaringen binnen onze eigen organisatie voor de toename van het aantal suicides en suïcidepogingen. Daarnaast wordt geanalyseerd hoe we het aantal suicide(pogingen) kunnen verminderen met extra preventieve maatregelen. Sinds 1 november 2011 hanteren we bij suicides en suïcidepogingen de PRISMA methodiek om oorzaken en gevolgen te analyseren en leerpunten vast te stellen om de kans op suicides en suïcidepogingen te verkleinen. De eerste uitkomsten wijzen wat dit betreft op verbetermogelijkheden in communicatie tussen behandelaren en behandelverantwoordelijken, overdracht tussen verschillende afdelingen en bekendheid van procedures, waaronder bewust toepassen van in- en exclusiecriteria voor behandeling van cliënten in bepaalde zorgprogramma's.

4.4 Kwaliteitsbeleid ten aanzien van patiënten/cliënten

4.4.1 Kwaliteit van zorg ggz

Algemeen

Met een samenhangend pakket van preventie, behandeling, wonen en dagbesteding steunt Emergis haar cliënten en helpt hen sociale contacten op te bouwen en te onderhouden. Kwaliteit van zorg, en de monitoring van deze kwaliteit, biedt Emergis door de zorg te beschrijven in zorgprogramma's en zorgpaden. Monitoring vindt plaats via output monitoring, Emergis werkt nauw samen met andere zorgaanbieders in de regio en met woningcorporaties, welzijnsorganisaties en reïntegratiebureaus. Emergis biedt cliënten een scala van arbeidsre-integratie- c.q. dagbestedingprojecten aan. Ook 'binnenshuis' zoekt zij naar zinvolle werkplekken voor hen. Onder het thema 'Oog voor de omgeving' besteedt zij aandacht aan partners, familieleden, mantelzorgers en andere naastbetrokkenen.

In 2008 is met de familievertegenwoordigers, Ypsilon, in Perspectief en Handreiking, afgesproken een familievertrouwenspersoon aan te stellen. Hiermee vervult Emergis een wens van de familie en sluit zij aan bij het advies van het Ministerie van VWS. Met ingang van maart 2009 is, zoals eerder gemeld, dan ook een familievertrouwenspersoon aangesteld.

De visie van Emergis verwoordt in de kernbegrippen Passend Ruimte en Samen wat zij cliënten, patiënten, overheden en zorgverzekeraars te bieden heeft. Dit geeft ruimte aan patiënten en cliënten om zelf keuzen te maken. Emergis laat zien wie er bij haar werken, wat hun deskundigheid is, en welke resultaten mensen mogen verwachten. Emergis doet dit in een toegankelijke taal. Zo wil zij de drempel verlagen om hulp te vragen en in gesprek met de cliënt of patiënt tot de best mogelijke aanpak komen

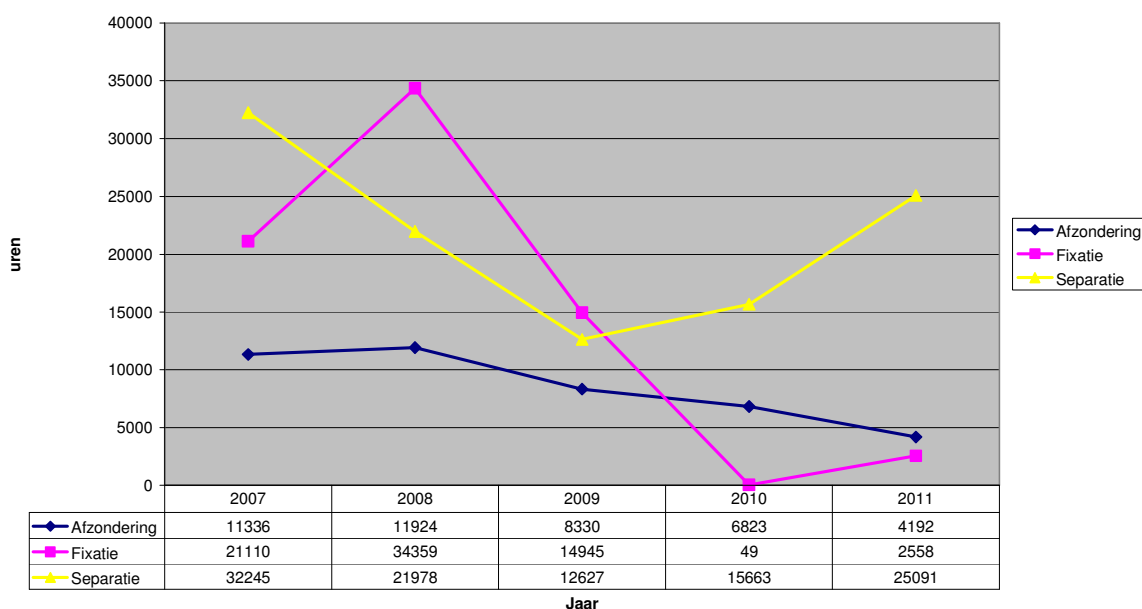
Dwang en drang

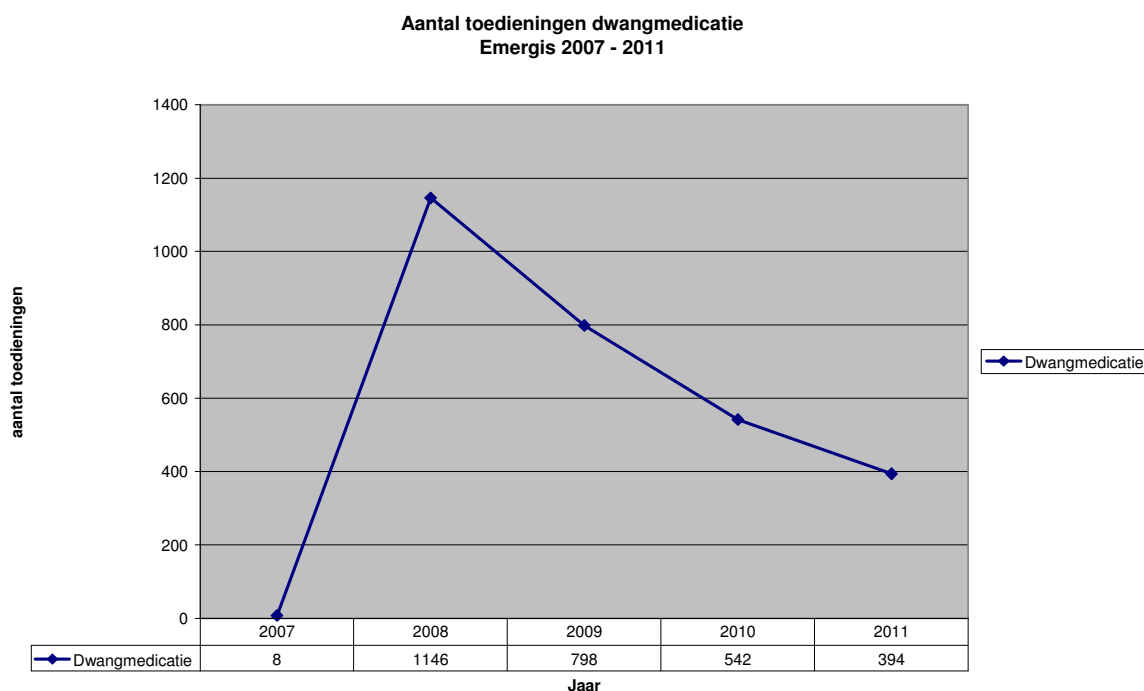
Het project ter voorkoming van dwang en drang werd in 2011 gecontinueerd. Opnieuw werd subsidie verkregen voor het project 'Zorgen (z)onder dwang en drang'. In 2011 heeft Emergis zich met name gericht op het borgen van een aantal activiteiten. Belangrijkste hierin was de Response-methodiek. Eind 2011 waren alle medewerkers getraind in deze methodiek. Daarbij werd in oktober een start gemaakt met het inzetten van een veiligheidsteam binnen de centrale voorziening. Dit team wordt ingezet op vraag vooraf of tijdens een persoonlijk alarm. Het team heeft als opdracht de veiligheid te herstellen. Dit zowel voor medewerkers als cliënten.

Na een aantal jaren dalende cijfers te hebben gehad op het gebied van dwang- en drangtoepassingen heeft 2011 een stijging laten zien. Dit werd vooral veroorzaakt door een stijging in de eerste maanden van het jaar, een tendens die zich eind 2010 inzette. In totaal vonden er 37% meer separaties plaats dan in 2010. Op de gebieden fixatie en dwangmedicatie vond een daling plaats van resp. 21% en 34%

Voor 2012 is wederom een beroep gedaan op subsidie. Op het moment van schrijven was nog niet bekend of de subsidie ook zal worden toegekend. Wel is duidelijk dat dit het laatste subsidiejaar zal zijn.

**Aantal uren separatie - afzondering - fixatie
Emergis 2007 - 2011**

Middelengebruik

In toenemende mate wordt Emergis geconfronteerd met het gebruik van alcohol en drugs in de klinische voorzieningen. De cliëntenraad heeft haar gevraagd hieromtrent duidelijk beleid te ontwikkelen. Een werkgroep waarin cliënten, medewerkers en familie zitting hebben, heeft hierover een advies geformuleerd. Emergis kiest voor een ontmoedigingsbeleid. Met duidelijke maar ook klantvriendelijk borden op de locatie worden medewerkers en bezoekers gewezen op het gewenste gedrag. Dealers worden op het terrein niet geaccepteerd. Hierover zijn ook met politie afspraken gemaakt. Er is een meldpunt waar cliënten overlast kunnen melden. Dit meldpunt zorgt ervoor dat actie wordt ondernomen. Tevens rijdt op verschillende momenten de politie over het terrein. Daarnaast is in 2011 ook gebruikgemaakt van de diensten van een beveiligingsbedrijf.

Melding ongevallen en ongewenste gebeurtenissen.

Om de kwaliteit van zorg te monitoren maar vooral met het oog op verbetering van de kwaliteit (leren van incidenten) heeft Emergis een commissie Melding ongevallen en ongewenste gebeurtenissen (MOOG). Deze commissie bespreekt alle meldingen die via de meldingsprocedure bij haar terechtkomen.

Alle meldingen die de commissie bereiken worden 2x per maand besproken. Zo de commissie naar aanleiding van het incident vragen heeft of verbeteringsuggesties, worden die naar de betrokkene en naar het management geformuleerd. De commissie werkt hiervoor ook samen met de MOOG aandachtsfunctionarissen op de afdelingen. Deze aandachtsfunctionarissen hebben als opdracht binnen de afdeling de meldingen te bespreken en vooral de verbeteringsuggesties te formuleren. Dit is de eerste verbetercyclus. Een tweede verbetercyclus die door de commissie wordt ondersteund is de verbetering op instellingsniveau. Daarvoor wordt per kwartaal een meldingsrapportage gestuurd naar het management, de raad van bestuur, het college geneesheer directeuren en de raad van Toezicht. Door de commissie wordt op basis van de meldingen verbeteringsuggesties gedaan.

In onderstaande tabel vindt u de meldingen die de commissie MOOG in 2011 hebben bereikt. Deze worden ook vergeleken met de meldingen uit 2010 en 2009. Uit het overzicht blijkt een afname in de meldingen van agressie. Dit mogelijk te verklaren doordat actief is ingezet op de responsemethodiek en veiligheidsteams. Ook deelname aan het landelijk project "veilige publieke taak" heeft hier mogelijk een bijdrage aan geleverd.

Verder blijkt uit het overzicht een toename in het aantal meldingen "niet ingevuld". Deze meldingen betreffen voornamelijk medicatiefouten die bijgehouden worden op turflijsten. Een tweede opvallende

stijging betreft het aantal meldingen van drugsgebruik. Dit is mogelijk te verklaren door toenemende overlastproblematiek en het strikter registreren van dergelijke incidenten.

Incidenten t/m 4e kwartaal 2011	2011	2010	2009
Agressie cliënt-client	102	151	143
Agressie cliënt-derden	12	4	6
Agressie cliënt-materieel	86	113	49
Agressie cliënt-personeel	616	642	532
Agressie familie-personeel	4	2	5
Agressie personeel-client		2	
Alcoholgebruik	8		
Anderszins	47	35	34
Automutilatie cliënt	54	32	1
Brand op de cliëntenafdeling	2	2	0
Brandgevaarlijke situatie	15	17	9
Contr./procedurefout separatie	7	5	2
Diefstal	3	2	7
Drugs dealen		1	
Drugsgebruik	70	3	5
Foute med.verstreking apoth.	19	7	5
Foute med.verstreking medicus	4		
Foute med.verstreking verpl.	144	130	114
Incident ondesk. gebr. gereeds	2		4
Incident therapie	3	2	11
Medicatie onbeheerd gevonden	12	8	9
Multimelding agressie	5	5	1
Multimelding algemeen		1	
Niet ingevuld	374	185	333
Ongew. int. cliënt-client	3	6	7
Ongew. int. cliënt-personeel	11	11	22
Onjuiste info personeel-fam.	1		
Onjuiste info personeel-pers.	2	3	2
Ontvluchting cliënt met IBS/RM	20	7	3
Ontvluchting vrijw. cliënt	6	6	1
Onvoldoende toezicht personeel	1		
Prik-accident	1	2	2
Probleem medicatie eigen beh.	44	23	20
Procedurefout dossierbeheer	2	1	
Procedurefout med. verstreking	42	61	75
Suicide cliënt	15 (*)	9	11
Suicidepoging cliënt	71	58	44
Valpartij t.g.v. ziekte	2	16	7
Valpartijen	220	228	222
Eindtotaal	2030	1780	1687

(*) Het aantal suicides in 2011 bedraagt in totaal 17. In afwijking van het Emergis-beleid zijn 2 suicides niet gemeld bij de commissie MOOG.

Ethiek in de zorg

Ethiek in de zorg is een onderwerp dat bij Emergis vaak op de agenda staat, zowel expliciet als impliciet. Wat betekent het voor de medewerker om zorg te bieden, om met cliënten te communiceren op basis van gelijkwaardigheid maar met eigen verantwoordelijkheden, de spanning tussen afstand en nabijheid, professionaliteit en betrokkenheid. Hoe werkt je persoonlijke ervaring, achtergrond en geschiedenis door in het contact met de cliënt. In beleidsbijeenkomsten met raad van bestuur, directeuren en de leidinggevendenden komt dit aan de orde maar ook in de ethische debatten die door de dienst geestelijke verzorging samen met de raad van bestuur worden georganiseerd. Daar waar ethische vraagstukken specifiek aan de orde moeten worden gesteld, zoals bij onderzoek, worden de vragen voorgelegd aan de ethische commissie van het Erasmusziekenhuis te Rotterdam. Op 19 en 20 september vond in Middelburg het symposium 'Praktische ethiek en psychiatrie' plaats. Een gezamenlijke organisatie van de Roosevelt Academy, het Ethiek Instituut van de Universiteit Utrecht, en Emergis. Het betrof een praktijkgerichte conferentie over ethiek en psychiatrie. Het symposium bestond uit presentaties van alledaagse situaties en dilemma's, gevolgd door een open gedachtewisseling over de richtinggevende waarden en idealen in de geestelijke gezondheidszorg. Met dit symposium is een eerste aanzet gegeven tot het stimuleren van de morele reflectie. Doel van de tweedaagse conferentie was dat door de confrontatie van ervaringen en visies meer inzicht kan worden verkregen en tastbare vervolgstappen kunnen worden gezet die de patiëntenzorg ten goede komen. Na een hele positieve evaluatie van betrokkenen is besloten deze conferentie jaarlijks te herhalen.

Klachtencommissie

De regeling is een gezamenlijke regeling van vijf instellingen, die alle vijf gebruik maken van dezelfde klachtencommissie. De instellingen zijn Emergis, het RGC Zeeuws-Vlaanderen, het Admiraal De Ruyter Ziekenhuis (enkel voor de gedwongen opgenomen patiënten op de PAAZ), De Villa Praktijk voor Psychiatrie en Psychotherapie en Prokino (T-care).

Het bestaan van de klachtencommissie wordt door de deelnemende instellingen onder de aandacht van cliënten gebracht. Iedere klager krijgt na ontvangst van zijn klacht een exemplaar van het reglement van de klachtencommissie toegestuurd.

Samenstelling van de commissie

De commissie bestaat uit drie leden. Een onafhankelijk jurist als voorzitter, een externe psychiater en een lid dat het cliëntenperspectief vertegenwoordigt. De leden van de commissie worden voor vier jaar benoemd en zijn eenmaal herkiesbaar. Voor elk lid is een vervanger beschikbaar met dezelfde kwalificaties. De commissie wordt bijgestaan door een ambtelijk secretaris, sinds 1 januari 2011 is dit mevrouw A.M.C. de Smet. Een rooster van aftreden, ook voor de vervangende leden, is opgesteld.

Naam	Functie
Karel Verdurmen	onafhankelijk jurist/voorzitter (benoemd 2006, herbenoemd 2010)
René Holl	waarnemend voorzitter (benoemd 2008)
Bianca Buijck	vertegenwoordiger cliëntenperspectief (benoemd 2009)
Ada Overwater	waarnemend vertegenwoordiger cliëntenperspectief (benoemd 2009)
Rinus Vegt	psychiater (benoemd 2010)
Jan van Borssum Waalkes	waarnemend psychiater (benoemd 2010)

De commissie doet voor de PAAZ van het Admiraal De Ruyter Ziekenhuis alleen de BOPZ-zaken, maar treedt voor de andere instellingen ook op als WKCZ-commissie.

Wanneer een klaagschrift is ontvangen, wordt door de commissie bezien of er sprake kan zijn van een bemiddeling. Als geen bemiddeling wordt gevraagd of aangeboden, komt er een hoorzitting. De termijnen voor behandeling van de klacht en het doen van een uitspraak zijn in de wet en het klachtenreglement opgenomen. De commissie tracht zich strikt te houden aan deze termijnen. De commissie hanteert het principe van het gezamenlijk horen van beide partijen.

Klachten in 2011

In 2011 heeft de klachtencommissie in totaal 30 klaagschriften ontvangen, alle afkomstig van Emergis en/of Rgc cliënten. De klaagschriften bevatten in enkele gevallen meerdere klachten. Het aantal klachten was 41 in totaal. Van de 30 klaagschriften hebben 13 klaagschriften (dat is 43%) tot een hoorzitting geleid. Veel klachten gingen over onderwerpen met betrekking tot communicatie en bejegening.

Hoorzittingen 2011					
Aantal	PVP	Klachten	Geground	Ongegrond	Overig
13	10	17*	5 (29,4%)	9 (53%)	3 (17,6%)

* Twee klaagschriften bestonden uit 3 klachten. Deze zijn beide geteld als 3, omdat er ook 3 uitspraken zijn gedaan per klaagschrift. Het totaal komt hiermee op 17 klachten in 13 klaagschriften.

Ten aanzien van de klachten die niet tot een hoorzitting hebben geleid, kan opgemerkt worden dat zij, vanwege tussenkomst van andere partijen, alle zijn afgehandeld tot tevredenheid van betrokken partijen.

In 2011 hebben twee bemiddelingen plaatsgevonden (in 2009 en in 2010 vonden geen bemiddelingen plaats). Gezien de aard van de twee klachten leek bemiddeling het meest aangewezen en is in beide gevallen de klacht afgehandeld tot tevredenheid van betrokken partijen.

Het relatief hoge aantal ingediende klaagschriften leidde niet tot een hoog aantal hoorzittingen. Opvallend is dat er vanaf half augustus 2011 geen hoorzittingen hebben plaatsgevonden. Geen enkele van de acht klachten die de commissie na half augustus heeft ontvangen, heeft tot een hoorzitting geleid. De PVP heeft over het algemeen goed contact met de cliënten. Mogelijk zorgt zij in veel gevallen voor het oplossen van problemen, waarmee de noodzaak van het indienen van een klaagschrift komt te vervallen.

Opmerkingen en aanbevelingen van de klachtencommissie in de uitspraken jegens de raad van bestuur worden door de raad van bestuur serieus genomen. In alle gevallen volgde de raad van bestuur de uitspraak en er zijn, waar nodig en geadviseerd, acties ondernomen.

Patiëntenvertrouwenspersoon

Emergis heeft een patiëntenvertrouwenspersoon (PVP) van de stichting PVP. Deze PVP verleent advies en bijstand aan cliënten in de zorg bij de handhaving van hun rechten. In het 2011 heeft de PVP de geen specifieke signalen aan de raad van bestuur afgegeven.

4.4.2 Veiligheid

Het prestatieveld 'veiligheid' dient volgens de opzet van het jaardocument onder kwaliteit van zorg behandeld te worden. Binnen Emergis zien wij veiligheid als onderdeel van het kwaliteitsbeleid en betreft dit zowel cliënten als medewerkers. Het onderwerp veiligheid is daarom behandeld in de paragraaf 4.3 algemeen kwaliteit- & veiligheidsbeleid en paragraaf 4.3.6 veiligheid.

4.4.3 Toegankelijkheid

Wachttijden en wachtlijsten

Emergis heeft in 2011 maandelijks de wachttijden op haar website gepubliceerd. De wachttijden zijn veelal helaas te lang en daarmee voldoen wij gemiddeld niet aan de 'treeknormen'.

Wel zijn de wachttijden eind 2011 korter dan eind 2010, een ontwikkeling die gedurende heel 2011 zichtbaar is geweest. In 2012 wordt verder gestuurd op het verkorten van de wachttijden. Daarnaast willen wij in 2012 specifieke wachttijden per zorgprogramma publiceren. Wij verwachten dat we hier in juli 2012 mee kunnen starten.

De geaggregeerde wachttijden op 31 december 2011 waren als volgt:

Doelgroep	Aanmeldingswachttijd	Behandelingswachttijd
Jeugd, tot 18 jaar	10 weken	17 weken
Volwassenen, 19 tot 65 jaar	5 weken	11 weken
Ouderen, 65 jaar en ouder	4 weken	10 weken
Verslavingszorg, 19 jaar en ouder	3 weken	6 weken

Ter vergelijking de geaggregeerde wachttijden op 31 december 2010:

Doelgroep	Aanmeldingswachttijd	Behandelingswachttijd
Jeugd, tot 18 jaar	10 weken	21 weken
Volwassenen, 19 tot 65 jaar	6 weken	16 weken
Ouderen, 65 jaar en ouder	6 weken	12 weken
Verslavingszorg, 19 jaar en ouder	6 weken	10 weken

4.4.4 Productie

Emergis levert geestelijke gezondheidszorg die op verschillende manieren gefinancierd wordt, zoals zorgverzekeringswet (eerstelijns en tweedelijns GGZ), AWBZ, forensische zorg, asielzoekers, illegalen. Daarnaast vormt de gemeentelijke financiering van collectieve preventie, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en sociale verslavingszorg een zeer belangrijk onderdeel van het budget Emergis.

De verschillende regels voor registratie en verantwoording van de zorg uit de verschillende financieringsbronnen vragen beheersmatig veel aandacht van de organisatie, zowel aan de kant van de ondersteunende diensten op het gebied van administratieve organisatie en interne controle als aan de kant van de leidinggevendenden, behandelaars en administratief personeel in het zorgproces.

In 2011 is veel tijd en aandacht besteed aan de implementatie van AZR 3.0. Dit is succesvol geïmplementeerd, waardoor communicatie over en verantwoording van AWBZ gefinancierde zorg met het zorgkantoor en het CIZ goed blijft verlopen

Verder laat 2011 een gemengd beeld zien qua realisatie van productie. In de zorgverzekeringswet en de forensische zorg is de productie achtergebleven op de productieafspraken, terwijl in de AWBZ in eerste instantie een aanzienlijke overproductie ontstond. Medio 2011 zijn aanvullende afspraken gemaakt met CZ zorgkantoren, waardoor alle AWBZ gefinancierde zorg uiteindelijk volledig is gefinancierd.

Zowel in 2011 als 2012 zijn we erin geslaagd om in goede samenwerking met de verschillende financiers tot goede afspraken te komen. In 2012 zal de nadruk liggen op adequate monitoring van productie in de zorgverzekeringswet om zo vroeg mogelijk inzicht te krijgen in effecten van de invoering van de eigen bijdrage GGZ en de getroffen pakketmaatregelen. Daarnaast is het zaak om te zorgen dat we in 2012 volledig klaar zijn voor bedrijfsvoering op basis van DBC-financiering, ervan uitgaande dat deze vorm van financiering daadwerkelijk per 1 januari 2013 wordt ingevoerd.

4.5 Kwaliteit ten aanzien van medewerkers

4.5.1 Personeelsbeleid

Mobiliteit

Het aantal FTE's in loondienst op 31 december 2011 is iets gedaald ten opzichte van 2010. Op 31 december 2011 zijn er 1.487 medewerkers in dienst, gemiddeld over het hele jaar 2011, 1.142. Het personeelsverloop daalde dit jaar naar 10,1% (2010: 13,1%). Het saldo van medewerkers in- en uitdienst steeg in 2011 naar 15 (in 2010: -52). De interne mobiliteit (functiewisseling binnen Emergis) is afgenomen tot 86 medewerkers (2010: 101).

Verdeling over de beroepsgroepen

De groep verpleegkundigen is iets groter geworden in 2011 en bedraagt 31,5% van het totale personeelsbestand (in 2010: 30,8%). Ook de groep medici kwam in 2011 uiteindelijk met 0,3% hoger uit. De overige hulpverlenende beroepen ondervinden een lichte stijging.

Het percentage ondersteunend personeel daarentegen daalde naar 24,6% (2010: 25,5%) en het aandeel van de managementfuncties daalde eveneens met 0,8% van 4,3% in 2010 naar 3,5% in 2011.

Leeftijdopbouw

De gemiddelde leeftijd steeg licht in 2011 naar 43,3 jaar (2010: 43). Het aandeel van medewerkers onder de 25 jaar groeide licht naar 5,9%, (was 5,4%). Van de medewerkers tussen 50 en 65 jaar is dit 33,20% (32,20%). 4,0% van de medewerkers is nu ouder dan 60 jaar.

Verzuim

Het verzuim in 2011 komt uit op 4,0% dat is conform het gestelde streefcijfer en is 0,1% lager dan het verzuim in 2010. In 2011 waren er 26.578 ziekte-dagen, 408 meer ziekte-dagen dan in 2010. De meldingsfrequentie was in 2011 gelijk aan die van 2010 en komt uit op een gemiddelde ziekmelding per werknemer van 1,2 per kalenderjaar. De gemiddelde duur van de verzuimgevallen is gedaald van 15,9 dagen in 2010 naar 13,6 dagen in 2011. In 2011 was de verdeling van het kort, middel en lang verzuim:

Verzuim	%
Kort	0,9
Middel	0,7
Lang	2,5

Arbeidsmarktontwikkelingen

De verwachte krapte op de arbeidsmarkt heeft zich in 2011 niet voorgedaan. De prognose is dat die zich over 3 jaar zal manifesteren. In 2011 is hierop geanticipeerd door leerling-verpleegkundigen na hun diplomering een arbeidscontract aan te bieden, zodat het personeel in de zorg behouden blijft. Ook in 2011 is gebleken dat het aantrekken van voldoende psychiaters en GZ-psychologen een aandachtspunt blijft, maar hierin wijkt Emergis niet of nauwelijks af van collega-instellingen..

CAO Welzijn

De CAO-onderhandelingen over de CAO 2011 en 2012 liggen stil. Omdat de huidige cao door geen van de cao-partijen voor 1 oktober 2011 is opgezegd, wordt deze vanaf 1 januari 2012 opnieuw met een jaar verlengd. Hierdoor is er geen sprake van een cao-loze periode.

CAO GGZ

De nieuwe CAO loopt vanaf 1 maart 2011 tot 1 januari 2013. Hierin is een loonstijging overeengekomen van 3,25% (waarvan 0,5% eenmalig) in twee jaar. De eigen bijdrage voor de reiskosten is verlaagd en er zijn goede afspraken gemaakt over duurzame inzetbaarheid, afschaffing spaarverlof, de stagevergoeding en een aantal technische aanpassingen.

P&O doelen 2011

Bij de vaststelling van de doelen voor 2011 is uitgegaan van de kaderbrief 2011 en de door P&O geconstateerde ontwikkelingen en kansen op P&O terrein voor Emergis.

In 2011 heeft personeel en ontwikkeling gekozen voor de volgende doelen:

- Gezondheid en werk, met aandacht voor de gezondheid op basis van evidence-based/best-practices en preventieve verzuiminterventies;
- Systemen op orde, operationaliseren E-HRM met management- en medewerkers-self-service;
- Opleiden en ontwikkelen, het uitvoeren van het ondersteuningstraject medewerkers en leidinggevend en het breder benutten van E-learning;
- Flexibele inzet personeel, uitbouwen van het mobiliteitscentrum.

Nieuwe doelen zijn:

- Belevingsgericht werken, gastvrijheid en vraaggerichtheid hoog in het vaandel, zowel bij afdelingen als in het opleidingstraject voor leerlingen;
- Professionele medewerkers, die openstaan voor nieuwe ontwikkelingen en helpen om de uitdaging aan te gaan (Geestelijk Gezond in Zeeland), opstellen van een strategisch P&O-plan;
- Sturing personeel; implementatie van de jaargesprekken;
- Veiligheid, actualiseren en toepasbaar maken van medewerkersveiligheid, naast cliëntveiligheid.

4.5.2 Kerncijfers personeel

Aantal medewerkers per 31 december 2011

Geslacht	FTE*			Medewerkers**		
	Full-time	Part-time	Totaal	Full-time	Part-time	Totaal
Mannen	210	110	320	210	155	365
Vrouwen	179	588	767	179	921	1.100
Totaal	389	698	1.087	389	1.076	1.465

*% dienstverband conform arbeidsovereenkomst. 1 FTE = 36 upw

** personen met wie een arbeidsovereenkomst is afgesloten

Leeftijdsofbouw aantal medewerkers (FTE)

Groep	FTE*			
Groep	Man	Vrouw	Totaal	%I
<19	0	2	2	0,2
20-24	8	48	56	5,1
25-29	13	102	115	10,5
30-34	21	87	108	10,0
35-39	38	86	124	11,5
40-44	55	100	155	14,2
45-49	47	116	163	15,0
50-54	62	122	184	17,0
55-59	54	77	131	12,0
>60	22	27	49	4,5
Totaal	320	767	1.087	100

Verdeling FTE naar beroepsgroepen in % (inclusief personeel niet in loondienst (PNIL))

CONO Beroep	FTE in loondienst	FTE PNIL	FTE Totaal	%
verpleegkundigen	357	7	364	33,0
medici	37	6	43	4,0
psychologen	96	1	97	8,5
agogen	304	1	305	27,5
vaktherapeuten	15	1	16	1,5
ondersteunend personeel	229	6	235	21,0
management	49	1	50	4,5
Totaal	1.087	23	1.110	100

Personeelsverloop

	Medewerkers	Leerlingen	Oproepkrachten	Stagiaires
In dienst	159	15	10	59
Uit dienst	144	8	5	62

Mobiliteit

Aantal vacatures	90
Aantal medewerkers van functie gewisseld	86
waarvan naar een hogere functie	46
waarvan naar een lagere functie	9
waarvan naar een gelijke functie	31

4.5.3 Kwaliteit van het personeel

Naast het beschrijven en implementeren van de zorgprogramma's zijn we ons ervan bewust dat ook het verbeteren van de kwaliteit van onze medewerkers een belangrijke impuls aan de kwaliteit van zorg geeft. Dit heeft naast de responsetraining die door alle medewerkers wordt gevolgd, geleid tot een Leergang Leiderschap die met ingang van 1 januari 2011 van start is gegaan. Deze leergang is bedoeld

voor alle leidinggevendenden. In deze leergang wordt er ook een opleidingstraject voor psychiaters, klinisch psychologen en coördinatoren van de zorgprogramma's aangeboden. Zij doorlopen een gedeelte van de leergang. Alle deelnemers worden gecoacht door hun hogere leidinggevendenden en ondertekenen een leercontract.

4-5-4 Klachtencommissie personeel en vertrouwenspersonen

Onheuse bejegening, ongewenst gedrag, (seksuele) intimidatie, pesten, agressie of geweld worden bij Emergis niet getolereerd en kunnen, zeker als je er keer op keer mee te maken hebt, bedreigend zijn en het werkplezier flink bederven. Aan medewerkers biedt Emergis de mogelijkheid om klachten die hierop betrekking hebben voor te leggen aan een in- of externe vertrouwenspersoon en/of een onafhankelijke klachtencommissie personeel. Medewerkers kunnen in hun werksituatie problemen of dilemma's hebben, maar het minder gewenst vinden en/of een te grote drempel ervaren om dit via de gewone kanalen bespreekbaar te maken.

In die gevallen bestaat de mogelijkheid om een vertrouwenspersoon in te schakelen. Als medewerker kun je er ook voor kiezen om een klacht in te dienen bij de klachtencommissie personeel. Indien nodig kan de vertrouwenspersoon daarbij helpen.

In 2011 zag de samenstelling van de klachtencommissie personeel als volgt uit:

Naam	Functie
Jan Vermeulen	voorzitter
Willem van der Grinten	lid namens de raad van bestuur
Elly Brand	lid namens de raad van bestuur
Sjef Vrencken	lid namens de ondernemingsraad
Gert van der Slikke	lid namens de ondernemingsraad
Wil Borst	vertrouwenspersoon
Harm van Eerden	vertrouwenspersoon
Arianne Klompe	ambtelijk secretaris

Klachtencommissie personeel

In 2011 heeft een kennismakingsbijeenkomst met de nieuwe leden van de klachtencommissie personeel plaatsgevonden. Afgesproken werd het nieuwe reglement voor de periode van een jaar te testen, om jaarlijks in dezelfde samenstelling een afstemmingsvergadering te houden én om daarnaast jaarlijks een vergadering tussen de klachtencommissie en vertrouwenspersonen te organiseren voor de inhoudelijke binding. Beide vergaderingen hebben in 2011 plaatsgevonden.

Er zijn geen klachten ontvangen in 2011. Wel heeft de klachtencommissie zich door bespreking van het reglement en het beschrijven van de daaraan ontleende werkwijze en standaardcorrespondentie en -procedures voorbereid op eventuele klachtenprocedures.

Vertrouwenspersonen

In 2011 hebben in totaal 13 medewerkers een beroep gedaan op de vertrouwenspersonen. n een van de casussen was meer dan één gesprek noodzakelijk om alle vragen en mogelijke acties te verhelderen.

In de meeste gevallen lag er een (opkomend) conflict in de arbeidsrelationele sfeer aan ten grondslag. Bij 7 van de 13 casussen was dit aanleiding voor de medewerker om contact met een van de vertrouwenspersonen te zoeken. In de overige situaties was sprake van persoonlijke vragen/problemen rond het werk of de werkplek. Naast deze face-to-face gesprekken is er ook een viertal keren een telefonisch onderhoud met een medewerker geweest, waarbij vragen in de arbeidsrechtelijke sfeer, aangaande de CAO of de beoordeling van medewerkers werden besproken.

Voor zover bekend heeft geen van de medewerkers, die een beroep deed op de vertrouwenspersonen, aansluitend een klacht bij de klachtencommissie personeel ingediend. De vertrouwenspersonen zien het als hun taak om samen met de collega zijn/haar probleem te verhelderen, wederzijdse verantwoordelijkheden te omschrijven, de verschillende mogelijkheden op een rij te zetten en de daarbij horende procedures en acties door te nemen. Elk jaar wonen de vertrouwenspersonen het huishoudelijk gedeelte van de reguliere vergaderingen van de klachtencommissie bij.

4.6 Beleid in relatie tot de samenleving

4.6.1 Mens en maatschappij

Emergis is actief betrokken bij de veiligheid van de inwoners in Zeeland. Dit beleid wordt onder meer geconcretiseerd door de inspanningen die Emergis, samen met de GGD Zeeland, levert voor inwoners met ernstige psychische problemen die niet op eigen initiatief contact opnemen met de zorg. Deze activiteiten worden gevat onder de benaming 'bemoeizorg'. Daarnaast speelt Emergis een belangrijke rol in het terugdringen van huiselijk geweld (geweld achter de voordeur). Zij heeft daarvoor een convenant afgesloten met gemeenten, politie en andere zorgaanbieders in Zeeland.

Tot slot kan nog vermeld worden dat Emergis een regiefunctie heeft in de psychosociale hulp bij ongevallen en rampen (GHOR). Emergis voert deze verantwoordelijkheid samen met andere zorgaanbieders uit in het kader van de Veiligheidsregio Zeeland.

Emergis spant zich in om de overlast die sommige cliëntgroepen veroorzaken, tot een minimum te beperken. In het project opiaatonderhoudsbehandeling Zeeuws-Vlaanderen (POOZ) is veel aandacht besteed aan de communicatie met belanghebbenden. Dit heeft geresulteerd in de verhuizing (en daarmee overlastvermindering) van de methadonverstrekking naar het Rgc Zeeuws-Vlaanderen, een buurtbeheersplan en het daaruit voortvloeiende regelmatig overleg. Op voorhand zijn concrete maatregelen tegen overlast genomen door de aanstelling van een beveiligers, die cliënt vanaf de ingang begeleidt naar de aanmeldmedewerker en vervolgens naar de arts, spv-er of maatschappelijk werker. De beveiligers ziet er vervolgens op toe dat de cliënt het gebouw, het terrein en de omgeving van het Rgc verlaat.

Indigo Zeeland, mentale ondersteuning direct en dichtbij, biedt preventie en kortdurende zorg in de huisartsenpraktijk. Daarmee kan Emergis snel inspelen op individuele zorgvragen en middels Preventie ook op maatschappelijk vraagstukken en psychische problemen in de woon en leefomgeving.

Emergis participeert in diverse Wmo-ontwikkelingen en onderhoudt hiervoor contacten met alle Zeeuwse gemeenten. Zij behartigt hierin de belangen van de ggz-clënten samen met cliënten-/ consumentenorganisaties en het Klaverblad.

De sector maatschappelijke opvang heeft stevige wortels in de samenleving, heeft een eigen identiteit en zorgt voor het behoud daarvan. De sector is herkenbaar maar door aan te leunen tegen de geestelijke gezondheidszorg is er een gemakkelijk toegang tot bedden, stoelen, arbeid en activiteiten. Het paradoxaal is dat de opvang juist door de aanhaking bij Emergis zijn eigenheid behoudt voor daklozen en andere kwetsbare groepen in de samenleving.

4.6.2 Duurzaamheid en maatschappelijk ondernemen

Emergis heeft besloten om in 2012 een start te maken met het formuleren van uitgangspunten voor duurzaamheidsbeleid. Gelijktijdig wordt er al gewerkt volgens de principes van duurzaamheid en maatschappelijk ondernemen.

Voorbeelden hiervan zijn:

- de bouw van de OdyZee school. In augustus 2011 heeft Emergis de OdyZee School opgeleverd. Dit is in Nederland de eerste zogeheten CO₂-neutrale passiefschool. Dit gebouw voldoet aan de eisen van frisse school en zijn zeer hoge eisen gesteld op gebied van duurzaamheid;
- bij inkoopcontracten worden duurzaamheidsaspecten betrokken;
- op gebied van energieverbruik zijn stappen gezet om dit te verminderen;
- gebruik van duurzame koffie

In 2012 en 2013 zal hier verder op ingezet worden.

4.7 Financieel beleid

Als Emergis in staat wil blijven kwalitatief de zorg te leveren die wij willen en moeten leveren, dan is het zaak dat wij ook op financieel gebied een gezond bedrijf zijn en blijven. Het financiële beleid en de financiële doelstellingen van Emergis zijn op die stelling gebaseerd.

4.7.1 Financiële doelstellingen

Financieel jaarresultaat: minimaal 1% van het jaarlijkse budget

Emergis streeft naar een jaarlijks financieel resultaat van tenminste 1% van de opbrengsten. Voor het jaar 2011 was een resultaat begroot van € 904.000. De begroting 2012 sluit ondanks de bezuinigingen, invoering eigen bijdrage en pakketaanpassingen in 2012 in de zorgverzekeringswet met een overschot van 1% van de totale opbrengsten (€ 869.000).

Solvabiliteit: eigen vermogen minimaal 15% en streven naar 20% van het jaarlijkse budget

Om de continuïteit van de zorgverlening door Emergis te waarborgen is onder meer een gezonde financiële positie van belang. Voor de bepaling van een optimale omvang van haar reserves sluit Emergis zich aan bij het beleid in de sector zoals dat wordt vormgegeven door het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Concreet betekent dit dat Emergis voor de komende 5 jaar streeft naar een vermogensomvang die in de sector als voldoende solide wordt aangemerkt. Dat betekent dat haar reserves uitgedrukt in een percentage van het jaarlijkse budget minimaal een niveau van 15% moeten hebben en dat gestreefd wordt naar 20%. Aldus wordt een buffer gevormd die voldoende groot is om eventuele financiële risico's in voldoende mate te dekken.

Met een jaarlijks resultaat van 1% en de veronderstelling dat de totale opbrengsten jaarlijks 2% stijgen komt de RAK in 2014 uit op 20%. De begrote bijdrage aan de RAK in 2011 is noodzakelijk om deze doelstelling te kunnen realiseren. Eventuele financiële meevallers worden daarom aangewend om de RAK verder te versterken.

Kostenbeheersing

De bezuiniging in 2010 van 3,5% op het budget zorgverzekeringswet is in 2011 onverkort doorgezet. Deze en andere bezuinigingen hebben ons gedwongen kritisch te kijken naar de uitgaven. Kostenbeheersing en kostenreductie is evenals in 2010 een belangrijk thema geweest in 2011. Efficiëntie in zowel het primaire proces als in de ondersteunende processen, kostenbewustheid en kritische besluitvorming moeten ertoe leiden dat de bereikte kostenreductie ook op lange termijn gehandhaafd blijft.

Financieringsstructuur

Uitgangspunt voor de financiering is de 'gulden balans' regel. De vaste activa worden voor minimaal 70% procent gefinancierd met langlopende middelen (eigen vermogen en langlopende leningen).

Vastgoed en investeringen

Door wijzigingen in de regelgeving komt het risico voor vastgoed op termijn geheel bij de zorginstelling te liggen. Dat is nu slechts gedeeltelijk zo.

Om adequaat op deze ontwikkelingen in te kunnen spelen, is een goed meerjarenbeleid nodig op dit terrein. Uitgangspunten voor het Emergis-beleid op het gebied van vastgoed en investeringen zijn:

- het strategisch vastgoedplan 'Gezonde gebouwen voor patiënt en medewerker'.
- de 'gebouwenscan'. Dit is een nadere concretisering van het strategisch vastgoedplan. Met de scan zijn gegevens over de gebouwen op een eenduidige wijze geïnventariseerd en vastgelegd (zoals financiële informatie, belevingswereld, arbozaken, technische informatie, e.d.).
- Rapportage bedrijfswaarde
- Investeringsplan 2011-2013

Het feitelijk niveau van de investeringen fluctueert jaarlijks. Om te bepalen of investeringen bekostigd kunnen worden uit de beschikbare middelen is een meerjareninvesteringsbegroting noodzakelijk. Op

basis van deze meerjareninvesteringsbegroting is getoetst of de extra afschrijvingsmiddelen kunnen worden bekostigd uit het verwachte beschikbare budget van de komende jaren.

4.7.2 Financiële resultaten

Financieel jaarresultaat

Het jaar 2011 is afgesloten met een positief resultaat van € 2,0 miljoen (2010: € 2,0 miljoen). Het resultaat 2011 is 2,1% van de totale opbrengsten. De rentabiliteitsdoelstelling van 1% is daarmee ruimschoots gerealiseerd. Via de resultaatbestemming zijn diverse bestemmingsreserves gemuteerd en is het resultaat 2011 aan het eigen vermogen toegevoegd.

Opbrengsten

In het jaar 2011 zijn de opbrengsten met € 2,9 miljoen (3,2%) toegenomen. Dit wordt voornamelijk verklaard door de toename van het wettelijk budget aanvaardbare kosten Zorgverzekeringswet en AWBZ met € 2,4 miljoen en de toename van de opbrengsten van deelneming Demontage Bedrijf Zeeland B.V. met € 0,7 miljoen

Kosten

De bedrijfslasten zijn in 2011 gestegen met € 2,5 miljoen (2,9%). De belangrijkste oorzaak van de stijging van de bedrijfslasten is te vinden in de personeelskosten (+ 1,5% ofwel + € 1,0 miljoen) en de overige bedrijfskosten (+7,6% ofwel + € 1,3 miljoen).

De loonkosten bedroegen in 2011 71,1% van de opbrengsten (2010: 72,2%). De stijging van de loonkosten is lager dan de CAO-index. Per saldo is het aantal medewerkers in 2011 gedaald ten opzichte van 2010.

Van de overige bedrijfskosten stegen de onderhoud en energiekosten in totaal met 31,3%, van € 2,0 miljoen naar € 2,7 miljoen. De algemene kosten zijn met 8% toegenomen, van € 7,6 miljoen naar € 8,2 miljoen. De stijging van de energiekosten komt door nagekomen lasten 2010 en hogere energieprijzen. De stijging van de onderhoudskosten hangt samen met het uitgebreide investeringsprogramma, waarbij ook veel onderhoud is gepleegd. De stijging van de algemene kosten betreft onder meer advieskosten vanwege het onderzoek naar fusie met Parnassia Bavo Groep.

De gematigde stijging van de personeelskosten en de overige bedrijfskosten, met uitzondering van genoemde kosten, is mede te danken aan het kostenbeheersingsprogramma.

Solvabiliteit

Per 31 december 2011 is de solvabiliteitsratio (omvang eigen vermogen ten opzichte van de totale opbrengsten) 18,4% (eind 2010: 16,9%, eind 2009: 14,9%, eind 2008: 14,2%).

De verhouding van het eigen vermogen ten opzichte van het balanstotaal is in 2011 opnieuw verbeterd, van 21,6% eind 2010 naar 23,3% in 2011.

Hiermee voldoet Emergis aan de eigen solvabiliteitsdoelstelling alsmede de externe toets van het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

Financieringsstructuur

De materiële vaste activa is voor 96% gefinancierd met eigen vermogen en langlopende leningen. Eind 2010 was dit 98% en eind 2009 nog 80%.

Investerings

In 2011 is voor een bedrag van € 10,5 miljoen geïnvesteerd (2010: € 6,0 miljoen). Een belangrijk deel van deze investeringen betreft bouwprojecten die in 2011 zijn opgeleverd, waaronder de vervangende nieuwbouw van 29 HAT-eenheden, de nieuwbouw van de OdyZee-school en de interim voorziening voor Amares. De investeringen die voor 2012 gepland staan betreffen voornamelijk aanpassingen van bestaande panden. Er zijn in 2012 geen nieuwbouwprojecten gepland. Dit betekent dat het niveau van de investeringen en de daarmee samenhangende financiering in 2012 aanzienlijk lager zal liggen dan in 2011.

Liquiditeit

Per 1 januari 2008 is de geneeskundige ggz van de AWBZ overgeheveld naar de Zorgverzekeringswet (Zvw). Tegelijkertijd is de DBC-financiering ingevoerd. De nieuwe financieringswijze heeft in de jaren 2008 en 2009 gezorgd voor een forse toename van de behoefte aan werkkapitaal. Emergis heeft in deze jaren in deze behoefte voorzien door goede rekening-courantafspraken met haar huisbankier en voorschotregelingen van haar voornaamste zorgverzekeraars, CZ en UVIT en adequate verrekenpercentages voor de DBC-omzet. In 2010 en 2011 is daarbij tevens gefocust op het tijdig en juist afsluiten, factureren en incasseren van DBC's.

Het werkkapitaal (kortlopende vorderingen min kortlopende schulden) is per 31 december 2011 lager dan per 31 december 2010 (€ 0,5 miljoen negatief versus € 1,0 miljoen positief). Belangrijkste oorzaak hiervan is dat voor een aantal investeringen de langlopende financiering nog moet worden afgesloten. Dit wordt in de eerste helft van 2012 gerealiseerd.

De rentelasten zijn in 2011 lager dan in 2010 doordat de schuld aan zorgverzekeraars uit hoofde van de eenmalige verrekening 2010 ad € 4,7 miljoen pas eind 2011 terugbetaald hoefde te worden aan zorgverzekeraars. Hierdoor hoefde in 2011 nagenoeg geen beroep gedaan te worden op de rekening-courant faciliteit.

4.7.3 Financiële ratio's en kengetallen

Rentabiliteit	2011	2010
Financieel resultaat	€ 2,0 miljoen	€ 2,0 miljoen
Totale opbrengsten	€ 94,2 miljoen	€ 91,3 miljoen
Resultaataratio	2,1%	2,2%

Solvabiliteit	2011	2010
Eigen vermogen	€ 17,3 miljoen	€ 15,4 miljoen
Balanstotaal	€ 74,3 miljoen	€ 70,8 miljoen
Totaal eigen vermogen / balanstotaal	23,3%	21,7%
Eigen vermogen / totaal opbrengsten	18,4%	16,9%

Liquiditeit	2011	2010
Vlottende activa / kortlopende schulden	0,98	1,05

4.7.3 Verwachte gang van zaken

Emergis heeft het jaar 2011 financieel gezond afgesloten met een positief resultaat van € 2,0 miljoen en een eigen vermogen (als percentage van de opbrengsten) van 18,4%. De doelstelling op dit gebied is 20%. Emergis is wat dit betreft goed op weg om haar doelstelling te realiseren.

Het jaar 2012 kent forse uitdagingen gezien de bekende overheidsmaatregelen. In de begroting 2012 is hier rekening mee gehouden en is desondanks een positief financieel resultaat begroot.

In 2012 zal nog scherper dan voorheen worden gestuurd op gerealiseerde opbrengsten ten opzichte van productieafspraken en op ontwikkelingen in de in- en uitstroom van cliënten. Reden hiervan is dat de onzekerheid op dit gebied aanzienlijk is toegenomen. Om deze onzekerheden en mogelijke fluctuaties in de zorgvraag goed te kunnen opvangen is flexibiliteit in het personeelsbestand zeer belangrijk. Daarnaast zal veel tijd en aandacht besteed worden aan de bekostiging van vastgoed, omdat ook op dat onderwerp de onzekerheid verder is toegenomen en nog zal toenemen door invoering van de normatieve huisvestingscomponent.

INHOUDSOPGAVE

Pagina

5.1 Jaarrekening 2011

5.1.1	Geconsolideerde balans per 31 december 2011	56
5.1.2	Geconsolideerde resultatenrekening over 2011	57
5.1.3	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2011	58
5.1.4	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	59
5.1.5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2011	64
5.1.6	Mutatieoverzicht materiële vaste activa (/financiële vaste activa)	76
5.1.7	Specificatie ultimo boekjaar onderhanden projecten en gereedgekomen projecten	81
5.1.8	Overzicht langlopende schulden ultimo 2011	82
5.1.9	Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening over 2011	83
5.1.10	Balans per 31 december 2011	89
5.1.11	Resultatenrekening over 2011	90
5.1.12	Toelichting op de balans per 31 december 2011	91
5.1.13	Overzicht langlopende schulden ultimo 2011	103
5.1.14	Toelichting op de resultatenrekening over 2011	104

5.2 Overige gegevens

5.2.1	Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	109
5.2.2	Resultaatbestemming	109
5.2.3	Gebeurtenissen na balansdatum	109
5.2.4	Ondertekening door bestuurders en toezichthouders	109
5.2.5	Controleverklaring	110

5.1 Jaarrekening

5.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Bedragen x € 1.000,--

5.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2011
(na resultaatbestemming)

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-11</u>	<u>31-dec-10</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	0	0
Materiële vaste activa	2	53.463	47.507
Financiële vaste activa	3	84	38
Totaal vaste activa		53.547	47.545
Vlottende activa			
Voorraden	4	200	206
Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's	5	8.007	9.467
Vorderingen en overlopende activa	6	12.577	11.980
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	7	0	0
Effecten	8	0	0
Liquide middelen	9	50	1.610
Totaal vlottende activa		20.834	23.263
Totaal activa		<u>74.381</u>	<u>70.808</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen	10		
Kapitaal		7	7
Collectief gefinancierd gebonden vermogen		16.481	14.489
Niet-collectief gefinancierd vrij vermogen		850	889
Totaal eigen vermogen		17.338	15.385
Voorzieningen	11	1.843	1.945
Langlopende schulden	12	33.844	31.242
Kortlopende schulden			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	7	151	5.609
Kortlopende schulden en overlopende passiva	13	21.205	16.627
Totaal passiva		<u>74.381</u>	<u>70.808</u>

5.1.2 GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING OVER 2011

Bedragen x € 1.000,--

	Ref.	2011	2010
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	15	80.657	78.254
Niet-gebudgetteerde zorgprestaties	16	2.133	1.985
Subsidies (inclusief overige Wmo-prestaties)	17	8.864	8.866
Overige bedrijfsopbrengsten	18	2.503	2.178
Som der bedrijfsopbrengsten		94.157	91.283
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	66.941	65.931
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	4.522	4.292
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	21	0	0
Overige bedrijfskosten	22	18.448	17.147
Som der bedrijfslasten		89.911	87.370
BEDRIJFSRESULTAAT		4.246	3.913
Financiële baten en lasten	23	-1.612	-1.813
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING		2.634	2.100
af: resultaat derden		681	80
RESULTAAT BOEKJAAR		1.953	2.020
RESULTAATBESTEMMING			
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>			
		€	€
Toevoeging/(onttrekking):			
Reserve aanvaardbare kosten		5.432	1.543
Bestemmingsreserve zorg-op-maat		-132	-1
Reserve ict projecten		-1.370	0
Reserve huisvesting		-1.938	486
Eigen vermogen DWZ		-3	-125
Reserve Vereniging tot Christelijke Verzorging van Geestes-en Zenuwzieken in Zuid-West Nederland		-5	-2
Overige bestemmingsreserves		-31	119
		1.953	2.020

5.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Bedragen x € 1.000,--

	Ref.	2011	2010
		€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		4.246	3.913
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen	2	4.521	4.292
- mutaties voorzieningen	11	-102	500
		4.419	4.792
Veranderingen in vlottende middelen:			
- voorraden	4	6	72
- mutatie onderhanden projecten DBC's	5	1.460	1.395
- vorderingen	6	-597	3.967
- vorderingen/schulden uit hoofde van financieringstekort respectievelijk -overschot	7	-5.458	6.020
- kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen)	13	-10	3.457
		-4.599	14.911
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		4.066	23.616
Ontvangen interest	23	46	3
Betaalde interest	23	-1.658	-1.816
Resultaat derden		-681	-80
		-2.293	-1.893
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		1.773	21.723
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings materiële vaste activa	2	-10.477	-6.045
Desinvesteringen materiële vaste activa		0	0
Investerings immateriële vaste activa		0	0
Desinvesteringen immateriële vaste activa		0	0
Investerings deelnemingen en/of samenwerkingsverbanden	3	197	300
Mutatie leningen u/g	3	-238	-27
Overige investeringen in financiële vaste activa		0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-10.518	-5.772
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	12	5.576	9.881
Aflossing langlopende schulden	12	-2.975	-2.339
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		2.601	7.542
Mutatie geldmiddelen		-6.144	23.493

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.1 Algemeen

Groepsverhoudingen

Stichting Emergis vormt een groep met een aantal andere rechtspersonen. Aan het hoofd van deze groep staat stichting Emergis te Goes. De jaarrekening van stichting Emergis is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de groep.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi en de relevante stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Schattingswijzigingen

Als gevolg van de wijzigende bekostiging heeft stichting Emergis een nieuwe inschatting gemaakt van de verwachte economische levensduur en de eventuele restwaarde van de panden. Dit heeft er toe geleid dat de afschrijvingstermijn van gebouwen is aangepast van 50 jaar naar een specifieke afschrijvingstermijn per pand gebaseerd op de verwachte resterende gebruiksduur. De afschrijvingstermijn voor nieuwe panden is gesteld op 40 jaar. De afschrijvingstermijn voor reeds in gebruik zijnde panden ligt tussen de 20 en 40 jaar. Overeenkomstig de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (R) 145) worden de hieruit voortvloeiende effecten voor de afschrijvingen verwerkt in de verwachte resterende gebruiksperiode van de betreffende panden. Als gevolg hiervan zijn de afschrijvingskosten in 2011 met € 202.000 toegenomen ten opzichte van de kosten bij ongewijzigde uitgangspunten. Dit effect doet zich ook voor in de jaren 2012 en 2013.

De verwachte resterende levensduur van investeringen in automatisering is na beoordeling aangepast en op onderdelen gewijzigd van een periode van 5 jaar naar een periode tussen 3 en 5 jaar. Als gevolg hiervan zijn de afschrijvingskosten van investeringen in automatisering in 2011 met € 112.000 toegenomen ten opzichte van de kosten bij ongewijzigde uitgangspunten. Het effect in 2012 en 2013 bedraagt circa € 10.000.

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling van stichting Emergis. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht. Het betreft de volgende rechtspersonen en vennootschappen:

- Regionaal Gezondheidscentrum (RGC) Zeeuws-Vlaanderen te Terneuzen (50%)
- Demontage Werkplaats Zeeland (DWZ) te Goes (100%)
- Emergis Holding B.V. te Goes (100%)
 - Geestelijk Gezond in Zeeland B.V. te Goes (100%)
- Zeggenschapsbelang Stichting Huiskamerproject voor Druggebruikers (HKPD) te Vlissingen (100%)
- Zeggenschapsbelang Stichting Blijf van m'n Lijf Zeeland te Vlissingen (100%).

Verbonden rechtspersonen

Alle groepsmaatschappijen, zoals opgenomen in de paragraaf consolidatie, evenals de deelnemingen toegelicht onder de toelichting op de financiële vaste activa worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties tussen groepsmaatschappijen worden in de consolidatie geëlimineerd. Verder is ook het groepshoofd stichting Emergis aan te merken als verbonden partij. De transacties vinden plaats tegen marktconforme prijzen.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

5.1.4.2 Grondslagen van waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa dienen te worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen met een duurzaam karakter. Dit doet zich voor bij wijzigingen in omstandigheden die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren, of de bij verkoop te realiseren directe opbrengstwaarde indien deze hoger is.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde (= de hoogste van enerzijds de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen en anderzijds de directe opbrengstwaarde), worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Emergis heeft op grond van de volgende uitgangspunten vastgesteld, dat geen sprake is van bijzondere waardeverminderingen.

Een erkende taxateur heeft eind 2011 en begin 2012 onze belangrijkste panden getaxeerd.

Hierbij zijn 3 waarden vastgesteld:

- de vervangingswaarde
- de onderhandse verkoopwaarde bij voortgezet gebruik
- de onderhandse verkoopwaarde vrij van huur en gebruik.

De onderhandse verkoopwaarde bij voortgezet gebruik is circa 1% hoger dan de boekwaarde van het vastgoed per 31 december 2011. Als gevolg van deze overwaarde achten wij een bijzondere waardevermindering van het vastgoed niet noodzakelijk.

Verder zijn de kapitaalslasten in de afgelopen jaren op een adequate manier gedekt vanuit de exploitatie. Alle afgelopen jaren laten een financieel gezonde bedrijfsvoering zien. Dit zal naar verwachting de komende jaren ook mogelijk zijn. Het aandeel kapitaalslasten als percentage van de totale kosten is de laatste jaren stabiel op ongeveer 7%. Wij achten het aannemelijk dat wij een eventuele toename kunnen dekken vanuit efficiëntere bedrijfsvoering en zorgverlening.

Ook verwachten wij dat de klinische zorgvraag naar verwachting op ongeveer hetzelfde niveau zal blijven en slechts beperkt zal dalen.

Wij verwachten wel dat een vermindering van benodigde aantallen vierkante meters nodig zal zijn als gevolg van efficiëntere werkplekken en bezuinigingen in de zorg (minder zorgaanbod). De behoefte aan panden zal verminderen. We hebben echter een vrij grote flexibiliteit door de huurpanden, die we relatief snel kunnen afstoten indien nodig.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Immateriële en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingstermijnen van immateriële en materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte gebruiksduur van het vast actief.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op onderhanden projecten en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2% - 4%.
- Machines en installaties : 5 %.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 5% - 33,3%.

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

De leningen aan niet-geconsolideerde deelnemingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende post. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder de financiële baten en lasten.

Voorraden

Voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's

De onderhanden projecten uit hoofde van DBC's worden gewaardeerd op basis van de verwachte opbrengst die is gebaseerd op de gemiddelde opbrengst van de bestede tijd en de verblijfsdagen overeenkomstig de normen van de Nederlandse Zorgautoriteit. Op de onderhanden projecten worden de voorschotten die ontvangen zijn van verzekeraars in mindering gebracht.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde). Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Voorzieningen (algemeen)

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening persoonlijk budget levensfase (toerekening aan jaren)

De voorziening persoonlijk budget levensfase (PBL) betreft een voorziening uit hoofde van een CAO verplichting in het kader van de overgangsregeling 45+. Het persoonlijk budget levensfase kwalificeert als een beloning met opbouw van rechten. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst eenmalig uit te keren PBL-uren. De berekening is gebaseerd op de CAO-bepalingen, blijfkans, leeftijd en resterende dienstjaren tot het bereiken van de 55-jarige leeftijd en een disconteringsvoet van 4%.

Voorziening langdurig zieken

Voor de langdurig zieke medewerkers op 31-12-2011 zijn de toekomstige kosten ingeschat en als voorziening in de jaarrekening verwerkt.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd en een disconteringsvoet van 4%.

Schulden

Schulden worden opgenomen voor de geamortiseerde kostprijs (nominale waarde).

5.1.4.3 Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn; baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn. Baten (waaronder nagekomen budgetaanpassingen) en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Pensioenen

Stichting Emergis heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Emergis. De verplichtingen die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Emergis betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Naar de stand van ultimo februari 2012 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 97%. In 2014 dient het pensioenfonds een dekkingsgraad van ten minste 105% te hebben. Het pensioenfonds verwacht hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra storting te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren.

5.1.4 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Pensioenen (vervolg)

Emergis heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Emergis heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de resultatenrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt. De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van de belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten.

Er wordt uitsluitend een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

5.1.4.4 Grondslagen van segmentering

In de jaarrekening wordt geen segmentatie van de resultatenrekening gemaakt, omdat Emergis een geïntegreerde instelling is, waarbij intern de managementinformatie niet integraal gesegmenteerd wordt opgesteld (dus zowel de opbrengsten als de kosten). De verschillende bedrijfssegmenten leveren vergelijkbare dienstverlening voor verschillende financiële kaders. Een zuivere splitsing naar bedrijfssegment is tot op heden niet mogelijk gebleken.

5.1.4.5 Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

Bedragen x € 1.000,--

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

Er is geen sprake van immateriële vaste activa.

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-11	31-dec-10
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	31.157	26.621
Machines en installaties	12.144	10.374
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	4.224	5.027
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen daarop	857	5.485
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa (OdyZee College)	5.081	0
Totaal materiële vaste activa	53.463	47.507

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2011	2010
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	47.507	45.754
Bij: investeringen	24.890	7.515
Af: afschrijvingen	4.521	4.292
Af: overboeking gerealiseerde projecten	14.413	1.470
Boekwaarde per 31 december	53.463	47.507

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmidde- len	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering	Niet aan het bedrijfsproces dienstbaar
Boekwaarde per 1 januari	26.621	10.375	5.026	5.485	0
Bij: investeringen	5.813	3.506	690	9.785	5.096
Af: afschrijvingen	1.277	1.737	1.492	0	15
Af: overboeking gerealiseerde projecten	0	0	0	14.413	0
Boekwaarde per 31 december	31.157	12.144	4.224	857	5.081

Aanschafwaarde	87.159	80.007
Cumulatieve afschrijvingen	33.696	32.500

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de WTZi-vergunningplichtige vaste activa, de WTZi-meldingsplichtige vaste activa en de WMG-gefinancierde vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6. In toelichting 5.1.7 zijn overzichten opgenomen voor de onderhanden en gereedgekomen projecten.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-11	31-dec-10
	€	€
Deelnemingen	11	11
Vorderingen op deelnemingen	73	27
Totaal financiële vaste activa	<u>84</u>	<u>38</u>

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	€
Boekwaarde per 1 januari 2011	38
Bij: verwerving aandelenkapitaal	5
Bij: verstrekte lening	238
Af: waardeverminderingen	-197
Boekwaarde per 31 december 2011	<u>84</u>

Toelichting:

Per 31 december 2010 was Emergis samen met vijf andere ggz-instellingen aandeelhouder van Interapy Holding B.V.. In september 2011 heeft een van de aandeelhouders haar aandelen aan de andere aandeelhouders verkocht. Emergis heeft voor de aankoop van 3,33% van de aandelen € 5.000 betaald. De verwerving van dit deel van het aandelenkapitaal is direct verwerkt als waardevermindering vanwege het negatieve eigen vermogen van Interapy Holding B.V.

Emergis heeft een achtergestelde lening verstrekt aan Interapy Holding B.V. ad € 538.000. Over deze lening wordt geen rente in rekening gebracht. Er is per 31 december 2011 een voorziening gevormd voor een deel van de achtergestelde lening aan Interapy holding B.V.

Emergis heeft de vordering inzake het overschot op de begroting 2008 en 2009 van Indigo Service Organisatie B.V. omgezet in een achtergestelde lening ad € 27.000. Over deze lening wordt geen rente in rekening gebracht. De lening is niet direct opeisbaar.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen €	Resultaat €
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Interapy Holding B.V.	zie toelichting	58	20%	-1.079	-1.720
Indigo Service Organisatie B.V.	zie toelichting	3	17%	30	3

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

Toelichting:

Kernactiviteiten van Interapy zijn met name het oprichten van, het op enigerlei wijze deelnemen in, het besturen van en het toezicht houden op ondernemingen en vennootschappen. Verder het verrichten van alle soorten industriële, financiële en commerciële activiteiten binnen de -geestelijke- gezondheidszorg. Het eigen vermogen en het resultaat zijn gebaseerd op de vastgestelde jaarrekening 2010.

Indigo Service Organisatie B.V. heeft ten doel het via een franchiseformule exploiteren van een concept voor het leveren van generalistische geestelijke gezondheidszorg onder de naam "Indigo", alsmede het op basis daarvan ontwikkelen, in eigendom houden en exploiteren van behandelmodellen. Het eigen vermogen en het resultaat zijn gebaseerd op de jaarrekening 2010. De jaarrekening 2011 is nog niet vastgesteld.

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-11</u>	<u>31-dec-10</u>
	€	€
Voorraad winkel en restaurant	11	15
Voorraad apotheek	64	60
Voorraad technische dienst	116	122
Voorraad activiteitendienst	7	7
Voorraad arbo hulpmiddelen	2	2
Totaal voorraden	<u>200</u>	<u>206</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de voorraden is gebracht, bedraagt nihil.

5. Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-11</u>	<u>31-dec-10</u>
	€	€
Onderhanden projecten DBC's	19.940	20.840
Onderhanden projecten DBC's RGC Zeeuws Vlaanderen	3.682	4.055
Af: ontvangen voorschotten	15.615	15.428
Totaal onderhanden projecten	<u>8.007</u>	<u>9.467</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

De specificatie per onderhanden project
 is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's en zorgverzekeraar	Gerealiseerde projectkosten en toegerekende winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per o
	€	€	€	€
Onderhanden DBC's Emergis	19.940	0	15.615	4.325
Onderhanden DBC's Rgc Zeeuws Vlaanderen	3.682	0	0	3.682
Totaal (onderhanden projecten)	<u>23.622</u>	<u>0</u>	<u>15.615</u>	<u>8.007</u>

6. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-11</u>	<u>31-dec-10</u>
	€	€
Vorderingen op debiteuren	4.437	6.118
Nog te factureren omzet DBC's Emergis	5.155	3.438
Nog te factureren omzet DBC's RGC Zeeuws Vlaanderen	1.734	1.041
Overige vorderingen	176	213
Vooruitbetaalde bedragen	621	367
Nog te ontvangen bedragen	454	803
Overige overlopende activa	0	0
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>12.577</u>	<u>11.980</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 121 (2010 € 192) (bedragen x € 1.000)
 De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

7. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en/of schulden uit hoofde van financieringsoverschot

	t/m 2008	2009	2010	2011	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	0	-5.609		-5.609
Financieringsverschil boekjaar				614	614
Correcties voorgaande jaren	0	0	294		294
Betalingen/ontvangsten	0	0	4.550		4.550
Subtotaal mutatie boekjaar	0	0	4.844	614	5.458
Saldo per 31 december	0	0	-765	614	-151
Stadium van vaststelling (per erkenning):					
AWBZ	c	c	c	a	
ZVW	c	c	c	a	

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars en zorgkantoor

c= definitieve vaststelling NZa

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	2011	2010
	€	€
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	80.363	77.429
Af: ontvangen voorschotten	23.950	22.421
Af: gefactureerde DBC's Emergis	46.021	57.269
Af: gefactureerde DBC's RGC Zeeuws Vlaanderen	8.641	6.416
Af: mutatie nog te factureren DBC's Emergis	1.717	-3.387
Af: mutatie nog te factureren DBC's RGC Zeeuws Vlaanderen	694	0
Af: mutatie onderhanden werk DBC's Emergis	-901	-499
Af: mutatie onderhanden werk DBC's RGC Zeeuws Vlaanderen	-373	818
Totaal financieringsverschil	614	-5.609

Specificatie financieringsverschil per financieringsvorm

	2011	2010
	€	€
Financieringsverschil AWBZ	-697	-534
Financieringsverschil DBC-financiering	1.311	-5.075
Totaal financieringsverschil	614	-5.609

Het budget Zorgverzekeringswet 2011 bedraagt

57.110

Het budget AWBZ 2011 bedraagt

23.253

Totaal budget 2011

80.363

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

ACTIVA

8. Effecten

Er is geen sprake van effecten.

9. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-11</u>	<u>31-dec-10</u>
	€	€
Bankrekeningen	0	1.588
Kassen	50	22
Totaal liquide middelen	<u>50</u>	<u>1.610</u>

Toelichting:

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van stichting Emergis.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

10. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-11	31-dec-10
	€	€
Kapitaal	7	7
Collectief gefinancierd gebonden vermogen	16.481	14.489
Niet collectief gefinancierd vrij vermogen	850	889
Totaal eigen vermogen	17.338	15.385

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2011	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2011
	€	€	€	€
Kapitaal	7	0	0	7
	7	0	0	7

Collectief gefinancierd gebonden vermogen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2011	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2011
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten	11.049	5.432	0	16.481
Bestemmingsreserves:				
bestemmingsreserve huisvesting	1.938	-1.938	0	0
bestemmingsreserve zorg-op-maat	132	-132	0	0
bestemmingsreserve ict projecten	1.370	-1.370	0	0
Totaal collectief gefinancierd gebonden vermogen	14.489	1.992	0	16.481

Niet collectief gefinancierd vrij vermogen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2011	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2011
	€	€	€	€
Algemene reserves:				
eigen vermogen D.W.Z. B.V.	363	-3	0	360
eigen vermogen Stichting HKPD	18	0	0	18
eigen vermogen Stichting Blijf	31	0	0	31
Bestemmingsreserves:				
bestemmingsreserve gelden vereniging	46	-5	0	41
overige bestemmingsreserves	431	-31	0	400
Totaal niet-collectief gefinancierd vrij vermogen	889	-39	0	850

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

Toelichting:

Bestemmingsreserve huisvesting

Tot en met 2007 werd voor uitgaven groot onderhoud een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. Gelet op de wijzigingen in het vastgoedbeleid van Emergis en het daaraan gerelateerde onderhoudsbeleid is met ingang van 2008 gekozen voor een systeem van verwerking van de uitgaven voor groot onderhoud in het jaar van uitgave. De raad van bestuur heeft besloten de bestemmingsreserve huisvesting te laten vervallen omdat deze geen toegevoegde waarde heeft voor de strategie en het beleid van Emergis.

Bestemmingsreserve zorg-op-maat

De bestemmingsreserve zorg-op-maat wordt gevormd door niet ingezet budget regeling zorg-op-maat. Bij de afrekening zorg-op-maat over de jaren tot en met 2004 is, na het toerekenen van de kosten die voor de diverse projecten gemaakt zijn, er nog een resterend deel van het budget. Voor deze middelen is conform de beleidsregel een bestemmingsreserve gevormd. Vanuit deze bestemmingsreserve is een aantal projecten bekostigd in 2009, van het resterende deel zullen in de komende jaren projecten bekostigd gaan worden.

De raad van bestuur heeft besloten de bestemmingsreserve zorg-op-maat te laten vervallen omdat deze geen toegevoegde waarde heeft voor de strategie en het beleid van Emergis.

Bestemmingsreserve ict-projecten

Jaarlijks wordt 2,5% van de begroting vrijgemaakt voor diverse ict-projecten. Uitgaven voor ict-projecten komen ten laste van de bestemmingsreserve ict-projecten. De raad van bestuur heeft besloten de bestemmingsreserve ict-projecten te laten vervallen omdat deze geen toegevoegde waarde heeft voor de strategie en het beleid van Emergis.

Bestemmingsreserve gelden vereniging

Bij liquidatie van de "Vereniging tot Christelijke Verzorging van Geestes- en Zenuwzieken in Zuid-West Nederland" is 50% van het liquidatiesaldo aan Emergis geschonken. Op basis van een overeenkomst wordt de bestemmingsreserve aangewend ten behoeve van de geestelijke verzorging op christelijke grondslag.

Overige bestemmingsreserves

Hieronder zijn de bestemmingsreserves van het Zeeuws Consultatiebureau voor alcohol en drugs (ZCAD), stichting HKPD en stichting Blijf opgenomen.

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	<u>31-dec-2011</u>	<u>31-dec-2010</u>
	€	€
Geconsolideerd netto-resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	1.953	2.020
Herwaardering materiële vaste activa	0	0
Cumulatief effect van stelselwijzigingen	0	0
Af: Gerealiseerde herwaardering ten laste van het eigen vermogen	0	0
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de instelling als onderdeel van het groepsvermogen	0	0
Totaalresultaat van de instelling	<u>1.953</u>	<u>2.020</u>

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

11. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2011	Dotatie	Onttrekking en/of vrijval	Saldo per 31-dec-2011
	€	€	€	€
Voorziening jubilea uitkeringen personeel	913	44	46	911
Voorziening levensfasebudget overgangsregeling	443	12	0	455
Reorganisatievoorziening	200	0	200	0
Voorziening langdurig zieken	389	152	64	477
Totaal voorzieningen	1.945	208	310	1.843

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2011
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	948
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	895
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.104

Toelichting per categorie voorziening:

Voorziening jubilea uitkeringen personeel

Op basis van het huidige personeelsbestand is conform RJ 271 een voorziening gevormd voor toekomstige uitkeringen inzake jubilea. Deze voorziening heeft een overwegend langdurig karakter.

Voorziening levensfasebudget overgangsregeling

In de CAO GGZ is bij de invoering van het persoonlijk levensfasebudget (PLB) een overgangsregeling getroffen voor oudere medewerkers. Bij deze categorie medewerkers zijn bestaande verlofregelingen omgezet in de nieuwe PLB-regeling. Medewerkers die op 31 december 2009 45 jaar zijn, maar nog geen 50 en op genoemde datum 10 jaar in dienst zijn binnen de zorgsector (werkingssfeer PfZW) krijgen een eenmalige storting in het PBL van 200 uur naar rato van het dienstverband op het moment dat de medewerker 55 jaar wordt. Voor de opbouw van deze verplichting wordt een voorziening gevormd.

Reorganisatievoorziening

Vanwege fundamentele reorganisatie van een van de sectoren van Emergis is in 2010 een reorganisatievoorziening getroffen. De voorziening is in 2011 niet aangewend en daarom is besloten deze vrij te laten vallen.

Voorziening langdurig zieken

Voor de langdurig zieke medewerkers op 31-12-2011 zijn de toekomstige kosten ingeschat en als voorziening in deze jaarrekening verwerkt.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

12. Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-11</u>	<u>31-dec-10</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	33.844	31.242
Totaal langlopende schulden	<u>33.844</u>	<u>31.242</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
	€	€
Stand per 1 januari	33.376	25.385
Bij: nieuwe leningen	5.576	9.881
Af: aflossingen	2.854	1.891
Stand per 31 december	<u>36.098</u>	<u>33.375</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	2.254	2.133
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>33.844</u>	<u>31.242</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	2.254	2.133
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	33.844	31.242
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	24.457	22.022

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden en de daarop verstrekte zekerheden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.

De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

13. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt:

	31-dec-11	31-dec-10
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	4.588	0
Crediteuren	2.756	3.562
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	2.254	2.133
Belastingen en sociale premies	2.814	2.545
Schulden terzake pensioenen	590	1.148
Nog te betalen salarissen	56	32
Vakantiegeld	2.188	2.132
Vakantiedagen	1.058	730
Overige schulden	3.025	2.265
Nog te betalen kosten	1.814	1.982
Vooruitontvangen opbrengsten	62	98
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	21.205	16.627

Toelichting:

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij Rabobank Oosterschelde bedraagt per 31 december 2011

€ 15 miljoen (2010: € 15 miljoen) en de rente het gemiddelde 1-maands Euribortarief plus 1,05%-punt.

De verstrekte zekerheden gelden tevens voor de opgenomen kredietfaciliteit in rekening-courant bij Rabobank Oosterschelde en luiden als volgt:

- pandrecht op de vorderingen;
- pandrecht op de machines en installaties.

14. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Verloopoverzicht investeringsruimte trekkingsrechten

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2011	2010
	€	€
Nog niet bestede investeringsruimte per 1 januari	8.601	8.595
Bij: indexering niet-bestede investeringsruimte	160	145
Bij: investeringsruimte verslagjaar	717	703
Af: investeringen verslagjaar	1.428	842
Beschikbare investeringsruimte 31 december	8.050	8.601

Lopende investeringsprojecten leggen geen beslag op de beschikbare investeringsruimte:

5.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS

PASSIVA

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huur-verplichting

De volledige huurverplichting op balansdatum, gebaseerd op de aangegane huurcontracten, bedraagt € 3.262 (x 1.000,-).

- waarvan het eerste jaar, 2012: € 267 (x 1.000,-)
- waarvan de eerste vijf jaar: € 2.920 (x 1.000,-)
- waarvan langer dan vijf jaar: € 74 (x 1.000,-)

Lease-verplichting

De leaseverplichting op balansdatum, gebaseerd op de aangegane leasecontracten, bedraagt € 190 (x 1.000,-).

- waarvan het eerste jaar, 2012: € 73 (x 1.000,-)
- waarvan de eerste vijf jaar: € 190 (x 1.000,-)

Investeringsverplichting

Er zijn per balansdatum geen investeringsverplichtingen aangegaan.

Obligo-verplichting Waarborgfonds voor de Zorgsector

Emergis is als WFZ-deelnemer via het obligo mede risicodragend. Het gaat om risico op afstand. Als het WFZ ondanks alle ingebouwde zekerheden op zijn garantieverplichtingen wordt aangesproken en in het extreme geval dat het WFZ-vermogen onvoldoende zou blijken om aan de garantieverplichting aan geldgevers te kunnen voldoen, dan kan het WFZ via de obligoverplichting een beroep doen op financiële hulp van Emergis. Deze hulp wordt geboden in de vorm van renteloze leningen aan het WFZ. Het obligo bedraagt maximaal 3% van de restandschuld van de geborgde leningen van Emergis.

Zekerheden en garanties

De zekerheden en garanties verstrekt ten aanzien van de kredietverstrekkers van langlopende leningen bestaat uit hypotheeken, gemeente- en staatsgaranties en borging bij het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Voor een overzicht van de hypothecaire leningen wordt verwezen naar onderdeel 5.1.8. "Overzicht langlopende schulden ultimo 2011".

De zekerheid verstrekt ten aanzien van de rekening-courantpositie bestaat uit de vorderingen op zorgverzekeraars uit hoofde van de DBC's.

5.1.6 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIËLE VASTE ACTIVA op grond van art. 5a Regeling verslaggeving WTZi

Bedragen x € 1.000,--

5.1.6.1 WTZi-vergunningplichtige vaste activa

	NZa-IVA	Grond	Terrein- voorzieningen	Gebouwen	Bouwrente	Ver- bouwingen	Installaties	Onderhanden Projecten	Subtotaal vergunning
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2011									
- aanschafwaarde	0	1.862	296	25.966	1.549	1.028	7.370	3.446	41.517
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	61	8.908	1.004	952	3.907	0	14.832
Boekwaarde per 1 januari 2011	0	1.862	235	17.058	545	76	3.463	3.446	26.685
Mutaties in het boekjaar									
- investeringen	0	0	893	4.827	0	0	1.669	3.942	11.331
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	0	29	721	52	37	348	0	1.187
- extra afschrijvingen NZa-goedgekeurd	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>									
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	142	1.005	0	1.147
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	142	1.005	0	1.147
- <i>desinvesteringen</i>									
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0	0	7.388	7.388
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0	0	7.388	7.388
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	0	0	864	4.106	-52	-37	1.321	-3.446	2.756
Stand per 31 december 2011									
- aanschafwaarde	0	1.862	1.189	30.793	1.549	886	8.034	0	44.313
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	90	9.629	1.056	847	3.250	0	14.872
Boekwaarde per 31 december 2011	0	1.862	1.099	21.164	493	39	4.784	0	29.441
Afschrijvingspercentage		0,0%	5,0%	2,0%	2,5%	5,0%	5,0%	0,0%	

5.1.6 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIËLE VASTE ACTIVA op grond van art. 5a Regeling verslaggeving WTZi

Bedragen x € 1.000,--

5.1.6.2 WTZi-meldingsplichtige vaste activa

	Trekkings rechten	Onderhanden Projecten	Subtotaal	Instand- houding	Onderhanden Projecten	Subtotaal	Subtotaal meldings- plichtige activa
	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2011							
- aanschafwaarde	856	0	856	12.693	77	12.770	13.626
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	8	0	8	7.481	0	7.481	7.489
Boekwaarde per 1 januari 2011	<u>848</u>	<u>0</u>	<u>848</u>	<u>5.212</u>	<u>77</u>	<u>5.289</u>	<u>6.137</u>
Mutaties in het boekjaar							
- investeringen	1.427	0	1.427	402	2.201	2.603	4.030
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	65	0	65	1.262	0	1.262	1.327
<i>- terugname geheel afgeschreven activa</i>							
.aanschafwaarde	0	0	0	80	0	80	80
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	80	0	80	80
<i>- desinvesteringen</i>							
aanschafwaarde	0	0	0	0	1.845	1.845	1.845
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.845</u>	<u>1.845</u>	<u>1.845</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>1.362</u>	<u>0</u>	<u>1.362</u>	<u>-860</u>	<u>356</u>	<u>-504</u>	<u>858</u>
Stand per 31 december 2011							
- aanschafwaarde	2.283	0	2.283	13.015	433	13.448	15.731
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	73	0	73	8.663	0	8.663	8.736
Boekwaarde per 31 december 2011	<u>2.210</u>	<u>0</u>	<u>2.210</u>	<u>4.352</u>	<u>433</u>	<u>4.785</u>	<u>6.995</u>
Afschrijvingspercentage	5,0%	0,0%		10,0%	0,0%		

5.1.6 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIËLE VASTE ACTIVA op grond van art. 5a Regeling verslaggeving WTZi

Bedragen x € 1.000,--

5.1.6.3 WMG-gefinancierde vaste activa

	Grond	Terrein- voorzieningen	Gebouwen	Bouwwrente	Ver- bouwingen	Installaties	Inventaris	Vervoer- middelen	Automati- sering	Onderhanden projecten	Subtotaal WMG
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2011											
- aanschafwaarde	552	234	5.103	39	2.423	1.365	6.863	114	3.899	7	20.599
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	34	1.574	11	909	536	3.797	66	2.247	0	9.174
Boekwaarde per 1 januari 2011	<u>552</u>	<u>200</u>	<u>3.529</u>	<u>28</u>	<u>1.514</u>	<u>829</u>	<u>3.066</u>	<u>48</u>	<u>1.652</u>	<u>7</u>	<u>11.425</u>
Mutaties in het boekjaar											
- investeringen	0	0	0	0	87	8	499	18	169	269	1.050
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	11	102	1	282	57	618	17	764	0	1.852
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>											
.aanschafwaarde	0	5	0	0	184	248	922	35	542	0	1.936
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	5	0	0	184	248	922	35	542	0	1.936
- <i>desinvesteringen</i>											
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	78	78
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
per saldo	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>78</u>	<u>78</u>
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>0</u>	<u>-11</u>	<u>-102</u>	<u>-1</u>	<u>-195</u>	<u>-49</u>	<u>-119</u>	<u>1</u>	<u>-595</u>	<u>191</u>	<u>-880</u>
Stand per 31 december 2011											
- aanschafwaarde	552	229	5.103	39	2.326	1.125	6.440	97	3.526	198	19.635
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	40	1.676	12	1.007	345	3.493	48	2.469	0	9.090
Boekwaarde per 31 december 2011	<u>552</u>	<u>189</u>	<u>3.427</u>	<u>27</u>	<u>1.319</u>	<u>780</u>	<u>2.947</u>	<u>49</u>	<u>1.057</u>	<u>198</u>	<u>10.545</u>
Afschrijvingspercentage	0,0%	5,0%	2,0%	2,5%	5%/10%/20%	5,0%	10,0%	20,0%	20,0%	0,0%	

5.1.6 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIËLE VASTE ACTIVA op grond van art. 5a Regeling verslaggeving WTZi

Bedragen x € 1.000,--

5.1.6.4 Niet-WTZi/WMG-gefinancierde vaste activa

	Grond	Terrein- voorzieningen	Gebouwen	Bouwwrente	Ver- bouwingen	Installaties	Inventaris	Vervoer- middelen	Automati- sering	Onderhanden projecten	Subtotaal
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2011											
- aanschafwaarde	0	0	784	0	95	24	562	18	0	1.955	3.438
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	144	0	13	9	382	9	0	0	557
Boekwaarde per 1 januari 2011	0	0	640	0	82	15	180	9	0	1.955	2.881
Mutaties in het boekjaar											
- investeringen	0	554	2.962	0	6	1.580	0	0	0	3.373	8.475
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	2	21	0	5	11	53	2	0	0	94
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>											
.aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0	53	5	0	0	58
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	53	5	0	0	58
- <i>desinvesteringen</i>											
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.102	5.102
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.102	5.102
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	0	552	2.941	0	1	1.569	-53	-2	0	-1.729	3.279
Stand per 31 december 2011											
- aanschafwaarde	0	554	3.746	0	101	1.604	509	13	0	226	6.753
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	2	165	0	18	20	382	6	0	0	593
Boekwaarde per 31 december 2011	0	552	3.581	0	83	1.584	127	7	0	226	6.160
<i>Afschrijvingspercentage</i>			2,0%		5,0%	5,0%	10,0%	20,0%		0,0%	

5.1.6 GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIELE VASTE ACTIVA/FINANCIËLE VASTE ACTIVA op grond van art. 5a Regeling verslaggeving WTZi

Bedragen x € 1.000,--

5.1.6.5 DWZ B.V., Blijf van m'n lijf en HKPD

	Grond	Terrein- voorzieningen	Gebouwen	Installaties	Inventaris	Automati- sering	Onderhanden projecten	Subtotaal	Voorziene kosten onderhanden werk	Totaal
	€	€	€	€	€	€	€	€		€
Stand per 1 januari 2011										
- aanschafwaarde	0	0	555	11	227	34	0	827	0	80.007
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	255	3	159	31	0	448	0	32.500
Boekwaarde per 1 januari 2011	0	0	300	8	68	3	0	379	0	47.507
Mutaties in het boekjaar										
- investeringen	0	0	0	0	4	0	0	4	0	24.890
- herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- afschrijvingen	0	0	22	1	35	3	0	61	0	4.521
- extra afschrijvingen NZa-goedgekeurd	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- <i>terugname geheel afgeschreven activa</i>										
.aanschafwaarde	0	0	42	0	39	23	0	104	0	3.325
.cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
.cumulatieve afschrijvingen	0	0	42	0	39	23	0	104	0	3.325
- <i>desinvesteringen</i>										
aanschafwaarde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14.413
cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
cumulatieve afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
per saldo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9.311
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	0	0	-22	-1	-31	-3	0	-57	0	5.956
Stand per 31 december 2011										
- aanschafwaarde	0	0	513	11	192	11	0	727	0	87.159
- cumulatieve herwaarderingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	0	0	235	4	155	11	0	405	0	33.696
Boekwaarde per 31 december 2011	0	0	278	7	37	0	0	322	0	53.463
<i>Afschrijvingspercentage</i>			10,0%	10,0%	20,0%	33,3%	0,0%			

5.1.7.1 SPECIFICATIE ULTIMO BOEKJAAR ONDERHANDEN PROJECTEN (GECONSOLIDEERD)

Bedragen x € 1.000,--

Projectgegevens					Investerings				Goedkeuringen			
Num- mer	Brief- nummer	Datum	Omschrijving	WTZi-type	t/m 2010	2011	t/m 2011		Nominaal bedrag WTZi	Indexering WTZi	Aangepaste goedkeuring	Jaar van ople-vering
							gereed	onder- handen				
					€	€	€	€	€	€	€	
1.	Co6040	19-04-2006	Verv.nieuwbouw 30-32	vergunningsplichtig	2.386	1.331	3.717	0	2.343		2.343	2011
2.	n.v.t.	n.v.t.	Nieuwbouw interimvz. Amares	vergunningsplichtig	1.060	2.612	3.672	0			0	2011
3.	n.v.t.	n.v.t.	Instandhoudingsprojecten	instandhouding	77	2.186	1.830	433			0	2012
4.	n.v.t.	n.v.t.	Diverse kleine projecten	WMG	7	285	94	198			0	2012
5.	n.v.t.	n.v.t.	Diverse projecten	niet WTZi/WMG	1.955	3.373	5.102	226			0	2011
Totaal					5.485	9.787	14.415	857	2.343	0	2.343	

5.1.7.2 SPECIFICATIE IN HET BOEKJAAR GEREEDGEKOMEN PROJECTEN (GECONSOLIDEERD)

Projectgegevens						Investerings				Toekomstige lasten	
Num- mer	Brief- nummer	Datum	Omschrijving	WTZi-type	Activapost	WTZi	WMG	Overige	Totaal	Afschrij-ving WTZi	Rentekosten
						€	€	€	€	€	€
1.	Co6040	19-04-2006	Verv.nieuwbouw 30-32	vergunningsplichtig	gebouwen	2.521			2.521		
					installaties	945			945		
					terreinvoorziening	251			251		
2.	n.v.t.	n.v.t.	Nieuwbouw interimvz. Amares	vergunningsplichtig	gebouwen	2.307			2.307		
					installaties	723			723		
					terreinvoorziening	642			642		
3.	n.v.t.	n.v.t.	Instandhoudingsprojecten	instandhouding	installaties	402			402		
					trekkingsrechten	1.428			1.428		
4.	n.v.t.	n.v.t.	Diverse kleine projecten	WMG	verbouwingen	86			86		
					installaties	8			8		
5.	n.v.t.	n.v.t.	OdyZee	niet WTZi/WMG	gebouwen			2.962	2.962		
					installaties			1.580	1.580		
					terreinvoorzieningen			554	554		
			Diverse kleine projecten	niet WTZi/WMG	verbouwingen			6	6		
Totaal						9.313	0	5.102	14.415	0	0

5.1.8 Overzicht langlopende schulden ultimo 2011

Bedragen x € 1.000,--

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop-tijd	Soort lening	Werke- lijke-rente	Restschuld 31 december 2010	Nieuwe leningen in 2011	Aflossing in 2011	Restschuld 31 december 2011	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2011	Aflos-sings- wijze	Aflos-sing 2012	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
Rabobank	1989	1.134	45	Hypothecair	variabel	533	0	24	509	361	22	lineair	24	
Rabobank	21-jan-92	3.290	29	Onderhands	5,10%	1.248	0	113	1.135	454	10	lineair	113	Provincie garantie
BNG	15-mei-91	2.382	30	Onderhands	5,12%	874	0	80	794	318	10	lineair	79	Staatsgarantie
BNG	9-jun-92	1.872	30	Onderhands	5,25%	749	0	63	686	312	11	lineair	62	Provincie garantie
BNG	16-jan-92	1.702	30	Onderhands	4,93%	680	0	56	624	284	11	lineair	57	Staatsgarantie
Rabobank	4-nov-91	1.702	30	Onderhands	5,40%	624	0	624	0	0	0	lineair	0	Provincie garantie
BNG	4-jan-93	1.191	30	Onderhands	4,40%	517	0	40	477	238	12	lineair	40	Staatsgarantie
BNG	1-dec-93	1.475	25	Onderhands	4,37%	510	0	56	454	113	8	lineair	57	Staatsgarantie
Rabobank	16-jan-92	2.042	30	Hypothecair	4,21%	660	0	68	592	184	11	lineair	68	Borging WfZ
Rabobank	31-dec-88	2.042	25	Hypothecair	3,80%	245	0	82	163	0	2	lineair	82	Borging WfZ
Rabobank	30-sep-87	908	25	Hypothecair	3,80%	109	0	36	73	0	2	lineair	36	Borging WfZ
Rabobank	1-jul-94	1.134	30	Hypothecair	4,21%	528	0	38	490	263	13	lineair	38	Borging WfZ
BNG	1-jun-83	454	40	Onderhands	5,40%	148	0	12	136	68	12	lineair	11	Gemeentegarantie
Rabobank	30-jul-89	1.679	40	Onderhands	5,16%	755	0	42	713	462	17	lineair	42	Gemeentegarantie
Rabobank	17-jul-91	318	40	Onderhands	5,10%	159	0	8	151	103	19	lineair	8	Gemeentegarantie
Rabobank	11-jun-05	227	40	Onderhands	4,95%	62	0	62	0	0	0	lineair	0	Gemeentegarantie
Rabobank	15-aug-96	2.269	25	Hypothecair	4,21%	998	0	91	907	363	10	lineair	91	Borging WfZ
Fortis Bank	15-mei-97	1.815	30	Hypothecair	4,32%	1.029	0	61	968	605	16	lineair	60	Borging WfZ
Fortis Bank	16-feb-01	2.269	30	Hypothecair	3,84%	1.588	0	75	1.513	1.059	20	lineair	76	Borging WfZ
Rabobank	24-apr-02	960	10	Onderhands	4,92%	192	0	96	96	0	1	lineair	96	Borging WfZ
BNG	15-apr-03	2.140	10	Onderhands	3,80%	642	0	214	428	0	2	lineair	214	Borging WfZ
Rabobank	1-jul-05	3.200	40	Borging	4,21%	2.720	0	80	2.640	2.160	33	lineair	80	Borging WfZ
NWB	7-okt-08	3.000	30	Borging	4,99%	2.800	0	100	2.700	2.100	27	lineair	100	Borging WfZ
NWB	7-okt-08	4.800	30	Borging	5,08%	4.480	0	160	4.320	3.360	27	lineair	160	Borging WfZ
BNG	31-jul-09	908	20	Borging	4,77%	862	0	45	817	544	18	lineair	45	Borging WfZ
Disagio	7-okt-08	-151	30			-140	5	0	-135	-110	27	lineair		
BNG	30-jun-10	5.000	20	Borging	3,49%	4.875	0	250	4.625	3.125	19	lineair	250	Borging WfZ
Disagio	30-jun-10	-51	20			-49	2	0	-47	-35	19	lineair		
BNG	30-jun-10	5.000	30	Borging	3,75%	4.917	0	167	4.750	3.750	29	lineair	167	Borging WfZ
Disagio	30-jun-10	-76	30			-74	2	0	-72	-60	29	lineair		
BNG	3-jan-11	5.100	40	Borging	4,27%	0	5.100	96	5.004	4.239	39	lineair	128	Borging WfZ
Disagio	3-jan-11	-103	40			0	-100	0	-100	-87	39	lineair		
BNG	4-nov-11	567	10	Onderhands	2,90%	0	567	0	567	227	10	lineair	57	Provincie garantie
Herv.Gem. Vlissingen	1-jan-89	41	25	Onderhands	4,00%	4	0	1	3	0	3	lineair	1	
Herv.Gem. Goes	15-feb-91	23	20	Onderhands	4,00%	1	0	1	0	0	0	annuïtair	0	
Herv.Gem. Middelburg	15-feb-91	23	20	Onderhands	4,00%	1	0	1	0	0	0	annuïtair	0	
Fortis Bank	1-jun-00	100	20	Hypothecair	3,20%	49	0	5	44	19	9	lineair	5	
Fortis Bank	1-jun-02	140	20	Hypothecair	6,60%	80	0	7	73	38	12	lineair	7	
Totaal						33.376	5.576	2.854	36.098	24.457			2.254	

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

Bedragen x € 1.000,--

15. Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten (uit AWBZ/Zvw-zorg, exclusief subsidies)	2011		2010	
	€	€	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten voorgaand jaar		77.729		76.849
Productieafspraken verslagjaar		954		1.135
Overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling	907		625	
Prijsindexatie materiële kosten	49		-17	
Prijsindexatie extramurale zorgproducten	1.215		1.270	
Groei normatieve kapitaalslasten	115		142	
		2.286		2.020
Uitbreiding erkenning en toelating:				
- loonkosten	-70		0	
- materiële kosten	-12		0	
- normatieve kapitaalslasten	0		0	
		-82		0
Beleidsmaatregelen overheid:				
- generieke budgetkortingen	-56		-1.959	
- Dwang en drang	-23		4	
- herallocatie ZZP	0		-15	
- innovatie experimenten	-174		94	
- bekostiging bijzonder zorgplan	0		-10	
- opleidingsgelden	0		-101	
- alcoholmiddelen	0		-210	
- bonus/malus regeling	-33		33	
		-286		-2.164
Nacalculeerbare kapitaalslasten:				
- rente	206		-115	
- afschrijvingen	56		1	
- overige	0		3	
		262		-111
Subtotaal wettelijk budget boekjaar		80.863		77.729
Overige mutaties:				
- voorzien correctie wettelijk budget boekjaar	-500		-300	
		-500		-300
Subtotaal wettelijk budget boekjaar		80.363		77.429
Correcties voorgaande jaren		294		825
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten jaar t		80.657		78.254

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

Bedragen x € 1.000,--

BATEN

16. Toelichting niet-gebudgetteerde zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	2011	2010
	€	€
Zorgprestaties tussen instellingen	1.011	954
Eigen bijdragen en betalingen cliënten voor niet-verzekerde zorg en opbrengsten uit aanvullende zorgverzekering	8	73
Persoonsgebonden en -volgende budgetten	372	291
Opbrengsten uit hoofde van niet-gebudgetteerde Zvw/AWBZ-zorg	742	667
Totaal	2.133	1.985

Toelichting:

De zorgprestaties tussen instellingen betreft het aandeel van het budget van stichting Juvent in Amares. Amares is een gespecialiseerd behandelcentrum (MFC) voor kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking en (een vermoeden van) psychiatrische problemen. Amares is een samenwerkingsverband tussen Emergis en Juvent. De opbrengsten uit hoofde van niet-gebudgetteerde Zvw/AWBZ zorg betreft de vergoeding voor eerstelijns psychologische zorg.

17. Subsidies (inclusief overige Wmo-prestaties)

De specificatie is als volgt:

	2011	2010
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van Justitie	1.633	1.649
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS (waaronder opleidingsfonds)	574	601
Overige Rijkssubsidies	86	100
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten	6.311	6.255
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	260	261
Totaal	8.864	8.866

18. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	2011	2010
	€	€
Overige dienstverlening	985	811
Overige opbrengsten:		
- diverse opbrengsten overslag, hergebruik etc.	528	540
- overige opbrengsten	990	827
Totaal	2.503	2.178

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2011	2010
	€	€
Lonen en salarissen	51.837	51.151
Sociale lasten	5.230	5.333
Pensioenpremies	4.719	4.491
Andere personeelskosten	2.882	3.053
Subtotaal	64.668	64.028
Personeel niet in loondienst	2.273	1.903
Totaal personeelskosten	66.941	65.931
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	1.158	1.179

20. Afschrijvingen vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2011	2010
	€	€
Nacalculeerbare afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	1.187	981
- financiële vaste activa	0	0
Overige afschrijvingen:		
- immateriële vaste activa	0	0
- materiële vaste activa	3.335	3.311
Totaal afschrijvingen	4.522	4.292

Aansluiting afschrijvingen resultatenrekening - afschrijvingen balans

	2011
	€
Totaal afschrijvingslasten conform toelichting op de enkelvoudige balans	
- WTZi-vergunningplichtige vaste activa	1.187
- WTZi-meldingsplichtige vaste activa	1.327
- WMG-gefinancierde vaste activa	1.852
- niet WTZi/WMG gefinancierde vaste activa	155
Totaal afschrijvingslasten conform toelichting op de enkelvoudige balans	4.521
Totaal afschrijvingslasten resultatenrekening	4.522
Verschil	-1
Aanschafwaarde desbetreffende vaste activa	87.159
Cumulatieve afschrijvingslasten desbetreffende vaste activa	33.696
Cumulatieve vergoedingen voor nacalculeerbare afschrijvingslasten desbetreffende vaste activa	1.187

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

21. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Er is geen sprake van bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

22. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	3.451	3.361
Algemene kosten	8.161	7.555
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.945	1.825
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	1.189	869
- Energie gas	871	599
- Energie stroom	437	354
- Energie transport en overig	195	227
Subtotaal	<u>2.692</u>	<u>2.049</u>
Huur en leasing	2.159	2.130
Kosten overslag en hergebruik	91	88
Dotaties en vrijval voorzieningen	-51	139
Totaal overige bedrijfskosten	<u><u>18.448</u></u>	<u><u>17.147</u></u>

23. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
	€	€
Rentebaten	46	3
Resultaat deelnemingen	0	0
Subtotaal financiële baten	46	3
Rentelasten langlopende schulden	-1.595	-1.336
Rentelasten rekening-courant	-49	-172
Resultaat deelnemingen	0	0
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	-300
Overige financiële lasten	-14	-8
Subtotaal financiële lasten	<u>-1.658</u>	<u>-1.816</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>-1.612</u></u>	<u><u>-1.813</u></u>

24. Buitengewone baten en lasten

Er is geen sprake van buitengewone baten en lasten.

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

25. Bezoldiging bestuurders en toezichthouders

Welk bestuursmodel is van
toepassing op uw organisatie? Eindverantwoordelijke Raad van Bestuur met Raad van Toezicht
 Wat is de samenstelling van het
bestuur of de directie? Tweehoofdig met voorzitter

De bezoldiging van de bestuurders en gewezen bestuurders van de zorginstelling over het jaar 2011 is als volgt:

Naam	L. van Leersum	R. Mentjox
1 Vanaf welke datum is de persoon als bestuurder werkzaam in uw organisatie?	1-6-2003	1-11-2009
2 Maakt de persoon op dit moment nog steeds deel uit van het bestuur?	ja	ja
3 Tot welke datum was de persoon als bestuurder werkzaam in uw organisatie?	n.v.t.	n.v.t.
4 Is de persoon in het verslagjaar voorzitter van het bestuur geweest?	ja	nee
5 Zo ja: hoeveel maanden is de persoon voorzitter geweest in het verslagjaar?	12	n.v.t.
6 Wat is de aard van de (arbeids)overeenkomst?	onbepaalde tijd	onbepaalde tijd
7 Welke salarisregeling is toegepast?	oude NVZD regeling	huidige NVTZ regeling
8 Wat is de deeltijdfactor? (percentage)	100%	100%
9 Bruto-inkomen, incl. vakantiegeld, eindejaarsuitkering, salaris en andere vaste toelagen	184.776	157.855
a. Waarvan: verkoop verlofuren	0	0
b. Waarvan: nabetalingen voorgaande jaren	0	0
10 Bruto-onkostenvergoeding	2.047	454
11 Werkgeversbijdrage sociale lasten	4.614	7.129
12 Werkgeversbijdrage pensioen, VUT, FPU	20.607	17.500
13 Ontslagvergoeding	0	0
14 Bonussen	0	0
15 Totaal inkomen (9 t/m 14, excl. 9a en b)	212.044	182.938
16 Cataloguswaarde auto van de zaak	34.073	31.880
17 Eigen bijdrage auto van de zaak	1.500	0

De bezoldiging van de leden van de raad van toezicht van de zorginstelling over het jaar 2011 is als volgt:

Naam	Functie	Bezoldiging €
P.G. Boerma	Voorzitter Raad van Toezicht	12.000
J.H. Möhlmann	Vice-voorzitter Raad van Toezicht	10.000
H.D.K. Codée	Lid Raad van Toezicht	8.000
A.G. Bouwmeester	Lid Raad van Toezicht	8.000
S. van der Wouden	Lid Raad van Toezicht	8.000
N. van der Ploeg-Hogervorst	Lid Raad van Toezicht	8.000

5.1.9 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE RESULTATENREKENING

26. Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt)

De bezoldiging van de functionarissen die over 2011 in het kader van de Wopt verantwoord worden, is als volgt:

		behandelend
1 Functionaris (functienaam)	voorzitter rvb	psychiater *
2 In dienst vanaf (datum)	1-jun-03	15-aug-91
3 In dienst tot (datum)		31-okt-10
4 Belastbaar loon (in €)	175.362	0
5 Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn (in €)	41.215	0
6 Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband (in €)	0	0
Totaal beloning in kader van de Wopt (4, 5 en 6)	<u>216.577</u>	<u>0</u>
7 Beloning 2010	212.318	199.048

* Genoemd behandelend psychiater is een andere persoon dan de psychiater uit de raad van bestuur.

27. Honoraria accountant

	2011	2010
	€	€
De honoraria van de accountant over 2011 zijn als volgt:		
1 Controle van de jaarrekening	85.000	83.000
2 Overige controlewerkzaamheden (w.o. Regeling AO/IC en Nacalculatie)	40.000	99.000
3 Fiscale advisering	0	0
4 Niet-controlediensten	42.888	26.560
Totaal honoraria accountant	<u>167.888</u>	<u>208.560</u>

28. Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de instelling, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en toezichthouders is opgenomen onder punt 25.

5.1.10 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2011
(na resultaatbestemming)

Bedragen x € 1.000,--

	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-11</u>	<u>31-dec-10</u>
		€	€
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	0	0
Materiële vaste activa	2	53.141	47.128
Financiële vaste activa	3	465	419
Totaal vaste activa		<u>53.606</u>	<u>47.547</u>
Vlottende activa			
Voorraden	4	199	201
Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's	5	4.325	5.412
Vorderingen en overlopende activa	6	13.313	14.251
Vorderingen uit hoofde van financieringstekort	7	0	0
Effecten	8	0	0
Liquide middelen	9	55	1.503
Totaal vlottende activa		<u>17.892</u>	<u>21.367</u>
Totaal activa		<u><u>71.498</u></u>	<u><u>68.914</u></u>
	<u>Ref.</u>	<u>31-dec-11</u>	<u>31-dec-10</u>
		€	€
PASSIVA			
Eigen vermogen	10		
Kapitaal		7	7
Collectief gefinancierd gebonden vermogen		16.841	14.852
Niet-collectief gefinancierd vrij vermogen		441	477
Totaal eigen vermogen		<u>17.289</u>	<u>15.336</u>
Voorzieningen	11	1.843	1.945
Langlopende schulden	12	33.737	31.121
Kortlopende schulden			
Schulden uit hoofde van financieringsoverschot	7	151	5.609
Kortlopende schulden en overlopende passiva	13	18.478	14.903
Totaal passiva		<u><u>71.498</u></u>	<u><u>68.914</u></u>

5.1.11 ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING OVER 2011

Bedragen x € 1.000,--

	Ref.	2011	2010
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten	15	71.134	70.529
Niet-gebudgetteerde zorgprestaties	16	2.133	1.985
Subsidies (inclusief overige Wmo-prestaties)	17	8.864	8.866
Overige bedrijfsopbrengsten	18	1.745	1.516
Som der bedrijfsopbrengsten		83.876	82.896
BEDRIJFSLASTEN:			
Personeelskosten	19	61.524	60.577
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	20	4.461	4.224
Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa	21	0	0
Overige bedrijfskosten	22	15.176	14.231
Som der bedrijfslasten		81.161	79.032
BEDRIJFSRESULTAAT		2.715	3.864
Financiële baten en lasten	23	-762	-1.844
RESULTAAT BOEKJAAR		1.953	2.020

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat is als volgt verdeeld:

	2011	2010
	€	€
Toevoeging/(onttrekking):		
Reserve aanvaardbare kosten	5.429	1.418
Bestemmingsreserve zorg-op-maat	-132	-1
Reserve ict projecten	-1.370	0
Reserve huisvesting	-1.938	486
Reserve Vereniging tot Christelijke Verzorging van Geestes- en Zenuwzieken in Zuid-West Nederland	-5	-2
Overige bestemmingsreserves	-31	119
	1.953	2.020

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

Bedragen x € 1.000,--

ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

Er is geen sprake van immateriële vaste activa

2. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-11	31-dec-10
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	30.879	26.321
Machines en installaties	12.137	10.367
Andere vaste bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting	4.187	4.955
Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen daarop	857	5.485
Niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa (OdyZee College)	5.081	0
Totaal materiële vaste activa	53.141	47.128

Het verloop van de materiële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

	2011	2010
	€	€
Boekwaarde per 1 januari	47.128	45.313
Bij: investeringen	24.886	7.509
Af: afschrijvingen	4.460	4.224
Af: overboeking gerealiseerde projecten	14.413	1.470
Boekwaarde per 31 december	53.141	47.128

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmidde- len	Materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering	Niet aan het bedrijfsproces dienstbaar
Boekwaarde per 1 januari	26.321	10.367	4.955	5.485	0
Bij: investeringen	5.813	3.506	686	9.785	5.096
Af: afschrijvingen	1.255	1.736	1.454	0	15
Af: overboeking gerealiseerde projecten	0	0	0	14.413	0
Boekwaarde per 31 december	30.879	12.137	4.187	857	5.081

Aanschafwaarde	86.432	79.069
Cumulatieve afschrijvingen	33.291	31.941

Toelichting:

Voor een nadere specificatie van het verloop van de WTZi-vergunningplichtige vaste activa, de WTZi-meldingsplichtige vaste activa en de WMG-gefinancierde vaste activa per activagroep wordt verwezen naar het mutatieoverzicht onder 5.1.6. In toelichting 5.1.7 zijn overzichten opgenomen voor de onderhanden en gereedgekomen projecten.

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

3. Financiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-11	31-dec-10
	€	€
Deelnemingen	392	392
Vorderingen op deelnemingen	73	27
Totaal financiële vaste activa	465	419

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	€
Boekwaarde per 1 januari 2011	419
Bij: verwerving aandelenkapitaal	5
Bij: verstrekte lening	238
Af: waardeverminderingen	-197
Boekwaarde per 31 december 2011	465

Toelichting:

Per 31 december 2010 was Emergis samen met vijf andere ggz-instellingen aandeelhouder van Interapy Holding B.V.. In september 2011 heeft een van de aandeelhouders haar aandelen aan de andere aandeelhouders verkocht. Emergis heeft voor de aankoop van 3,33% van de aandelen € 5.000 betaald. De verwerving van dit deel van het aandelenkapitaal is direct verwerkt als waardevermindering vanwege het negatieve eigen vermogen van Interapy Holding B.V.

Emergis heeft een achtergestelde lening verstrekt aan Interapy Holding B.V. ad € 538.000. Over deze lening wordt geen rente in rekening gebracht. Er is per 31 december 2011 een voorziening gevormd voor een deel van de achtergestelde lening aan Interapy holding B.V.

Emergis heeft de vordering inzake het overschot op de begroting 2008 en 2009 van Indigo Service Organisatie B.V. omgezet in een achtergestelde lening ad € 27.000. Over deze lening wordt geen rente in rekening gebracht. De lening is niet direct opeisbaar.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen €	Resultaat €
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:					
Demontage werkplaats Zeeland B.V.	zie toelichting	454	100%	360	-3
Emergis Holding B.V.	zie toelichting	18	100%	16	-1
Rechtstreekse kapitaalbelangen					
Interapy Holding B.V.	zie toelichting	58	20%	-1.079	-1.720
Indigo Service Organisatie B.V.	zie toelichting	3	17%	30	3
Volledig aansprakelijk vennoot van VoF of CV:					
RGC Zeeuws Vlaanderen	zie toelichting	0	50%	0	996

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

Naam en rechtsvorm en woonplaats rechtspersoon	Kernactiviteit	Verschaft kapitaal	Kapitaalbe- lang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
Verbonden partijen:					
Stichting Huiskamerproject voor Druggebruikers (HKPD)	zie toelichting	0	100%	18	0
Stichting Blijf van m'n Lijf Zeeland	zie toelichting	0	100%	31	0

Toelichting:

Demontage Werkplaats Zeeland B.V.

Kernactiviteiten van Demontage Werkplaats Zeeland B.V. zijn het milieutechnisch op verantwoorde wijze (de)monteren en voor hergebruik geschikt maken van rest- en afvalstoffen. De bedrijfsvoering van D.W.Z. staat grotendeels in het teken van arbeidsrehabilitatie. Vanuit die betrokkenheid bezit Stichting Emergis 100% van de aandelen van deze B.V.

Emergis Holding B.V.

Kernactiviteiten van Emergis Holding B.V. zijn met name het bevorderen van de synergetische waarde van de activiteiten van Stichting Emergis, door het bevorderen en in stand houden van diensten en faciliteiten van geestelijke gezondheidszorg in de meest ruime zin van het woord.

Interapy Holding B.V.

Kernactiviteiten van Interapy zijn met name het oprichten van, het op enigerlei wijze deelnemen in, het besturen van en het toezicht houden op ondernemingen en vennootschappen. Verder het verrichten van alle soorten industriële, financiële en commerciële activiteiten binnen de -geestelijke- gezondheidszorg. Het eigen vermogen en het resultaat zijn gebaseerd op de vastgestelde jaarrekening 2010.

Indigo Service Organisatie B.V.

Indigo Service Organisatie B.V. heeft ten doel het via een franchiseformule exploiteren van een concept voor het leveren van generalistische geestelijke gezondheidszorg onder de naam "Indigo", alsmede het op basis daarvan ontwikkelen, in eigendom houden en exploiteren van behandelmodellen. Het eigen vermogen en het resultaat zijn gebaseerd op de vastgestelde jaarrekening 2010.

RGC Zeeuws-Vlaanderen

Het RGC Zeeuws-Vlaanderen is een samenwerkingsverband in de vorm van een maatschap tussen Ziekenhuis ZorgSaam te Terneuzen en Stichting Emergis te Goes. Het RGC kent nagenoeg dezelfde doelstellingen als Stichting Emergis. Het RGC verleent met name geestelijke gezondheidszorg in de regio Zeeuws-Vlaanderen.

Stichting Huiskamerproject voor Druggebruikers (HKPD)

Per 30 november 2007 heeft de stichting HKPD dezelfde bestuurders als stichting Emergis. In 2008 zijn de activiteiten en het personeel van beide stichtingen geïntegreerd. Stichting HKPD behoort hierdoor tot de juridische structuur en consolidatiekring van het Emergis-concern. De cijfers van HKPD worden niet verwerkt in de enkelvoudige balans en resultatenrekening.

Stichting Blijf van mijn Lijf Zeeland (Blijf)

Per 2 oktober 2009 heeft de stichting Blijf dezelfde bestuurders als stichting Emergis. Per deze datum zijn de activiteiten en het personeel van beide stichtingen geïntegreerd. Stichting Blijf behoort hierdoor tot de juridische structuur en consolidatiekring van het Emergis-concern. De cijfers van Blijf worden niet verwerkt in de enkelvoudige balans en resultatenrekening.

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

4. Voorraden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-11</u>	<u>31-dec-10</u>
	€	€
Voorraad winkel en restaurant	10	10
Voorraad apotheek	64	60
Voorraad technische dienst	116	122
Voorraad activiteitendienst	7	7
Voorraad arbo hulpmiddelen	2	2
Totaal voorraden	<u>199</u>	<u>201</u>

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de voorraden is gebracht, bedraagt nihil.

5. Onderhanden projecten uit hoofde van DBC's

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-11</u>	<u>31-dec-10</u>
	€	€
Onderhanden projecten DBC's Emergis	19.940	20.840
Af: ontvangen voorschotten	15.615	15.428
Totaal onderhanden projecten	<u>4.325</u>	<u>5.412</u>

De specificatie per onderhanden project
is als volgt weer te geven:

Stroom DBC's en zorgverzekeraar	Gerealiseer- de project- kosten en toegereken- de winst	Af: verwerkte verliezen	Af: ontvangen voorschotten	Saldo per 31-dec-2011
	€	€	€	€
Onderhanden DBC's Emergis	19.940	0	15.615	4.325
Totaal (onderhanden projecten)	<u>19.940</u>	<u>0</u>	<u>15.615</u>	<u>4.325</u>

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

6. Vorderingen en overlopende activa

De specificatie is als volgt:

	31-dec-11	31-dec-10
	€	€
Vorderingen op debiteuren	4.388	6.065
Vorderingen op groepsmaatschappijen	2.145	2.248
Nog te factureren omzet DBC's Emergis	5.155	3.438
Overige vorderingen	561	1.338
Vooruitbetaalde bedragen	616	362
Nog te ontvangen bedragen	448	800
Totaal vorderingen en overlopende activa	13.313	14.251

Toelichting:

De voorziening die in aftrek op de vorderingen is gebracht, bedraagt € 121 (x 1.000).

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

7. Vorderingen uit hoofde van financieringstekort en/of schulden uit hoofde van financieringsoverschot

	t/m 2008	2009	2010	2011	totaal
	€	€	€	€	€
Saldo per 1 januari	0	0	-5.609		-5.609
Financieringsverschil boekjaar				614	614
Correcties voorgaande jaren	0	0	294		294
Betalingen/ontvangsten	0	0	4.550		4.550
Subtotaal mutatie boekjaar	0	0	4.844	614	5.458
Saldo per 31 december	0	0	-765	614	-151

Stadium van vaststelling (per erkenning):

AWBZ	c	c	c	a
ZVW	c	c	c	a

a= interne berekening

b= overeenstemming met zorgverzekeraars en zorgkantoor

c= definitieve vaststelling NZa

Specificatie financieringsverschil in het boekjaar

	2011	2010
	€	€
Wettelijk budget aanvaardbare kosten	71.401	69.704
Af: ontvangen voorschotten	23.950	22.421
Af: gefactureerde DBC's Emergis	46.021	57.269
Af: mutatie nog te factureren DBC's	1.717	-3.878
Af: mutatie onderhanden werk DBC's Emergis	-901	-499
Totaal financieringsverschil	614	-5.609

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

ACTIVA

Specificatie financieringsverschil per financieringsvorm	2011	2010
	€	€
Financieringsverschil AWBZ	-697	-534
Financieringsverschil DBC-financiering	1.311	-5.075
Totaal financieringsverschil	614	-5.609
Het budget Zorgverzekeringswet 2011 bedraagt	48.148	
Het budget AWBZ 2011 bedraagt	23.253	
Totaal budget 2011	71.401	

8. Effecten

Er is geen sprake van effecten.

9. Liquide middelen

De specificatie is als volgt:	31-dec-11	31-dec-10
	€	€
Bankrekeningen	0	1.482
Kassen	55	21
Totaal liquide middelen	55	1.503

Toelichting:

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van stichting Emergis.

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

10. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	31-dec-11	31-dec-10
	€	€
Kapitaal	7	7
Collectief gefinancierd gebonden vermogen	16.841	14.852
Niet collectief gefinancierd vrij vermogen	441	477
Totaal eigen vermogen	17.289	15.336

Kapitaal

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2011	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2011
	€	€	€	€
Kapitaal	7	0	0	7
	7	0	0	7

Collectief gefinancierd gebonden vermogen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2011	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2011
	€	€	€	€
Reserve aanvaardbare kosten	11.412	5.429	0	16.841
Bestemmingsreserves:				
bestemmingsreserve huisvesting	1.938	-1.938	0	0
bestemmingsreserve zorg-op-maat	132	-132	0	0
bestemmingsreserve ict projecten	1.370	-1.370	0	0
Totaal collectief gefinancierd gebonden vermogen	14.852	1.989	0	16.841

Niet collectief gefinancierd vrij vermogen

Het verloop is als volgt weer te geven:

	Saldo per 1-jan-2011	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-2011
	€	€	€	€
Bestemmingsreserves:				
bestemmingsreserve gelden vereniging	46	-5	0	41
overige bestemmingsreserves	431	-31	0	400
Totaal niet-collectief gefinancierd vrij vermogen	477	-36	0	441

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

Toelichting:

Bestemmingsreserve huisvesting

Tot en met 2007 werd voor uitgaven groot onderhoud een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. Gelet op de wijzigingen in het vastgoedbeleid van Emergis en het daaraan gerelateerde onderhoudsbeleid is met ingang van 2008 gekozen voor een systeem van verwerking van de uitgaven voor groot onderhoud in het jaar van uitgave. De raad van bestuur heeft besloten de bestemmingsreserve huisvesting te laten vervallen omdat deze geen toegevoegde waarde heeft voor de strategie en het beleid van Emergis

Bestemmingsreserve zorg-op-maat

De bestemmingsreserve zorg-op-maat wordt gevormd door niet ingezet budget regeling zorg-op-maat. Bij de afrekening zorg-op-maat over de jaren tot en met 2004 is, na het toerekenen van de kosten die voor de diverse projecten gemaakt zijn, er nog een resterend deel van het budget. Voor deze middelen is conform de beleidsregel een bestemmingsreserve gevormd. Vanuit deze bestemmingsreserve is een aantal projecten bekostigd in 2009, van het resterende deel zullen in de komende jaren projecten bekostigd gaan worden. De raad van bestuur heeft besloten de bestemmingsreserve zorg-op-maat te laten vervallen omdat deze geen toegevoegde waarde heeft voor de strategie en het beleid van Emergis.

Bestemmingsreserve ict-projecten

Jaarlijks wordt 2,5% van de begroting vrijgemaakt voor diverse ict-projecten. Uitgaven voor ict-projecten komen ten laste van de bestemmingsreserve ict-projecten. De raad van bestuur heeft besloten de bestemmingsreserve ict-projecten te laten vervallen omdat deze geen toegevoegde waarde heeft voor de strategie en het beleid van Emergis

Bestemmingsreserve gelden vereniging

Bij liquidatie van de "Vereniging to Christelijke Verzorging van Geestes- en Zenuwzieken in Zuid-West Nederland" is 50% van het liquidatiesaldo aan Emergis geschonken. Op basis van een overeenkomst wordt de bestemmingsreserve aangewend ten behoeve van de geestelijke verzorging op christelijke grondslag.

Overige bestemmingsreserves

Hieronder zijn de bestemmingsreserves van het Zeeuws Consultatiebureau voor alcohol en drugs (ZCAD), stichting HKPD en stichting Blijf opgenomen.

Specificatie aansluiting geconsolideerd - enkelvoudig vermogen 31 december 2011 en resultaat over 2011

De specificatie is als volgt :

	<u>Eigen vermogen</u>	<u>Resultaat</u>
	€	€
Enkelvoudig eigen vermogen en resultaat:	17.289	1.953
Stichting HKPD	18	0
Stichting Blijf	31	0
Totaal geconsolideerd eigen vermogen en resultaat	<u>17.338</u>	<u>1.953</u>

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

11. Voorzieningen

<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	Saldo per 1-jan-2011	Dotatie	Onttrekking en/of vrijval	Saldo per 31-dec-2011
	€	€	€	€
Voorziening jubilea uitkeringen personeel	913	44	46	911
Voorziening overgangsregeling levensfasebudget	443	12	0	455
Reorganisatievoorziening	200	0	200	0
Voorziening langdurig zieken	389	152	64	477
Totaal voorzieningen	1.945	208	310	1.843

Toelichting in welke mate (het totaal van) de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd:

	31-dec-2011
Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr.)	948
Langlopend deel van de voorzieningen (> 1 jr.)	895
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.104

Toelichting per categorie voorziening:

Voorziening jubilea uitkeringen personeel

Op basis van het huidige personeelsbestand is conform RJ 271 een voorziening gevormd voor toekomstige uitkeringen inzake jubilea. Deze voorziening heeft een overwegend langdurig karakter.

Voorziening overgangsregeling levensfasebudget

In de CAO GGZ is bij de invoering van het persoonlijk levensfasebudget (PLB) een overgangsregeling getroffen voor oudere medewerkers. Bij deze categorie medewerkers zijn bestaande verlofregelingen omgezet in de nieuwe PLB-regeling. Medewerkers die op 31 december 2009 45 jaar zijn, maar nog geen 50 en op genoemde datum 10 jaar in dienst zijn binnen de zorgsector (werkingssfeer PfZW) krijgen een eenmalige storting in het PBL van 200 uur naar rato van het dienstverband op het moment dat de medewerker 55 jaar wordt. Voor de opbouw van deze verplichting wordt een voorziening gevormd.

Reorganisatievoorziening

Vanwege fundamentele reorganisatie van een van de sectoren van Emergis is in 2010 een reorganisatievoorziening getroffen. De voorziening is in 2011 niet aangewend. Daarom is besloten deze vrij te laten vallen.

Voorziening langdurig zieken

Voor de langdurig zieke medewerkers op 31-12-2010 zijn de toekomstige kosten ingeschat en als voorziening verwerkt in de jaarrekening.

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

12. Langlopende schulden

De specificatie is als volgt:

	<u>31-dec-11</u>	<u>31-dec-10</u>
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	33.737	31.121
Totaal langlopende schulden	<u>33.737</u>	<u>31.121</u>

Het verloop is als volgt weer te geven:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
	€	€
Stand per 1 januari	33.241	25.230
Bij: nieuwe leningen	5.576	9.882
Af: aflossingen	2.839	1.871
Stand per 31 december	<u>35.978</u>	<u>33.241</u>
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	2.241	2.120
Stand langlopende schulden per 31 december	<u>33.737</u>	<u>31.121</u>

Toelichting in welke mate (het totaal van) de langlopende schulden als langlopend moeten worden beschouwd:

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.), aflossingsverplichtingen	2.241	2.120
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.) (balanspost)	33.737	31.121
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	24.400	21.953

Toelichting:

Voor een nadere toelichting op de langlopende schulden en de daarop verstrekte zekerheden wordt verwezen naar de bijlage overzicht langlopende schulden.

De aflossingsverplichtingen zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

13. Kortlopende schulden en overlopende passiva

De specificatie is als volgt:

	31-dec-11	31-dec-10
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	4.712	0
Crediteuren	2.716	3.509
Aflossingsverplichtingen langlopende leningen	2.241	2.120
Belastingen en sociale premies	2.813	2.545
Schulden terzake pensioenen	590	1.148
Nog te betalen salarissen	56	32
Vakantiegeld	2.188	2.132
Vakantiedagen	1.058	730
Overige schulden	231	617
Nog te betalen kosten	1.811	1.972
Vooruitontvangen opbrengsten	62	98
Totaal kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>18.478</u>	<u>14.903</u>

Toelichting:

De kredietfaciliteit in rekening-courant bij Rabobank Oosterschelde bedraagt per 31 december 2011 € 15 miljoen (2010: € 15 miljoen) en de rente het gemiddelde 1-maands Euribortarief plus 1,05%-punt.

De verstrekte zekerheden gelden tevens voor de opgenomen kredietfaciliteit in rekening-courant bij Rabobank Oosterschelde en luiden als volgt:

- pandrecht op de vorderingen;
- pandrecht op de machines en installaties.

14. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Verloopoverzicht investeringsruimte trekkingsrechten

Het verloop is als volgt weer te geven:

	2011	2010
	€	€
Nog niet bestede investeringsruimte per 1 januari	8.601	8.595
Bij: indexering niet-bestede investeringsruimte	160	145
Bij: investeringsruimte verslagjaar	717	703
Af: investeringen verslagjaar	1.428	842
Beschikbare investeringsruimte 31 december	<u>8.050</u>	<u>8.601</u>

Lopende investeringsprojecten leggen geen beslag op de beschikbare investeringsruimte.

5.1.12 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS

PASSIVA

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huur-verplichting

De volledige huurverplichting op balansdatum, gebaseerd op de aangegane huurcontracten, bedraagt € 3.262 (x 1.000,-).

- waarvan het eerste jaar, 2012: € 267 (x 1.000,-)
- waarvan de eerste vijf jaar: € 2.920 (x 1.000,-)
- waarvan langer dan vijf jaar: € 74 (x 1.000,-)

Lease-verplichting

De leaseverplichting op balansdatum, gebaseerd op de aangegane leasecontracten, bedraagt € 190 (x 1.000,-).

- waarvan het eerste jaar, 2012: € 73 (x 1.000,-)
- waarvan de eerste vijf jaar: € 190 (x 1.000,-)

Investeringsverplichting

Er zijn per balansdatum geen investeringsverplichtingen aangegaan.

Obligo-verplichting Waarborgfonds voor de Zorgsector

Emergis is als WFZ-deelnemer via het obligo mede risicodragend. Het gaat om risico op afstand. Als het WFZ ondanks alle ingebouwde zekerheden op zijn garantieverplichtingen wordt aangesproken en in het extreme geval dat het WFZ-vermogen onvoldoende zou blijken om aan de garantieverplichting aan geldgevers te kunnen voldoen, dan kan het WFZ via de obligoverplichting een beroep doen op financiële hulp van Emergis. Deze hulp wordt geboden in de vorm van renteloze leningen aan het WFZ. Het obligo bedraagt maximaal 3% van de restandschuld van de geborgde leningen van Emergis.

Zekerheden en garanties

De zekerheden en garanties verstrekt ten aanzien van de kredietverstrekkers van langlopende leningen bestaat uit hypotheek, gemeente- en staatsgaranties en borging bij het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Voor een overzicht van de hypothecaire leningen wordt verwezen naar onderdeel 5.1.8. "Overzicht langlopende schulden ultimo 2011".

De zekerheid verstrekt ten aanzien van de rekening-courantpositie bestaat uit de vorderingen op zorgverzekeraars uit hoofde van de DBC's.

5.1.13 Overzicht langlopende schulden ultimo 2011 (enkelvoudig)

Bedragen x € 1.000,--

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Totale loop-tijd	Soort lening	Werke-lijke-rente	Restschuld 31 december 2010	Nieuwe leningen in 2011	Aflossing in 2011	Restschuld 31 december 2011	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd in jaren eind 2011	Aflos-sings-wijze	Aflos-sing 2012	Gestelde zekerheden
		€			%	€	€	€	€	€			€	
Rabobank	1989	1.134	45	Hypothecair	variabel	533	0	24	509	361	22	lineair	24	
Rabobank	21-jan-92	3.290	29	Onderhands	5,10%	1.248	0	113	1.135	454	10	lineair	113	Provincie garantie
BNG	15-mei-91	2.382	30	Onderhands	5,12%	874	0	80	794	318	10	lineair	79	Staatsgarantie
BNG	9-jun-92	1.872	30	Onderhands	5,25%	749	0	63	686	312	11	lineair	62	Provincie garantie
BNG	16-jan-92	1.702	30	Onderhands	4,93%	680	0	56	624	284	11	lineair	57	Staatsgarantie
Rabobank	4-nov-91	1.702	30	Onderhands	5,40%	624	0	624	0	0	0	lineair	0	Provincie garantie
BNG	4-jan-93	1.191	30	Onderhands	4,40%	517	0	40	477	238	12	lineair	40	Staatsgarantie
BNG	1-dec-93	1.475	25	Onderhands	4,37%	510	0	56	454	113	8	lineair	57	Staatsgarantie
Rabobank	16-jan-92	2.042	30	Hypothecair	4,21%	660	0	68	592	184	11	lineair	68	Borging WfZ
Rabobank	31-dec-88	2.042	25	Hypothecair	3,80%	245	0	82	163	0	2	lineair	82	Borging WfZ
Rabobank	30-sep-87	908	25	Hypothecair	3,80%	109	0	36	73	0	2	lineair	36	Borging WfZ
Rabobank	1-jul-94	1.134	30	Hypothecair	4,21%	528	0	38	490	263	13	lineair	38	Borging WfZ
BNG	1-jun-83	454	40	Onderhands	5,40%	148	0	12	136	68	12	lineair	11	Gemeentegarantie
Rabobank	30-jul-89	1.679	40	Onderhands	5,16%	755	0	42	713	462	17	lineair	42	Gemeentegarantie
Rabobank	17-jul-91	318	40	Onderhands	5,10%	159	0	8	151	103	19	lineair	8	Gemeentegarantie
Rabobank	11-jun-05	227	40	Onderhands	4,95%	62	0	62	0	0	0	lineair	0	Gemeentegarantie
Rabobank	15-aug-96	2.269	25	Hypothecair	4,21%	998	0	91	907	363	10	lineair	91	Borging WfZ
Fortis Bank	15-mei-97	1.815	30	Hypothecair	4,32%	1.029	0	61	968	605	16	lineair	60	Borging WfZ
Fortis Bank	16-feb-01	2.269	30	Hypothecair	3,84%	1.588	0	75	1.513	1.059	20	lineair	76	Borging WfZ
Rabobank	24-apr-02	960	10	Onderhands	4,92%	192	0	96	96	0	1	lineair	96	Borging WfZ
BNG	15-apr-03	2.140	10	Onderhands	3,80%	642	0	214	428	0	2	lineair	214	Borging WfZ
Rabobank	1-jul-05	3.200	40	Borging	4,21%	2.720	0	80	2.640	2.160	33	lineair	80	Borging WfZ
NWB	7-okt-08	3.000	30	Borging	4,99%	2.800	0	100	2.700	2.100	27	lineair	100	Borging WfZ
NWB	7-okt-08	4.800	30	Borging	5,08%	4.480	0	160	4.320	3.360	27	lineair	160	Borging WfZ
BNG	31-jul-09	908	20	Borging	4,77%	862	0	45	817	544	18	lineair	45	Borging WfZ
Disagio	7-okt-08	-151	30			-140	5	0	-135	-110	27	lineair		
BNG	30-jun-10	5.000	20	Borging	3,49%	4.875	0	250	4.625	3.125	19	lineair	250	Borging WfZ
Disagio	30-jun-10	-51	20			-49	2	0	-47	-35	19	lineair		
BNG	30-jun-10	5.000	30	Borging	3,75%	4.917	0	167	4.750	3.750	29	lineair	167	Borging WfZ
Disagio	30-jun-10	-76	30			-74	2	0	-72	-60	29	lineair		
BNG	3-jan-11	5.100	40	Borging	4,27%	0	5.100	96	5.004	4.239	39	lineair	128	Borging WfZ
Disagio	3-jan-11	-103	40			0	-100	0	-100	-87	39	lineair		
BNG	4-nov-11	567	10	Onderhands	2,90%	0	567	0	567	227	10	lineair	57	Provincie garantie
Totaal						33.241	5.576	2.839	35.978	24.400			2.241	

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

Bedragen x € 1.000,--

15. Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten
(uit AWBZ/Zvw-zorg, exclusief subsidies)

	2011		2010	
	€	€	€	€
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten voorgaand jaar		74.005		73.149
Productieafspraken verslagjaar		939		1.075
Overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling	840		587	
Prijsindexatie materiële kosten	45		-16	
Prijsindexatie extramurale zorgproducten	1.132		1.254	
Groei normatieve kapitaalslasten	114		141	
		2.131		1.966
Uitbreiding erkenning en toelating:				
- loonkosten	-70		0	
- materiële kosten	-12		0	
- normatieve kapitaalslasten	0		0	
		-82		0
Beleidsmaatregelen overheid:				
- generieke budgetkortingen	-53		-1.827	
- Dwang en drang	-40		-38	
- herallocatie ZZP	0		-15	
- innovatie experimenten	-174		94	
- bekostiging bijzonder zorgplan	0		-10	
- opleidingsgelden	0		-101	
- alcoholmiddelen	0		-210	
- bonus/malus regeling	-33		33	
		-300		-2.074
Nacalculeerbare kapitaalslasten:				
- rente	206		-115	
- afschrijvingen	56		1	
- overige	0		3	
		262		-111
Subtotaal wettelijk budget boekjaar		76.955		74.005
Overige mutaties:				
- voorziene correctie wettelijk budget boekjaar	-500		-300	
- wettelijk budget RGC 2011	-5.054		0	
- wettelijk budget RGC 2010	-561		-4.001	
		-6.115		-4.301
Subtotaal wettelijk budget boekjaar		70.840		69.704
Correcties voorgaande jaren		294		825
Wettelijk budget voor aanvaardbare kosten jaar t		71.134		70.529

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

Bedragen x € 1.000,--

BATEN

16. Toelichting niet-gebudgetteerde zorgprestaties

De specificatie is als volgt:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
	€	€
Zorgprestaties tussen instellingen	1.011	954
Eigen bijdragen en betalingen cliënten voor niet-verzekerde zorg en opbrengsten uit aanvullende zorgverzekering	8	73
Persoonsgebonden en -volgende budgetten	372	291
Opbrengsten uit hoofde van niet-gebudgetteerde Zvw/AWBZ-zorg (waaronder kraamzorg)	742	667
Totaal	<u>2.133</u>	<u>1.985</u>

Toelichting:

De zorgprestaties tussen instellingen betreft het aandeel van het budget van stichting Juvent in Amares. Amares is een gespecialiseerd behandelcentrum (MFC) voor kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking en (een vermoeden van) psychiatrische problemen. Amares is een samenwerkingsverband tussen Emergis en Juvent. De opbrengsten uit hoofde van niet-gebudgetteerde Zvw/AWBZ zorg betreft de vergoeding voor eerstelijns psychologische zorg.

17. Subsidies (inclusief overige Wmo-prestaties)

De specificatie is als volgt:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
	€	€
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van Justitie	1.633	1.649
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS (waaronder opleidingsfonds)	574	601
Overige Rijkssubsidies	86	100
Subsidies vanwege Provincies en gemeenten	6.311	6.255
Overige subsidies, waaronder loonkostensubsidies en EU-subsidies	260	261
Totaal	<u>8.864</u>	<u>8.866</u>

18. Toelichting overige bedrijfsopbrengsten

De specificatie is als volgt:

	<u>2011</u>	<u>2010</u>
	€	€
Overige dienstverlening	985	811
Overige opbrengsten (waaronder vergoeding voor uitgeleend personeel en verhuur onroerend goed)	760	705
Totaal	<u>1.745</u>	<u>1.516</u>

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

LASTEN

19. Personeelskosten

De specificatie is als volgt:

	2011	2010
	€	€
Lonen en salarissen	47.507	46.849
Sociale lasten	4.725	4.838
Pensioenpremies	4.344	4.134
Andere personeelskosten	2.687	2.864
Subtotaal	59.263	58.685
Personeel niet in loondienst	2.261	1.892
Totaal personeelskosten	61.524	60.577
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van full-time eenheden	1.078	1.094

20. Afschrijvingen vaste activa

De specificatie is als volgt:

	2011	2010
	€	€
Nacalculeerbare afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	1.187	981
Overige afschrijvingen:		
- materiële vaste activa	3.274	3.243
Totaal afschrijvingen	4.461	4.224

Aansluiting afschrijvingen resultatenrekening - afschrijvingen balans

	2011
	€
Totaal afschrijvingslasten conform toelichting op de enkelvoudige balans	
- WTZi-vergunningplichtige vaste activa	1.187
- WTZi-meldingsplichtige vaste activa	1.327
- WMG-gefinancierde vaste activa	1.852
- niet WTZi/WMG gefinancierde vaste activa	94
Totaal afschrijvingslasten conform toelichting op de enkelvoudige balans	4.460
Totaal afschrijvingslasten resultatenrekening	4.461
Verschil	-1
Aanschafwaarde desbetreffende vaste activa	86.432
Cumulatieve afschrijvingslasten desbetreffende vaste activa	33.291
Cumulatieve vergoedingen voor nacalculeerbare afschrijvingslasten desbetreffende vaste activa	1.187

5.1.14 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE RESULTATENREKENING

21. Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Er is geen sprake van bijzondere waardeverminderingen van vaste activa.

22. Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2011	2010
	€	€
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	2.782	2.735
Algemene kosten	6.847	6.494
Patiënt- en bewonersgebonden kosten	1.730	1.574
Onderhoud en energiekosten:		
- Onderhoud	1.043	798
- Energie gas	796	524
- Energie stroom	426	342
- Energie transport en overig	195	227
Subtotaal	2.460	1.891
Huur en leasing	1.408	1.398
Dotaties en vrijval voorzieningen	-51	139
Totaal overige bedrijfskosten	<u>15.176</u>	<u>14.231</u>

23. Financiële baten en lasten

De specificatie is als volgt:

	2011	2010
	€	€
Rentebaten	46	3
Resultaat deelnemingen	873	0
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0
Overige opbrengsten financiële vaste activa en effecten	0	0
Subtotaal financiële baten	919	3
Rentelasten langlopende schulden	-1.619	-1.328
Rentelasten rekening-courant	-50	-172
Resultaat deelnemingen	0	-39
Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	-300
Overige financiële lasten	-12	-8
Subtotaal financiële lasten	-1.681	-1.847
Totaal financiële baten en lasten	<u>-762</u>	<u>-1.844</u>

24. Buitengewone baten en lasten

Er is geen sprake van buitengewone baten en lasten.

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2 OVERIGE GEGEVENS

5.2.1 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De raad van bestuur van Stichting Emergis heeft de jaarrekening 2011 vastgesteld in de vergadering van 10 april 2012.

De raad van toezicht van de Stichting Emergis heeft de jaarrekening 2011 goedgekeurd in de vergadering van 24 april 2012.

5.2.2 Resultaatbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in paragraaf 5.1.2.

5.2.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te vermelden.

5.2.4 Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

De originele jaarrekening 2011 is ondertekend door de raad van bestuur en de raad van toezicht.

5.2.5 Controleverklaring

De controleverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur van
Stichting Emergis Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag in hoofdstuk 5 opgenomen jaarrekening 2011 van Stichting Emergis Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg te Goes gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2011 en de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi. De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als zij noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol Jaarverantwoording zorgstichtingen 2011. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de Raad van Bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

30143505/JL/e0248330a/HdC/IW

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Rat Verleghstraat 3, 4815 NZ Breda, Postbus 1042, 4801 BA Breda
T: 088 792 00 76, F: 088 792 95 17, www.pwc.nl

PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Emergis Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met de Regeling verslaggeving WTZi.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Verder vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dit kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening en is opgesteld onder toepassing van de in de Regeling verslaggeving WTZi opgenomen bijlage 'Voorschriften voor de inrichting van het Jaarverslag van Zorgstichtingen'.

Breda, 23 april 2012
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. J.D. Lamse-Minderhoud RA